

Muusikaleht

Nr. 5
MAI
2000
Hind 9.-

“Nii nad tapsid Ferdinandi”

Selle lausega algab teatavasti naljaraamat Švejkist. Kuid Eesti Vabariigis juhtub hoopis naljakamaid asju kui selles raamatus kirjeldatud. Näiteks see, et riik, mis jutlustab säästlikkusest, toetab kultuuriväljaandeid, mis majandavad end kolm korda kallimalt kui Muusikaleht, meid peaaegu üldse mitte. Täpsemalt riigiaparaadi üks lüli – kultuuriministeerium – oma kolmain- sa finantseerimissüsteemi kaudu: otsesed riigieelarvelised vahendid, Eesti Kultuurkapital ja Eesti Muusikanõukogu.

Me julgeme arvata, et Ines Rannapi analüüsid Eesti Kontserdi kontsertidest ei jää kvaliteedilt alla

nendele, mis ilmuvad teistes väljaannetes, mille muusikalised kirjutised sellega peaaegu piirduvadki. Me aga oleme valgustanud muusikaelu kogu Eestis, nii professionaalset kui taidluslikku, peamiselt süvamuusika poole pealt, samuti muusikaharidust.

Nüüd oleme sunnitud lõpetama kultuuriministeeriumi veidra “sääst- poliitika” tulemusel oma 10. taasilmumisaastal end eriti kirglikult järjepidevuse kaitsjaks kuulutava valitsuse võimuloleku ajal – raha meil enam pole, “Ferdinand on tapetud”, nagu Švejki-looski. Eeldame, et see pole ajend uuele maailmasõjale.

Vabandame oma lugejate ees ja

palume meid mitte süüdistada. Lugege kroonuväljaandeid ning Norra ja Rootsi kapitali pärmil ilmuvaid – rohkem ja vähem kollaseid! Me oleksime teistsugustes tingimustes meeeldi jätkanud.

Kui aga kultuuriministeeriumile tuleb siiski pähe soov oma kurssi korrigeerida säästlikkuse põhi- mõttele vastavamaks, jätkame pärast laulupidu juuni-juuli kaksiknumbriga – nii on see viimas- tel aastatel suvel olnud kombeks.

Vastavalt varasemale kokku- leppele hakkaks toimetajaks EMA koorijuhti-mise eriala lõpetav Kaie Tanner

Herbert Vainu

Edukas vanaisa Neeme Järvi

Aprillikuu viimasel nädalal juhatas Neeme Järvi Peterburis Mravinski orkestrit, kavas Dvoraki 8. ja Bertiozi Fantastiline sümfoonia. Oli suur edu, rahvas ja orkester lausa möirgasid pärast ettekande lõppu. Oli kohtumine vanade sõprade- koolikaaslastega, mõnega 40aastase vaheaja järel. Pärast kontserti kogunes temaga vestlema palju rahvast.

Eesti ajakirjanduses ilmunud teated, nagu oleks N. Järvi esinenud ka Moskvast, ei vasta tegelikkusele – Moskvast ei leitud selleks raha.

Neeme Järvi on nüüd vanaisa, Kristjanil ja Lailal sündis poeg, kes sai nimeks Lukas.

R. K.

EESTI MUUSIKA EKSPORT 1999 EV KULTUURIMINISTEERIUMI VAATEVINKLIST

REET REMMEL,
EV Kultuuriministeeriumi kunstide osakonna muusikanõunik

Järgnev kirjutis ei üritagi anda ülevaadet kõigi eesti professionaalsete interpretide ning eesti süvamuusika esituste kohta 1999. aastal väljaspool Eestit. See informatsioon on pigem kontserdikorraldajate ja esinejate kättes. Küll aga püüan järgnevas kaardistada eesti süvamuusika praegusi välissuhtluse võimalusi ning kultuuriministeeriumi rolli eesti muusikale ja Eesti muusikutele kontaktide loomises, et nende esinemised saaksid teoks Eestile olulistest

paikades, erinevates maades, meie rahvus- kultuuri levimiseks olulise erineva publiku ees.

Viimased aastad on toonud muusikute ja heliloojate reisimarsruutidesse palju uusi sihtpunkte. Samas olen veendunud: tõeliseks eduks on siin veel paljugi vaka all.

Aasta tagasi sõlmitud koalitsioonilepingu üks esimesi punkte ütleb: riikliku kultuuripoliitika prioriteediks on rahvuskultuuri edendamine, seejuures pöörame erilist tähelepanu

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU

kõrgkultuuri finantseerimisele ja selle rahvusvahelise leviku toetamisele.

Vaatenurga täpsustuseks Soome muusikat puudutav tsitaat Neeme Järviilt: "Soome positsioon muusikamaailmas ei ole aga ühe või teise suure muusiku teene, selle taga on aastakümnete-pikkune riiklik kultuuripoliitika" (Sirp, 24.03.2000).

Eestil pole aastakümnetepikkust kogemust, on üheksa aasta jooksul kasvanud sidemed muusikamaailma korraldusfääris ja finantseerijatega. Siseriiklikke eelarvevõimalusi ei anna teadagi muu maailmaga võrrelda. Loetlen linnulennult kultuuriministeriumi igapäevase töö valdkondi, kus on ühel või teisel viisil tegemist Eesti muusikale rahvusvahelises kontekstis võimaluste tekitamisega.

* Koostöö välisministeriumiga, saatkondadega. Välisministeriumi infokanalite kaudu saavad mitmed riigid muusikavaldkonda puudutavat riiklikult olulist teavet, kuid ainult sedavõrd, kui võrd saatkondadel endil on võimalusi ja jaksu kultuuriinfoga tegelda. Paraku puuduvad välisministeriumil seni ka eelarvelised võimalused eesti muusika (ning laiemalt kultuuri) ekspordi toetada, nii nagu seda teevad mitmed Euroopa riigid. Eesti seni ainus kultuuriatašee on Tamara Luuk Brüsselis, finantseeritud Eesti Kultuur-kapitali poolt.

* Praeguseks on Eestil 23 kultuurilepet. Nende raamlepete alusel

on sõlmitud järgmised konkreetsete koostöö-programmid või -protokollid: Flandria (1997-1999), Hiina (1998-2000), Iisrael (1998-2000), Komi (1007-1999), Läti-Leedu (1999-2000), Mari (1996-1998), Poola (1998-1999), Saksa (1997-2000), Soome 1999-2001), Ukraina (1997-1998), Ungari (1998-2000), Venemaa (1999-2000). Eelarves on kultuurilepingute katteks, Eesti kultuuri tutvustamiseks välismaal ja kultuuridelegatsioonide vastuvõtu kuludeks kitsas mõlemal poolel piiri (2000. a jaotus allpool). Selles eelarve lõikes peaks tuleval aastal toimuma märgatav suurenemine, sihiks ühtne arenguplaan nii välis- kui haridusministeriumiga (üks arengusuundi näiteks riiklik õpitugi neile Eestile vajalikele kultuurierialadele, mida siin ei õpetata).

* Koostöö Eesti Instituudiga (loe: www.einst.ee), kes avas läinud aastal oma filiaali Stockholmis lisaks Soome (1995) ja Ungari (1998) esindustele, kavas on Eesti Instituudi avamine Prantsusmaal (2000/2001). Eesti Instituut, kes põhiliselt viib Eestit tutvustavat informatsiooni väljaspoole ning pakub kontaktivõimalusi Eestist ja eesti kultuuri huvitatuile kohapeal, tegeleb ka praktiliste projektidega. Lisaks juba traditsiooniga Estonian Art'ile ja Estonian Literary Magazin'ile ilmub sel aastal ajakiri Estonian Music, samuti sõidab Eesti Instituudi Rootsi

filiaali vahendusel Rootsi ERSO. 2001. a toimub Eesti Instituudi vahendusel Eesti, Läti ja Leedu kultuurifestival Põhjamaades, finantsid tulevad suuremas osas Põhjamaadelt. Piiratud baaseelarve tõttu sõltub projektide Eesti-poolne finantseerimine samuti ühekordsetest toetustest, mis nii ministeriumi kui Kultuurkapitali kaudu tulevad alles viimasel hetkel.

* Rahvusvahelistest programmidest (loe: www.kul.ee) on seni olnud märksa toekamad haridust, sh muusikaharidust toetavad Euroopa Liidu koostöö-programmid. Kultuuri valdkonnas on käivitumas raamprogramm Culture 2000, mis hõlmab kõiki kultuurialasid ning kestab aastani 2004. Praegu on see programm avatud ainult Euroopa Liidu liikmesriikidele, Eesti loodab liituda järgmise aasta algusest. Programmi sisuks on ettevõtmiste toetamine alates projektidest, festivalidest, täiendõppest, koolitusest, teatmeteoste väljaandmisest, kirjastamisest kuni arhiivinduseni. Juba nüüd on muusikasfääril võimalik eurorahadele ligi pääseda Phare piiriülese koostöö Väikeprojektide Fondi vahendusel. "Väike" on väike vaid suhteliselt: suurimad finantseerimised võivad küündida kuni 50 000 euroneni. See projekt toetab eeskätt regionaalset koostööd, taotlemise eelised on kohalikel omavalitsustel, mitmetulundusühingutel ja sihtasutustel; avalduste tähtaeg 12. juuni k.a.

(Jääb pooleli)

EESTI MUUSIKA KA NÄPPEPILLIDE KAUDU MAAILMA

Teatri- ja Muusikamuseumis esitleti kompaktplaati, millele **Heiki Mätlik** koos oma kolleegidega oli lindistanud eesti heliloojate teoseid. Palusime temalt intervjuu.

Mitmes helikandja see Teil on?

Täpset arvu ei oskagi öelda. Selliseid plaate, kus on lindistatud üks, kaks või kolm teost, on ilmunud üsna mitmeid. Firmsid, kes ostavad ühe või teise plaadimaterjali ära, võivad seda helimaterjali kasutada ka teistel plaatidel, näiteks Warner. Mulle endale teadaolevaid plaate on nüüd viimasega koos kuraditosin.

See viimane plaat on üles ehitatud puhtal kujul eesti heliloomingule. Kas Teie tähelepanekute kohaselt on eesti heliloomingul, sh kitarrimuusika osas, mingi eripära ja kuidas on eesti heliloomingu vastuvõtt välismaal?

Ma vastaksin küsimusele laiemalt. Kitarr on vaid üks instrument eesti kammermuusika koosluses. Eesti kammermuusikal on küll omapära võrreldes Euroopa kammermuusika suundumustega. Ta on välja kasvanud väga huvitavast sünteesist: ühest küljest rahvuslik-folkloorsest pinnasest, teisest küljest võib kohata palju D. Šostakovitši ja S. Prokofjevi mõjusid. René Eespere on olnud Hatšaturjani õpilane.

Euroopas praegu valitsev suund lähtus prantslastest ja jätkab seda liini, mille algatajateks olid O. Messiaen ja P. Boulez. Sealne kammerhelilooming on intellektuaalsema panusega.

Väga palju komponeeritakse Euroopas arvutitega, mis muudab inimtõtet natuke vägavaldselt ja teinekord piirab isegi mõtte-
lendu. Võib ära tunda, millal on töötused pärast ekspositsiooni

Heiki Mätlik ja Ester Mägi

antud üle arvutile ja millal on helilooja vaim olnud juures. Minu arvates on see olnud üks oluline joon tänapäeva kammermuusikas ja üldse muusikas.

(Jääb pooleli)

Küsitles
Herbert Vainu

PER ASPERA SOOME-EESTI ÜHISLAULUPEOLE

Jutuajamine Jüri Rendiga

PEAMEES PEAMISEST

Idee Soome-Eesti ühislaulupeo korraldamiseks tuli Soome-Eesti kultuuriseltsilt 3 aasta eest. Mind valiti Eesti-Soome laulupeo Eesti-poolseks kunstiliseks juhiks juba paar aastat tagasi. Soome-poolne kunstiline juht on Sibeliuse Akadeemia õppejõud, Soome Raadio kammerkoori dirigent Timo Nuoranne.

Mina tegin Eesti-poolse meeskonna. Sinna kuuluvad Ants Soots, kellega me koos juhatame nii sega- kui meeskoore, Vaike Uibopuu, kes on Eesti-poolne naiskooride üldjuht (temaga koos juhatab neid ka Ants Sööt). Lennart Jõela juhatab lastekoore, Venno Laul poistekoore (ühte laulu ka Hirvo Surva), Andres Avarand ja Peeter Saan puhkpilliorkestreid, Kuno Areng on audirigent (Soome poolt Erkki Pohjola). Ainult mudilaskoore pole. Laudakse ka ühendkoorina. Timo Nuoranne moodustas analoogilise kunstilise toimkonna.

See valis välja laulupeo repertuaari, mida me korduvalt koos arutasime. Kuna eestlastel on suuremad laulupeo korraldamise kogemused, andsime ka soomlastele nõu. Mõned Soome poolt väljapakutud laulud osutusid liiga rasketeks. Nii see laulupeo repertuaar välja kujunes. On trükitud noodid, käivad eelproovid. Kahjuks ei suudeta teha kahte eelproovi, nagu enne meie üldlaulupidusid. Soome pool pole selle süsteemiga harjunud. Seal on iga koorijuh ja koori vastutus suurem. See tekitab meis natuke kõhedust, kuidas nad on repertuaari omandanud.

16. juunil on peaproov, 17. juunil hakkab liikuma laulupeorongkäik Tallinna Raekoja platsilt. Lavastaja on Estonia teatri kauaaegne peanäitejuht Arne Mikk ja koore seab lavale Raul Talmar, kes sai vastava karastuse eelmisel laulupeol.

Sel suvel toimub palju erinevaid üritusi. 28. juunil algab Põhja- ja Baltimaade segakooride festival Norras. Minu andmeil läheb sinna Eestist vähemalt 600 lauljat. Nad on sellele keskendunud. Ma arvan, et lauljate arv jääb 11 000 piiresse. Neist Eestist natuke üle 7, Soomest üle 3 tuhande laulja. See hulk peaks kenasti täitma ära meie laululava. Kui viimasel laulupeol oli ühendkooris 18 000 lauljat, oli laululava pungil täis. Ligi 12tuhandeline ühendkoor seisab nüüd natuke lahedamalt: see peaks andma välja normaalse ühendkoori kõla.

Lootsime Soomest suuremat osavõttu, kuna sealne rahvaarv on mitu korda suurem. Soomlastel pole aga laulupeo traditsioon niimoodi juurdunud. Ent Eesti ja Soome kooride vahel on olnud tihe läbikäimine ning me oleme saanud palju tuge repertuaari ja muus osas. Paljud sõpruskoorid kohtuvad nüüd Eestist uuesti.

Kuna aastal 2000 on Helsingi ka Euroopa kultuuripealinn, loodame me selle ürituse Tallinnasse toomisega tõmmata Eestile tähelepanu ja loodame, et meile tuleb palju külalisi nii Euroopast kui kogu maailmast, sest järgmisel päeval, 18. juunil toimub Soome-Eesti tantsupidu Helsingi olümpiastaadionil ja selle peo Eesti-poolne kunstiline juht on rahvakunstiansambli Tarvanpää kunstiline juht pr. Orav. Olen käinud ka ise Helsingi olümpiastaadionil vaatamas ja tahaks kõigile eestlastele soovitada minna tingimata seda tantsupidu jälgima. See on väga ilus, heas korras staadion imekaunis kohas ning loodan, et tuleb samuti väga värvikas ja tore kahe rahva rahvatantsupidu.

Kas Te teate, kui palju on Soomest siia tulevate kooride hulgas sõpruskoore?

Täpseid andmeid pole, aga ma arvan, et umbes veerandil on siin sõpruskoorid, toimub suur vennastumine ja on võimalik leida ka uusi sõpru.

Kui Eesti kooriliikumine on suhteliselt monoliitne, sest neid ühendab katusorganisatsioonina Eesti Kooriühing, on Soomes asi hoopis teistsugune.

Seal on ju ka SULASOL.

Agaga peale selle on täpselt sama tööd tegevad Työväen Musiikkiliitto, rootsikeelsete kooride liit ja kirikumuusika liit. Praegu teevad need liidud väga tõsist koostööd ja see on Soome jaoks unikaalne. Alles olid kõigi nende organisatsioonide esindajad Tallinnas koos, arutasime peo läbiviimist, vaatasime üle lauluväljaku ja ööbimiskohad jne, jne – meie jaoks paljus kogetu, soomlaste jaoks täiesti uus asi.

MIDA LAULDAKSE?

Milline on repertuaar?

Mõlema maa jaoks olulised laulud. Mõlema maa hümn on Paciuse kirjutatud. Nii me kuulemegi 6 salmi, neist 3 eesti keeles, 2 soome keeles ja kuna Soome on kakskeelne riik, siis 2. salmi laudakse rootsi keeles. Ka on segakooride kavas üks rootsikeelne laul, mis on meie lauljatele meelepärane. Loodetavasti peab kõne ka president Lennart Meri.

On olnud maakonnalehtedes juttu, et repertuaar on siiski liiga raske.

Kõige kõrgem raskusaste on segakooridel. Mina pakkusin välja Eino Tambergi mõjuva ja ilusa loo "Isamaale", mille ta kirjutas laulupidude 100. juubeliks ja kanti 31 aasta eest segakooride poolt edukalt ette. Ka laulupeo alguse ühendkoori viimase laulu – Veljo Tormise "Laulusild", mis ühendab ühte soome ja ühte eesti rahvalaulu. Siin sõltub palju dirigendi professionaalsusest. Midagi keerulist ju pole, aga tuleb väga täpselt noodid ära õpetada. Võimalik, et väiksemad koorid jäävad kõrvale. Küllap saame ka seekord hakkama. Laulupeorepertuaari kõige keerulisem lugu on Toivo Kuula "Auringon noustessa". See on paljuhääline, suure ulatusega ja väga tõsise dramaturgiaga laul. Suure tõenäosusega ei hakka seda laulma väiksemad koorid. Seda teeb 600liikmeline valiksegakoor.

KEERUKUSTEST

Kas on äralangemisi, kas finantsilistel või muudel põhjustel: repertuaar raske jne.

Ajakirjandusest lipsas läbi teateid, et osa tantsijaid on loobunud. Ma päris täpselt ei tea, aga minu teada oli Eestist Soome tantsima tahtjaid 2 korda rohkem kui staadion mahutab. Selge on see, et mitu päeva Helsingis on tunduvalt kallim kui Tallinnas. Ma tean, et transpordi kompensatsiooni lauljatele on leitud. Ka Tallinna sõitjad üle Eesti saavad rahalist toetust. Mingil määral katavad kulud ka lauljad ise.

Kuidas lähevad ettevalmistused?

Paljud koorid on päris hästi ette valmistunud, aga kohati on veel vaja teha tõsist tööd. Kollektiivide elu maakondades tänu valitsuse poliitikale kiratseb, sest kultuurirahasid on oluliselt vähendatud. Olen vestelnud oma kolleegidega, kes teevad oma kollektiividega kaks korda nädalas proove, s.o kuus 8 proovi, kuupalk on neil aga 200 krooni raames, mis tähendab, et iga 2-2,5tunnise proovi eest saab ta 25 krooni. See tähendab, et kõrgharidusega koorijuhhi töötasu on vist väiksem kui koristaja palk. Minu arvates tehakse muusikutele ülekohut ja see olukord tuleks kiiresti muuta. Muidu me suretame

KAKS UUSLAVASTUST ESTONIAS

Üks mõneti võõrastav

Richard Strauss'i ooperi "Salomé" esietendust 3. märtsil Estonia teatris ootasid kõik eesti muusikahuvilised kannatamatult. Viimast korda oli see ooper lavastatud Eestis 1973. a ja uus lavastus oli täiesti õigustatud.

Kahjuks ei õigustanud prantslaste Françoise Terrone'i ja Philippe Godefroid' režii vaatajate lootusi. Arvatavasti planeerisid lavastajad teha midagi tinglikult-üüdisaegselt, sarnast Bertmani "Näki-neiuga", kuid see ei õnnestunud. Richard Strauss'i muusikaline tekst ei olnud täpselt säilitatud, ühevaatuseline ooper oli jagatud pooleks, mistõttu langes muusikaline pingeline. Esiplaanile tuli helilooja kavatsusest erinevalt vastandamise asemel meeleolude sarnasus.

Lavastajaid vedas alt ka filosoofia liialdatud osa. Lavastuse aluseks on ooperi freudistlik kontseptsioon, milles on palju õiget, kuid palju ka kahtlast. Absoluutset protesti teadlik mittealustamine nii helilooja kui ka Oskar Wilde'i taatele. Nii Wilde'i näidend kui ka sellele süžeele loodud ooper on rõhutatult erootilised; erootika kulminatsiooniks on "Salomé's" "Seitsme loori tants". Lavastajad näevad selle tantsu ootuses vaid publiku rikutust ning seda ei näidata (tantsu kannab ette vaid orkester). Lavastajate mõte, et erootika = rikutus (mitte üks sügavamaid loodusinstinkte) on iseenesest ka naeruväärne. Pealegi on lavastajad kurdid puhtmuusikalise arengu osas: kui

leva Kepe Salomé'na

Harri Rospu foto

valmistatakse ette meelelist kulminatsiooni ja siis neid ootusi petetakse, tunneb vaataja ennast nii, nagu pakutaks talle leiva asemel kivi. Filosoofia ei asenda kunagi loodust.

Ka paljud teised stseenid paistavad ebaloomulikena. Näiteks toimub Salomé ja Johhanaan armastusdialog I vaatuses paljude teiste tegelaste juuresolekul. Sel juhul pole ime, et Salomé ei õnnestu prohvetit võrgutada, ja selle jaoks pole üldse vaja olla mingiks pühakuks. Mul ei ole midagi selle vastu, et Johhanaan toimetatakse augu asemel puuri. Kuid milleks ronib Salomé puuri katusele? See ei ole läbipaistev ning kui ta laulab, kui ilus on see, mida ta puuris näeb, on seda raske uskuda. Selliseid näiteid on palju.

"Filosoofiline" suunitlus ilmneb negatiivselt ka Françoise Terrone'i **kostüümides**.

Teatavasti toimub tegevus Juudamaal. Kuid kõik tegelased on riietatud nii, et võib ainult imestada, kuidas nad ei sure kuumuse kätte. Näiteks Herodes tuleb lavale paksus mundris ja saabastes, vanad juudid askenazi kostüümides, mis tekkisid XVIII saj Saksamaal jne. Kõik on mustas, kuid see soojust säilitav värv on Palestiina jaoks väga imelik. Ma saan aru, et see peab olema sümbol, kuid see sümbol on ka vastuolus Strauss'i muusikaga, mis on kooskõlas ajaloolise tõega. Ning kui Herodes laulab, et tal on niisuguses kostüümis külm, paistab see ka naeruväärne.

(Jääb poolleli)

Mark Rais

külades ja väiksemates linnades kooriliikumise välja.

Ma tegin ettepaneku kultuuriministrile, Eesti Muusikanõukogule ja Eesti Kooriühingule kutsuda kokku kõigi muusikaorganisatsioonide ümarlaud.

See oleks väga oluline. Ma olen rääkinud maakondade kultuurijuhtidega. Rahad, mis mõne aasta eest saadi, on praegu ära võetud. Väga raske on taastada kultuuritöötajate võrku. Paljudes maakondades on koguni kultuuritöötajate kohad kaotatud ja paljud Lauupeo Sihtasutuse juhi Ilmar Mossi abilised, kes aitasid eelproovi korraldada, on koondatud. Nii on ka organisatsiooniliselt raske aeg. Püüame selle võimalikult väikeste kadudega üle elada.

Niisugustes tingimustes on seda enam vajalik kiita eesrindlasi.

Tallinnas oli väga hea segakooriproov, kus me ka kõige komplitseeritumad laulud saime kenasti kokku laulda. Üldiselt aga on harjumatu eelproovide arvu vähenemisega ja laulude keerukuse kasvuga seatud oma vastutuse kasv.

Te rääkisite, et olukord maal on praegu komplitseeritud. Kas on tunda olulist vahet Tallinna ja maakondade vaeste kooride vahel?

On küll. Ja see on suurem, kui on koorijuhtide kvalifikatsiooni vahe. Asi paistab ka olevat selles, et ise vaeselt elavad lauljad maal ei saa tihtheale aru, et dirigent peab selle töö eest toitma ka oma peret, ta pole lihtsalt taidleja. Kui dirigent saab praegu taidluskoori juhina

tunduvalt vähem palka kui muusikaõpetaja, peaksid minu arvates lauljad püüdma kompenseerida koorijuhtide rasket tööd. Linnas on seda juba tunda, aga maal elatakse ikka veel nagu sotsialismi ajal: taidlus tulgu priilt kätte. Muidugi soodustab seda vaene elu: palju töötuid jne.

Kas sponsorlust ka maal on?

Arvan, et tunduvalt vähem kui linnas.

Kas Te siiski võite kiita mõnda maakoori, kes on raskustele vaatamata teinud tublit tööd?

Mul on pigem negatiivseid näiteid: lähen kohale, aga koor pole tulnud.

Olgu siis Tallinnast.

Väga meeldiv oli Kaarli koguduse noortekooriga, segakoori Kaleva ja kõrgkoolide segakooride proov. Ka Tallinna meeskooride proov Tehnika-ülikooli aulas õnnestus paremini kui kuskil varem.

LÕPETUSEKS SIIT JA SEALT

Kui võrd kooride repertuaar pidevalt komplitseerub, muusikatundide arv aga koolides väheneb, kas on olemas tendents, et lõpuks hakkavad taidluskoorides laulma vaid muusikakooli lõpetanud?

Ei usu. Ega laulupeo repertuaar komplitseeru. Siin on kogemustega tegijaid, kes teavad, milline seal lattu peab olema: võimekatele kooridele kergesti omandatav ning väiksemad ja vähemvõimekad saavad sellega lõpuks hakkama. Muide, Kooriühingu juhatus

otsustas aprilli lõpul kuulutada välja konkursi 2004. a laulupeod ideekavandi saamiseks.

Ilma "orjatööta"?

Võib-olla tuleb edaspidi tagasi minna selle juurde, et on eri-ja üldkoorigid. Aga tore on, et sellel peol lauldakse mõlema rahvuse jaoks väga olulisi laule, nagu Sibeliuse "Finlandia". See esitatakse tervikuna, mitte ainult keskmine koraalitaoline osa, mida me kõik hästi tunneme.

Orkestri saatel?

Ja. Kavas on näiteks Mart Saare "Leelo" ja Leevi Madetoja "Kauneihin maa" – mõlema maa jaoks väga olulised laulud. Oleks kurb, kui me lihtsustaks repertuaari sedavõrd, et seal ei kõlaks nii palju väärtmuusikat. Vast tuleb ka nii välja, et eestlased oskavad natuke paremini eesti, soomlased soome laule. Me seisame laval vaheldumisi – soomlased-eestlased.

Aga kui soomlasi on vähem?

Siis on kaks eestlast soomlase kohta. Ma pean vabandama, aga nüüd pean ma sõitma ühele laulupeo eelproovile.

Teie töö komplikatsioonid jõudsid vist põhiliselt ära rääkida ja mul jääb vaid soovida Teile palju edu nendega toimetulemiseks.

Aitäh.

Küsitles H.V.

Vahetult enne selle Muusikalehe trükkandmist jõudis toimetusse M. Moppeli kaastöö Eesti Koorijuhtide Naiskooriga ja Soome Riihimäe meeskooride sõprussidemete kohta

Aprill kui koolilõpetamise ja suveelne aeg oli paljude konkursside ja festivalide kuu. Paljud – loodame, et peamised – on selles Muusikalehes ka kajastamist leidnud. Peeti nalja- ja jürripäeva ning lihavõttepühi, mis lõppes volbriöö mölluga. Ja nagu ikka, toimusid Eesti Kontserdi kontserdid.

Harjumaalt

* 8. aprillil Keila kultuurikeskuses toimunud kohaliku lions-klubi balli (esinesid noored taitlejad) tulud läksid vähekindlustatud laste suvelaagri korraldamisele.
* 7.-9. aprillini Kosel toimunud võistlused "Harjumaalaululaps" (152 osalejat) olid 4 parimat eri piirkondadest – Viimsist, Sauelt, Kõuel ja Kehrast.
* Viimsis toimunud näiteringide konkursil sai nooremas grupis esikoha Neeme Algkooli muusikaline etendus "Kõigist ilusam", kus tegid kaasa kõik selle väikese kooli õpilased.
* Anijal oli 3 nädalavahetust järjest suured üritused: 14. aprillil valla taitlejate 7 kollektiivi ülesastumisega suurpidu, nädal hiljem "Bändimäng 2000", kus osales 13 ansambliit, Kehra ja Aruküla omad esinesid koos ja veel nädala pärast tähistas segakoor Helin kontserdiga oma 45. tegevusaastat.

Hiiumaalt

* 6.-7. aprillil andsid Kärda Muusikakooli õpetajad kontserte Ida- ja Lääne-Virumaal, esitades Gershwini jt teoseid huvitavates seadetes.
* Kärda ja Pühalepa pensinäride-taitlejate kohtumisel kurdeti meeste halva osavõtu üle. Pühalepalastel oli siiski välja pandud meessolist.
* 29. aprillil tehti teine katse luua Käinas Hiiumaa noorte meeste koor. 25. aprillil tegid selleks kihutustööd mõlemad Hiiumaa lehed.

Jõgevamaalt

* 4. aprilli Vooremaa teatel hakatakse kujundama Põltsamaa kultuurimaja uut lavaeesriiet. Eesti Kultuurkapital on selleks eraldanud 90 000 krooni.
* 15. aprillil Jõgeva Kultuurimajas toimunud maskipühal jagasid naised neile tantsinud ja serenaadi laulnud meestele Eeva kombel õunu.

Järvamaalt

* 1. aprillil Väätsa rahvamajas toimunud huumoripäevalt aeti minema võltsdollareid jaganud jõuluvana.
* 8. aprillil andsid Paide kultuurikeskuses flamencokontserdi tantsijad ja lauljad Hispaaniast.
* 18. aprilli Järva Teataja andmeil kavatseb varem 5 aastat Soomes töötanud, tänavu parima kollektiivi-juhi (Järvamaa sümfooniaorkester, Türi kammerkoor) preemia saanud Ants Oidekivi jääda kauaks Türile, kus ta töötab ka kohalikus muusikakoolis.
* 22. aprillil andis Paide Meeskoor (dirigendid Varje Vürst ja Sirje Grauberg) oma 25. aastapäeva

puhul Paide kultuurikeskuses kontserdi. Nädal aega varem oli esinetud kohalikus kirikus.

Põlvamaalt

* 4. aprillil suri Põlva Muusikakooli viiulilõpetaja, sümfooniaorkestri dirigent Aksel Koppel.
* 27. aprillil avaldati Koidus Tiina-Mai Arundi pikem kirjutis Põlva Muusikakoolist ja tema õpilaste esinemistest konkurssidel.
* 29. aprillil avaldas Koit rubriigis "Noor Geenius" leheküljepikkuse võrukeelse jutuaajamise 24aastase Jan Rahmaniga, kes on kirjutanud paarkümmend võrukeelset luuletust ja need ka viisistanud.

Pärnumaalt

* 9. mail sõitis Pärnu Agape käsikellade ansambel esinema USAsse.
* 14. aprillil esines Pärnu Linnaorkester esmakordselt Pärnumaal – Pärnu-Jaagupi kirikus. Dirigeeris külalisena Endel Nõgene, laulsid Pille Lill ja Helen Lokuta.
* 15. aprillil esitleti Pärnu raekojas kohaliku helilooja Herbert Pulga trükis ilmunud teost ja Waldkofi klubis esines mitu bändi, nende hulgas Cannibal Corps USAst, mille laulud olid enesetapmistest ja haamriga purustatud nägudest. Sellest teatas esileheküljel Pärnu Postimees 2 päeva varem.
* 20. aprillil kandsid Pärnu noored muusikud Eliisabeti kirikus ette Monteverdi ooperi "Orpheus", osalesid Pärnu Muusikakooli sümfooniaorkester Peeter Perensi juhatusel ja huvikeskuse KuMa lauljad.
* 21. aprillil tähistati Pärnu-Jaagupi rahvamajas vahepeal laiali minema kippunud Halinga puhkpilliorkestri 120. sünnipäeva.
* 22. aprillil esietendus Endlas Poulenci mono-ooper "Inimese hääl", mida etendatakse vaid 4 korda. Ainuosas esines Pille Lill, kaasa löi Pärnu Linnaorkester. 26. aprillil olid PP-s T. Kuteri ja T. Velmeti tunnustavad artiklid.
* 22. aprillil avaldas PP K. Murutari pikema loo Endla "Irma"-etendustest Jõhvis ja Narvas. Saalid polnud, nagu kardeti, tühjad, kuid osa publikut ilmselt ei saanud aru eestikeelsest tekstist.

Raplamaalt

* 16. aprillil esitas segakoor Kaleva Hageri kirikus Schuberti Es-duur Missa.
* 20. aprillil avaldas Nädaline Urve Uusbergi artikli Raplamaa koorilükkumise edusammudest koos kriitikaga meedia aadressil ja jutustati 87aastasest Vigala orelimängijast Hilda Turtsast.

Saaremaalt

* 14. aprillil oli Kuressaare kuursaali kohvikus segakoori Lyra aasta-päevakontsert.
* 15. aprillil esitasid Pärnu Linnaorkester Pärnu tütarlastekoori Ave ja Orissaare tütarlastekoori osalusel Kuressaare kirikus Pergolesi "Sabat materi".
* Kuressaare Muusikakool pidas

oma 50. aastapäeva. 16. aprillil oli kontsert-jumalateenistus kirikus. 25. aprillil oli sellele sünnimusele Meie Maas pühendatud terve lehekülj, k.a viilistlaste mälestused.
* 19. aprillil avaldas meie Maa loo 1928. a Saaremaal sündinud, nüüd Torontos elavast Volli Gustavsonist – tehnikamehest ja muusikust.
* 20. aprillil oli Taritus sõpruskontsert koos Mikkelil lääni taitlejatega Soomest.
* Aprillikuu viimasel nädalal toimunud VII Saaremaa kultuuripäevadel oli Meie Maa teatel korraldajate arvates eriti kõrge muusikalise poole tase.

Tartumaalt

* 1. aprilli klaveripooltunnil Pauluse kirikus esinesid organisti Anna Humala kõrval ka viiuldaja ja laulja.
* 5. aprillil kommenteeris ooperiklubis Taisto Noor ooperifilmi "Tosca".
* 19. aprillil oli Vanemuise kontserdimajas vendade Johansonide uue plaadi esitus. Seda esitles ka Pärnus.
* 18. aprillil esines Tartus ersamordva ansambel Tooramaa koos Viljandis õppiva liivlanna Julgi Staltega. Nad astusid üles ka Tallinnas.
* 22. aprillil oli Alatskivis võistlulaulmine "Vennad Liivid luules ja muusikas".
* 23. aprillil raamatupäeva puhul toimunud kontsert-jumalateenistusel, kus viibis ka president L. Meri, esinesid organist Urmas Taniloo ja lastekoor Maarjalil ja andis Pauluse kirikus kontserdi Soomepoiste meeskoor. Tulu läks oma memo-riaalmuuseumi rajamiseks.
* Ülestõusmispühadeks remontis Tartu Peetri kiriku orel Olev Kents.
* 25. aprillil laulis TÜ aulas ülikooli kunstide osakonna kammerkoor.
* 26. aprillil mängis korporatsiooni Ugala majas mari lõõtsavirtuoso Arseni Jaitsev.
* 28. aprillil andsid ülikooli aulas kevadkontserdi Vanemuise sümfooniad.

Valgamaalt

* 5. aprillil tähistas Valga studio Joy oma 5. sünnipäeva esinemisega Tallinna Vene Draamateatris, 23. aprillil esines osa joy'last ka Tartus.
* Tõrva rahvamajas peeti rahvamuusikapäeva seminari ja simmaniga. Üks lugu pilli õpiti selgeks ja mängiti kenasti koos maha.
* 29. aprillil pidasid Hellenurme lauljad sünnipäevapidu. Millist täpselt, ei teatagi – laulukoor tekkis seal umbes 130 aastat tagasi, aga 5 viimast aastat on tegutsenud Merike Alliku juhatusel.

Viljandimaalt

* 3. aprillil esines Viljandi Maagümnaasiumis EFK kavaga "Vox Septem Saeculi" ja Viljandi Maagümnaasiumis oli René Eespere autoriõhtu.
* 5. aprilli Viljandi Sakalas on lugu 4 ajakirjaniku bändist All Stars, mis esitab ABBA lugusid natuke

muudetud variandis, eestikeelses sõnad põhiliselt Kersti Kuuselt.
* 16. aprillil esitas Viljandi Linnakapell Jaani kirikus G. Machaut' muusikat.
* 17. aprillil oli Viljandi Kultuurikolledžis rahvakultuurile pühendatud teaduskonverents.
* 18. aprillil esitas kannelde ja kitarride kvartett (Tuule Kann, Pille Karras, Ain Agan, Jaak Sooäär) rahvamuusikatöötusi ja originaalloomingut.
* 21. aprillil andis lihavõttepühade puhul kontserdi Laudate Dominum ning Koidu seltsimajas esines naisansambel Rukkikirääk, mille mõned liikmed olid 30 aasta eest selle asutajate hulgas.
* 28. aprilli Sakala teatas kavatsusest moodustada Viljandi Kultuurikolledži viilistlaste kogu.
* 29. aprillil laulis Koidu koor oma kunagisele dirigendile Jaan Moksile tema 70. sünnipäeva puhul. 1995. a jäi J. Moks raske haiguse tõttu eemale.

Ida-Virumaalt

* 8. aprillil oli Narvas Vene rahvalaulupidu.
* Vastavalt Narva ja Leningradi oblasti Kingissepa linna vahelise lepingule esines Narva koolikoori Tšaika tütarlasteansambel IV koolinoorte laulu- ja muusikafestivalil Kingissepas.
* 12. aprilli Narvskaja Gazeta teatas pressikonverentsist, mille andis Narva uus kultuurijuht Igor Gromov, kes on 18 aastat töötanud Tallinna Pedagoogilises Ülikoolis ning teinud koostööd nii eesti- kui ka venekeelsetele lehtedele. Ta lubas võrdset arendada kõiki kultuurivaldkondi.
* 27. aprillil esines Jõhvi kirikus Arside kellade ansambel.
* 27. aprilli Narvskaja Gazeta avaldas artikli mitmekülgselt muusikust, ka heliloojast Jossif Tultšijevskist, kes 1919. aastani töötas Pihkvas, seejärel kuni surmani 1938. a Narvas.

Lääne-Virumaalt

* 20. aprillil esitas Arside laste käsikellade ansambel Väike-Maarja rahvamajas muusikat Bachist tänapäevani.
* 26. aprillil avaldas Virumaa Teataja jutuaajamise Väike-Maarjast pärit Eda-Ines Ettiga, kes ütles end tundvat Eurovisiooni lauluvõistluse ees kindlalt. Analooilise intervjuu avaldas 27. aprillil Pärnu Postimees.

Võrumaalt

* 8. aprillil tähistas segakoor Videvik Kandles kahte tähtpäeva – koor on vana 40 aastat ja dirigent Helga Ilves seda juhitanud 25 aastat, nädal hiljem Kanepi segakoor aga koguni 130 aasta möödumist asutamisest.
* 20. aprilli Võrumaa Teataja andmeil kavatseb Võrumaa Omavalitsuste Liidu uus esimees Kurvet Mürsepp taastada pankrotti läinud Võrumaa Kultuurikapitali.

NARRUST ALATI EI KIIDETA (2)

Üks omanik Toompeal, teine vanglas, kultuurimaja laguneb

Rapla linna "pilvelõhkujaks" on pooleliolev lagunemisohtlik maja, mida kunagi planeeriti kultuurimajaks ja nüüd kutsutakse millegipärast hollivuudiks. Ning juristid saavad palka vaidlemise eest, kellele ta kuulub. Seda kurbnaljakat lugu on kohalik ajaleht Nädaline valgustanud päris põhjalikult.

1984. a valminud projekt nägi ette 1991. aastaks valmis ehitada 390 + 140 kohaga langeva põrandaga vaatesaali, tantsusaali, huvialaringide ruumide ja 60 kohaga kohvikuga hoone 1991. aastaks, alustades 1989. Selleks ajaks oli poliitiline olukord muutunud ning kostis vastuhääli. Inseneride arvates ei tulnud enne peale hakata, kui on korda pandud Rapla vee- ja soojamajandus ning kanalisatsioon. Kuid kopp löödi maasse ja vundament tehti valmis. Siis lõppes raha ja vahetus võim.

Kostis hääli ehituse poolelijätmise kasuks – ei maakonnale ega alevile, mis peagi nimetati linnaks, pole ehitamine jõukohane. Raplalastel oli aga kogemusi sedalaadi probleemide lahendamisega. Omal ajal oleks peaaegu pooleli jäänud rajoonihaigla ehitamine. Siis saadi abi EKP

Keskkomitee sekretäridelt, osa tööd tehti ära ühiskondlikus korras.

Enam parteid polnud. Selle eest aga ilmus platsi fakiir – 1978. a Eestist lahkunud ning 1992. a naasnud Toivo Kurmet. Ta oskas mingite kummaliste tehingute tulemusel saada Eesti Pangalt, mille juhid teatavasti tegid tol ajal muidki kummalisi asju, 189 miljonit krooni ning alustas aktiivset äritegevust. Muuhulgas lubas ta selle hoone teha peaaegu et Eesti Hollywoodiks – ülimoodsaks üleeuroopalikuks keskuseks, kus korraldatakse rahvusvahelisi kino-festivale, teaduskonverentse ja toodetakse videosarju. Rapla juhid vaimustusid, linn kuulutas end kaasomanikuks, ehitus läks taas käima, aga takerdus peagi jälle rahapuuduse taha. Siis tuli Kurmetile omamoodi allettevõtjaks kohalik Maghira fond, alustades kirjaketimängu algul Eestis, pärast ka naabermaades, kogudes lihtsameelsete käest 3,3 miljonit krooni. Kuid kõigest sellest ei piisanud, raha oli ära raisatud. 1998. a pages kohtus süüdlaseks jäänud Kurmet välismaale,

sama aasta lõpul deklareeris ETA andmeil maavanem, et "uue aastatuhande algul peab hollivuudis tegevus käima".

Aga ei käi. Pealegi pole selge, kes peaks ta käima panema. Vahepeal kaasomanikuks pretendeerinud Rapla linnavalitsus on taandunud, hoonet osaliselt kasutatav Maghira fond samuti, jäänud on Eesti riik, mille valitsus on Toompeal, ja Toivo Kurmet, kes on nüüd arreteeritud ja istub Rootsi mugavas eurovanglas ning palub sealt poliitilist varjupaika. Kummastki pole aga korraldajat. Eesti Pank seisab küsimuse ees, kas seda tondilossi, millega ei osata midagi peale hakata, lugeda Kurmeti võlgade katteks. Ettepanek asuda asja kuidagi lahendama hollivuudi omanikuta varanduseks kuulutamise kaudu on tagasi lükatud.

Narrus narruse otsa. Keegi neid ei kiida, aga eriti ka ei laida. Peale Nädalise, kes nimetas Kurmetit Rapla juhtide pead segi ajanud Ostap Benderiks. Aga see on ju vaid teravmeelne irvitamine, mitte tuuldepillatud miljonite loo lahendus.

EESTI AJAKIRJANDUST LUGEDES

Tartu muusikasündmustest vaid Tallinna lehtedes

Esimesel pilgul paistab Tartu Postimehes olevat täitsa kodukoha- ja kultuurisõbralik väljaanne – kohe esimesel leheküljel annab ülevaate selle päeva Tartu kultuurisündmustest. Sarnaselt toimivad järjekindlalt vaid Põlva- ja Saaremaa leht, ainult nad ei piirdu vaid maakonna ja linnaga, vaid pajatavad kogu piirkonnast. Kuid põhjalikumal lugemisel pilt muutub.

Alles 11. aprilli kuulutuste küljelt saame teada, et 10.-14. aprillini toimuvad Tartus Sankt Peterburi kultuuripäevad koos täieliku kavaga. Sama päeva numbris märgitakse, et esimene üritus – lasteetendus peeti pooltühjale saalile. Edasi hakkad otsima arvustusi järgmistele etendustele: kammerkontserdile Molodoi Muzõkalnõi Peterburg, balletiteatri galakontserdile ja muusikašõule "Kergel laine!". Neid pole. Ootamatult leiad siiski hoopis 19. aprilli Eesti Postimehes galakontserdi arvustuse stiilis: "Mõned hüpped olid ikka päris pöörased" jne. Päev varem on Eesti Postimehes pikk ülevaade 14.-16. aprillini Tartus toimunud improvisatsioonilise muusika festivalist Improvizz'00. Tartu Postimehes pole see isegi mitte esiküljel päevasündmusena ära märgitud, nagu ka taidlusüritused. Küll aga on aprillikuu lehtedes koguni kaks pikka lugu sellest, kuidas reostatakse Tartu laululava tagust.

Tartu muusikaelust ülevaate saamiseks peaksid tartlased seega tellima nii Eesti kui ka Tartu Postimehe, mis on ju ühesama firma väljaanded. Ei usu, et kõik Tartu muusikasõbrad on nii rikkad.

7. aprilli Tartu Postimehes on terve lehekülg pühendatud Marju Lauristinile seoses tema juubeliga. Muuhulgas antakse teada, et ta praegu Riigikogus töötades on ta ühtlasi poole kohaga Tartu Ülikooli meedia ja kommunikatsiooni erakorraline professor, žurnalistikat õpetanud seal aga juba 60-ndaist aastaist. Kas selline kummaline olukord Tartu muusikaelu valgustamisel on sündinud M. Lauristini õpetuse järgi või seda eirates, seda me teada ei saa.

Iga leht omamoodi

Esmakordselt toimus Ida-Virumaal suur taidlusfestival "Ida-Virumaa on meie kodu", mis oli pühendatud maavanema juures tegutseva rahvaste ümarlaura aastapäevale.

Ligi 300 taidlejat 20 ühendusest – venelased, valgevenelased, ukrainlased, tatarlased, poolakad, juudid, mustlased, ingerlased, aga ka eestlased – andsid 3 päeva jooksul tasuta 5 kontserti Ida-Virumaa suuremates linnades – 14. aprillil Kiviõlis, 15. Sillamäel ja Narvas, 16. Kohtla-Järvel ja Jõhvis. Linnadelt olid tasuta ruumid, finantsabi Eesti Kultuurkapitalilt.

Sellest teatas avapäeval Põhjarannik,

ilma hiljem tagasi pöördumata. Ka Narvskaja Gazeta oli tagasihoidlik – lühiuudis koos fotodega esileheküljel (kultuurisündmused on selles lehes tavaliselt seal). Sillamjaeski Vestnik aga pühendas sündmustele peaaegu kaks lehekülge. Algab artikkel tänusõnadega avaüritusel viibinud rahvastikuministrile Katrin Saksale ja Kiviõli linnapeale Tiit Kuusmikule, kusjuures märgitakse, et viimane on isetegevuslasena eriti hoolas seda valdkonda toetama. Edasi asi enam nii pidulik polnud. Narvas oli osavõtjail tahtmine isegi tagasi pöörduda, sest seal öeldi, et parajasti on seal kõrgemat sorti külalised Rootsist.

Eraldi peatatakse Narva mustlastel, kellest mõned töötasid NLiidu aegadel teatrites ning mängisid kaasa filmis "Tabor läheb kasse". Alles paar kuud tagasi loodud mustlaste ühingul on valmis suur programm, mida ta kavatses näidata mitmel pool ning avada Narvas ka mustlasrestorani.

Artiklis märgitakse ära rahvaste ümarlaura esinaine Margarita Ostroumova suurt rolli, kes ütles igal pool avasõnad ning tuuakse ära rahvastikuministri Katrin Saksa sõnad Kiviõlis pärast kontserti: "Päeva esimesel poolel tegelesin tõsiste poliitiliste probleemidega, aga teine pool oli lihtsalt rõõm."

Lehti sirvis
Herbert Vainu

LUDVIG JUHTI MUUSIKAPÄEVAD

Teatri- ja Muusikamuuseumi eestvõttel ning koostöös Estonia teatri ja EMAGA toimusid Tallinnas 16. ja 17. aprillil 2000 LUDVIG JUHTI MUUSIKAPÄEVAD. Juba traditsiooniliseks kujunevate "päevade" korraldamise (esmakordselt 1994. a L. Juhti 100. sünniaastapäeva puhul) mõte on laiemalt teadvustada eesti muusika suurkuju, kontrabassivirtuosi Ludvig Juhti elutööd, tema pürgimist külakoolist maailmameheks, ühtlasi populariseerida tema instrumenti, mille kohta Artur Kapp on öelnud: "Kontrabass on üks tõeline eesti pill, tõsine ja tõine" ja selle deviisi all "päevad" läbi viidigi.

Avaüritus oli 16. aprillil Teatri- ja Muusikamuuseumis, mis sisaldas konverents-seminari, millel ettekandjaks olid Alo Põldmäe ("L. Juht kui virtuoos ja patrioot"), Kaupo Oit ("Eesti kontrabassikoolkonnast", Meeme Saareväli ("Kontrabassuist laias maailmas") ja Aare Suss ("Kontrabassist Moskva lainerl"). Kontsertosas esitas Aleksander Jõgi L. Juhti Kontrabassikontserdi ja K. Raidi A. Jõgile pühendatud "Pastoraalse piccolino", klaveril saatis Tiit Maasing. Kontserdi muuseumis osas kõlas muusika kontrabassi sugulastelt: viola da gamba esinesid Roland Lill ja Peeter Klaas, violoncello Imre Eenma. Neid saatis klavessiinil Imbi Tarum. Väljas oli näitus L. Juhti uuest muuseumisest materjalist.

16. aprillil õhtul toimus Estonia Talveaias kontsert "Kontrabassimeistrid, sellid, õpipoisid". Kõrvuti tunnustatud solistidega (M. Lukk, M. Saareväli, A. Suss, T. Sillar, T. Unt) esinesid noored - M. Saarevälja ja K. Oldi õpilased. Kõlas põnevat muusikat ka mitmetel ansamblielt. Kaastegevad olid Paul Suss (tšello) Moskvast ja M. Soo (kitarr).

"Juhti muusikapäevad" muutsid rahvusvaheliseks külalised Soomest - üle maailma tunnustatud virtuoosi JORMA KATRAMA oma kasvandike, 10 Sibelius Akadeemia kontrabassiüliõpilasega. Nemad andsid 17. aprillil EMA kammersaalis kõrgetasemelise kontserdi väga huvitava kavaga. Esines ka maestro ise. Järgmiste "Juhti muusikapäevade" orientiiriks jääb aasta 2004 - L. Juhti 110. sünniaastapäev. Alo Põldmäe

Foto: Jorma Katrama esinemas Tallinnas. H. Saarne foto

Eesti Muusikaakadeemias

5. aprillil andsid EMA kammersaalis meeleeoluka kontserdi Tartu Õpetajate Seminari puhkpilliorkester ja naiskoor ning EMA Koolimuusika Instituudi naiskoor. Koore juhatasid üliõpilased. Tihedast kontserdielust väärivad mainimist veel Aleksander Bobrovski

(viola) ja Peep Lassmanni (klaver) kammerkontsert EMA kammersaalis 13. aprillil ning Sibelius Akadeemia kontrabassi eriala üliõpilaste kontsert 17. aprillil.

10.-11. aprillil toimus V. Novikovi meistrkursus piastidele.

Kuu keskel leidis aset akadeemias juba traditsiooniks saanud Klassika konkurs kammeransamblikele. Esitati Viini klassikute ja Franz Schuberti kammermuusikat. Võitjate kontsert oli 26. aprillil kammersaalis: 1. koht jäi tänavu välja andmata, 2. kohta jagasid Meelis Orgse (viul), Mari-Liis Sild (klaver), Pille Männa (viul) ja Diana Moik (klaver), 3. koha sai trio koosseisus Kristjan Nõlvak (viul), Hanno Maadra (viola) ja Eliisa Suni (klaver).

Aprilli lõppu jääb käesoleva õppeaasta viimane projektinädal. Selle jooksul toimus lauluosakonna tudengite kohtumine külalisprofessori Thomas Wiedenhoferiga; oli võimalik külastada prof. Ivo Kuuse lahtisi tunde. TPedÜ psühholoog ja teadur Jüri Uljas pidas loengu "Kuidas esinemiseks häälestuda ja suhelda publikuga". Maret Mursa tutvustas Alexanderi tehnika põhimõtteid ja Alo Põldmäe pidas ettekande Helmi Betlemi 90. sünnipäeva tähistamiseks. Sellel üritusel osales ka H. Betlemi õpilane dotsent Alice Roolaid.

Ilvi Rauna

RAHVAMUUSIKA EMAS

22. aprillil Sakala teatel andis 10 päeva varem EMAs magistrikontserdi Viljandi Kolledži Rahvamuusikateedri juhataja Celia Roose koos kitarristi Robert Jürjendali ja kandlemängija Tuule Kanniga.

Muusikaakadeemia Koolimuusika Instituudis õppiv C. Roose ütles, et see kontsert oli mõnes mõttes pioneeritöö rahvamuusika kui meie muusikalise emakeele saamiseks võrdsemaks professionaalse muusikaga ning selleks, et muusikaakadeemias hakataks pisitasa andma rahvamuusikaalast haridust.

OTSAS-KOOLIS...

...toimus 4. aprillil keelpilliansamblike festival. Osalesid Otsa- ja Elleri-kool ning muusikakoolid üle Eesti. Esinesid huvitavate koosseisudega ansamblid. Eriliselt jäi meelde Otsa-kooli kontrabassistide oma.

Aprillikuus said teoks kaks toredat improvisatsioonikontserti. 12. aprillil lasksid õpetajate A. Kehek'i ja P. Kardna õpilased oma fantaasiat ainult vabalt voolata ja nautisid koosmusitseerimist. 27. aprillil esitasid õpetaja Kardna ning õpilased Eugenia Evy Anstal ja Vsevolod Pozdejev peale improvisatsioonide ka Claude Bolling'i süite ja swingi.

18. aprillil sai Mustpeade maja Olavi saalis nautida õhtut kauni kammermuusikaga. Esinesid Otsa-kooli kammeransamblid. Ühtlasi oli see ka heaks saattepraktikaks IV kuse mitmete õpetajate juhendatud klaveriõpilastele.

28. aprillil esinesid Matkamajas ooperiklassi õpilased. Juhendajateks Tiit Tralla, Alar Kaasik ning kontsertmeistriks Vladima Jeremjan. Kavast olid katkendid Tšaikovski ooperist "Jevgeni Onegin", Kalmani, Lehari ja Abrahami ooperitide ning muusikaline kompositsioon "Rosolje". Osa sellest kavast esitati juba 19. aprillil, kui Otsa-kooli lauljad kohtusid Tartus Elleri-kooli lauljatega.

25. aprillil tähistati Mustpeade majas Béla Bartóki sünniaastapäeva. Kontsert andis põgusa ülevaate helilooja keelpilliloomingust. Meeldejärvaimaks osutus õpetajate trio Eva Punder (viul), Vahur Vurm (klarnet) ja Lembit Orgse (klaver).

Káthlin Kuzmina,

muusikateooria III kursus

NELI VAALA LAVAL

Eesti taidluskollektiivide juhte ühendavaid Vabariiklikku Koorijuhtide Segakoori (VKS, loodud 1960), Eesti Orkestrijuhtide Rahvamuusika-orkestrit (EOR, 1964), Vabariiklikku Orkestrijuhtide Puhkpilliorkestrit (VOP, 1965) ja Eesti Tantsujuhtide Rahvatantsurühma (ETR, 1966) peetakse meie rahvuskultuuri vaaladeks. Kogemuste põhjal, mis nendes kollektiivides osalemisega ja nende korraldatud seminarides saadakse, areneb kõigis Eestimaa paigus tegutsevate kooride, orkestrite, ansamblike ja rahvatantsurühmade kunstiline tase ja see on aidanud tõsta meie rahvuskultuuri Euroopa kõrget arvestatavale tasemele.

Esmakordselt olid need neli vaala ühiselt laval kakskümmend aastat tagasi. Tookord jäädvustati Estonia kontserdisaalis antud ühiskontsert Kesktelevisiooni tellimisel ka filmilindile.

Tantsujuhtide eestvedaja Ülo Luht oli nüüd see mees, kelle initsiatiivil kutsuti need üle-eestilised kollektiivid taas üheaegselt kokku. Ligi paarsada taidlusujuhti andsid 15. aprillil Tartu Õpetajate Seminari aulas ja 16. aprillil Mustpeade Maja peasaalis ühiskontserdi.

Nii VKS (dirigendid Olev Oja, Raul Talmaru ja Valli Ilvik) kui ka VOP (dirigendid Andres Avarand, Leho Muldre ja Heldur Saade) andsid läbilõike Eesti heliloojate poolt meie koori- ning orkestrimuusika kullafondi kirjutatud helitöödest ning esitasid ka Lääne heliloojate teoseid. VKSi ja VOPi ühisettekandes kuuldud Heldur Saade juhatatud M. Härma vähekuuldud "Tõnni kosjalugu".

EOR esitas oma juhtide, hiljuti 80aastaseks saanud helilooja Uno Veenre, Els Roode (mõlemad orkestri asutajaliikmed), Ahto Nurga, Heldur Vaabeli ja Toivo Luhatsi dirigeerimisel peamiselt nende endi rahvaviiside töötlust ja heliloojailt just sellele kollektiivile kirjutatud muusikat.

Maie Orava, Lembe Löivu, Paul Bopkovi ja Ülo Luhti rahvatantuse lavaseaded ja 38 tantsujuhi meisterlik ettekanne veensid kõige skeptilisemaidki kuulajaid selles, et meie rahvatants pole puine.

Läbi aastakümnete on nende vaalade esmaettekandes jõudnud avalikkuse ette sajad meie heliloojate teosed. Seekord tõi ETRI esmakordselt vaatajate ette Ülle Ferscheli lustliku "Igapäevse labajala" Ülo Luhti lavaseades.

Suure ühiskontserdi finaalsiks oli VKSi, EORi ja ETRI ettekanded (juhatas Ahto Nurk) A. Raudkatsi ja M. Härma igihaljas "Tuljak".

Hugo Alter

Naised laulsid kenasti, noormehed üllatasid

Kuuendal Tartu ja Tartumaa naiskooride laulupäeval astusid Vanemuise kontserdimajas kuulajate ette tosinkond koori, nende hulgas oma 55. tegevusaastat tähistav TÜ naiskoor. Tartumaale on praegu jäänud neid tegutsema vähe - vaid Elvasse ja Kuustesse. Elva naiskoor Kaja esitas eestlauljaga (dirigent Ene Aigra) regilaulu. Domineeris tänavuse juubilaril Veljo Tormise looming. Esineti ka ühendkoorina. "Palju oli iüürikat, vahelduseks kulunuks ära ka midagi särtsakamat," mõtiskles veteran-dirigent Uno Uiga.

Sri Lankast pärit meditsiinitudeng Suranga Wickramamanayak on laulnud oma kodumaal meeskooris tenorit. "Eesti naised laulavad väga hästi. Imeilusad on nende rahvariied," ütles ta.

Üllatuskoorina astus peole järgnenud simmanil üles verivärske, alles 28. veebruaril asutatud Gümnaasistide Meeskoor Kalev Lindali juhatamisel. Neile oli see lavadebüüt.

Malle Elvet

PÄRNAÕIS 2000 TAASELUSTAS KAUNI TRADITSIOONI

Pärnu osatähtsus Eesti kultuurielus on märkimisväärne. Üheks niisuguseks näiteks võib pidada rahvusvahelist vokaalansamblite festivali Pärnaõis, millele pandi alus 25 aastat tagasi.

"Pärnaõis 2000" peaauphind – Paide huvikeskuse tütarlaste ansambel

90ndate alguses festival ajutiselt soikus. 1997. aastal kutsuti Pärnu Kunstide Maja initsiatiivil ellu Mini-Pärnaõis, selle aasta aprilli lõupäevadeks taastus traditsioon Pärnaõis 2000 nime all.

Ühtlane ja hea tase

Kohale oli tulnud 13 ansambli, teiste seas külalisest Tallinnast, Paidest, Šiauliaist (2 ansambli) ja Suur-Novgorodist. Festival viidi läbi kahes voorus, eraldi toimus ka rahvalaulu konkurss.

Ansambli tase oli võrdlemisi ühtlane, mistõttu polnud žürii töö kergemate killast. 13st ansamblist pääses laureaate võrre 7. Rahvalaulu konkursil osales 7 ansambli.

Festivali tegijatel ja festivalil osalejatel oli põnevust küllaga, sest festivali võitja ja *grand prix'* omanik jäi saladuseks kuni festivali lõppkontserdi viimaste minutiteni. See kujutas endast ligi kolm ja pool tundi kestnud kaheosalist mammutprogrammi, millel astusid üles kõik festivalil osalenud ansamblid.

Pärnaõis 2000 *grand prix* otsustati anda kahele ansambli: Paide huvikeskuse tütarlaste ansambli (juhendaja Sirje Grauberg, pälvis ka publikupreemia) ja Pärnu KuMa ansamblile Nurmenuk (juhendaja Anne Uusna). Rahvalaulu konkursi *grand prix'* sai Suur-Novgorodi vokaalgrupp Sadko. Lisaks anti kümme eripreemiat: siira musitseerimise, rahvalaulu väärtustamise, hea tuju jne eest.

Pärnaõie laulud ei lõpe

Festivali Pärnaõis raames toimus aastaid Pärnu-teemaliste laulude konkurss, millest võtsid osa paljud omaaegsed tunnustatud heliloojad ja mis kinkis Pärnule üle 50 laulu. Selleks, festivali juubeliaastaks, anti välja Pärnu-teemaliste laulude album "Pärnaõie laulud". See jäi igale festivalist osavõtjale kingituse näol meenutama tänavust festivali.

Toomas Kuter

MITTEAMETLIK MUUSIKAKOOL

Nissis elavat endist ERSO puhkpillimängijat Tõnu Sal-Sallerit kutsuti 5 aastat tagasi moodustama kohalikkude puhkpilliorkestrit. Ta otsustas alustada noortega. Nissi Trolle käivad juhendamas oma ala suured spetsialistid Tallinnast, kavas ka üldklaver, solfedžo jne. Nii et sisuliselt muusikakool, kuigi ta pole selle nime all registreeritud. Aastamaksust - 500 krooni õpilaselt - tasub 400 krooni Nissi vald. Edukalt tegutseb ka laulustuudio.

Norrast saadud kvaliteetsete pillidega on Nissi Trolid käinud esinemas mitmel pool, ka Norras. Pühajärve Beach Partyt mängiti koos ansambliga Smilers, kus lauljana esineb Tõnu Sal-Salleri poeg Hendrik.

Huvilised on peamiselt tüdrukud. See olevat aga ülemaailmne tendents. "Maailma kogemus näitab, et puhkpillimuusikute seas ongi viimasel ajal kõige eredamad tipud kasvanud naiste seas," väidab T. Sal-Saller. Suureks eeskujuks on Norra, kus terved perekonnad lastelastest vanaemadeni käivad mängimas maaorkestrites.

Sellest kõigest on pikemalt juttu Lääne-Harju Ekspressi 15. aprilli numbris, päev enne Nissi Trolle Riisipere kultuurimajas oma viienda tegutsemisaasta puhul antud kontserti.

EESTI-SOOME ÜHISLAULU-PEOGA SEONDUVAD MURED

14. aprilli Järva Teatajas on juttu sellest, kuidas Ants Sööt käis üle kuulamas Eesti-Soome ühislaulupeole pürgivaid Järvamaa koore. Tööd on tehtud tublisti, kuid paljud loobuvad, sest laulud on liiga rasked, pealegi veel võõras keeles laulmiseks. Samas on ära trükitud Eesti Üldlaulupeo Sihtasutuse juhataja Ilmar Mossi seisukoht. Neljast tellitud uuest teosest ei jõudnud laulupeo kavva ükski - liiga rasked.

I. Mossile teeb muret ka see, et muusikaline kirjaoskus pole tõusuteel, kuna muusikutunde on vähe ja pooled lapsed on jäänud sündimata.

OISU LASTEL OMA KAPELL

Oisu külakapell pidas oma 10. sünnipäevapidu. Suurimaks elamuseks loetakse kahekordset laulupeotele saatmist läbi Eesti oma veaautol Gazik. Senimaani saabub tuleteekonnalt tervitusi täiesti tundmatutelt inimestelt. Sünnipäevapeol oli ka veel teine kapell - moodustatud Oisu kapelli liikmete oma lastest. Loodi ka Oisu kapelli fänniklubi.

MUUSIKAÕPPIMINE EI TOHIKS OLLA "ORJATÖÖ"

7. aprilli Elva Postipoiss avaldas artikli Rein Rannapi esinemise kohta selles linnas. Kiidetakse tema mängu ja eriti seda, et vaatamata publiku vähesusele ei lühendanud ta kontserti, vaid mängis publiku aplausi peale liisapalagi.

Autoril Uno Kuresool on aga tõsiselt etteheiteid nii mäenedžerile kui ka Elva muusikaõpetajatele, kes osalt ei tulnud ise ega toonud kaasa ka oma õpilasi.

U. Kuresool lõpetab: "Kas saab loota huvi tekitamist suure muusika vastu pedagoogilt, kes ise mitte iialgi kontserdil ei käi.... Argine muusikatund võib mõnele õpilasele olla vastumeelne "orjatöö", see ei pruugi panna teda muusikat armastama. Osasaamine suurmeisteri interpreteerimiskunstist ja selle kaudu heast muusikast võib kujuneda pidupäevaks, mis innustab ka kuulajat ise muusikat tegema."

VEEL ÜKS EESTI LAULJATAR JAAPANIS

Eelmise Muusikalehe lk-l 11 oli Põhjarannikus ilmunud artikli põhjal juttu Jaapanis töötanud eesti lauljannast. 6. aprillil avaldas analoogilise loo Sakala Viljandi Kultuurikolledži lõpetanud Marge Viartist, kes esines Ito linna hotellis ja teenitud rahaga tasus ära õppelaenu.

Marge Viart on jaapanlaste suhtes kriitilisem: muidu väga viisakad jaapanlased on siseturistidena väga lärmakad ja samal ajal lapsemeelsed. Ühe tütarlapse hästi suuri rindu läinud nad näppudega katsuma, et kas on ikka päris. Ka oskavat nad vähe inglise keelt, kasutatavat kompuutrit ainult töövahendina, ei loe interneti kaudu ajalehti.

KUI SAAKS TUNTUKS OMAL MAAL!

Narva stuudio Šansoon tütarlaste kvartett (juhendaja Anna Skosõrskaja), kes varem esines edukalt Moskva festivalil "Hommikukoit", osales nüüd samas Moskvas rahvusvahelisel festivalil "Süüta oma täht" ning saavutas nii estraadi- kui rahvalaulu osas kolmanda preemia, kusjuures

estraadilaulus olid temast eespool vaid kaks solisti. Esineti ka lõppkontserdil.

Kirjutises Narvskaja Gazetas öeldakse, et paljude kollektiivide juhid ja produtsendid ütlesid end nägevad esmakordselt niivõrd noorte inimeste niivõrd professionaalselt esinemist ning et Šansoonil on tee Moskvasse lahti. Artikli autor Anna Oršanskaja lõpetab: "Isiklikult eelistaksin ma, et sellel kollektiivil oleksid niisugused arenguperspektiivid meie maal. Juba on hakanud tüütama kirjutada kogu maailmas tuntud inimestest (selliseid pole vähe), kes on "endine narvalane, "Eestis sündinud, kuid nüüd -maal elav."

JUUBELIKS SAJAND, TEGELIKULT ALUSTATI HULGA VAREM

15. aprillil pidas Olustvere segakoor Lehola oma 100. sünnipäeva. Olustvere lossi saal jäi väikeseks nii kohaliku rahva kui ka 5 sõpruskoori jaoks.

Sajandisvanune laulukoor ei üllata praegu Eestis kedagi, neid jätkub igasse maakonda. Lehola dateerib oma sünni Reegoldi kooli loomisest 1900. a. Tegelikult võiks dokumentide põhjal otsustades alguse panna 1883. aastasse, kui Tillu-Reinu vallakooli juhataja Jaan Hansen asutas laulukoori. Ja kui 1892. aasta suvel külastas Olustveres oma adjundandi krahv Fersenini mõisa suurvürst Vladimir Aleksandrovitš, esines talle ka koor ja külaline ise lõi tsaarühmni laulmisel bassirühmas kaasa.

Viljandimaalt on koorilaulmisest teateid hulga varasemast ajast. Põltsamaa kooliõpetaja venna Martin Wilbergi loodud laste segakoor laulis koolikatsumise ajal 3. märtsil 1840 ära paar koraali ja vastulaulu ning 1844 oli esimene eestikeelne koorikontsert Viljandis Jaani kiriku orelil pühitsemisel.

Lehola, mis algusaastatel kandis ka teistsuguseid nimesid, on ikka osalenud maakondlikel ning väiksemamastaabilistel laulupidudel ning pole jätnud vahele ühtegi üldlaulupeo. Eriiline oli 1985. aasta, kui Soome TV tegi Eesti laulupeost filmi. Väljalalituteks osutusid Lehola koor Viljandi Koiduga ning kogu laulupeo jooksul saatsid neid Jarmo Jääskeläinen ja tema meeskond. Kolm aastat hiljem esines Lehola aga Kolga-Jaanis Villem Reimanni ausamba avamisel jällegi rahvusvärvide all. Löödi kaasa ka muinsuskaitselekkumises ning ühistel automatkadel Viljandimaa kultuuriloolistesse paikadesse.

Kümne aastaga, mis on möödunud Lehola 90. sünnipäevast, on muutunud palju, isegi riigikord. Külanoogust on saanud vald. Tänapäeval pole just kerge koori maal koos hoida, sest töökohti napib, paljud lauljad on leidnud tööd kaugemal. Kuid suur isetegemise rõõm on Leholat koos hoidnud, toetajaidki on leitud. On käidud esinemas Rootsis, Soomes, Saksamaal, tänavu minnakse Norrasse.

Suureks juubeliks valmistati hoolega. Naised said uued nägusad kostüümid, mehed, kes olid hankinud pikk-kuued juba laulupeoks, uued kaabud.

Ka kontserti alustati uut moodi. Aastaid olnud avaloo "Helise, ilma!" oli vahetanud välja samuti 1900. a sündinud Evald Aava "Nooruse aeg". Kontserdi teise osa alguses esinesid koorilauljate lapsed. Lõpetati "Tuljakuga".

Järgnes šampanjaga alanud seltskondlik osa. Juubelitorid kaalus 20 kilo ja seda kaunistasid lauljate pildid. Tants kestis kella kolmeni.

Juubeliks valmis ka uus, arvult kolmas voldik ja Interneti kodulehekül. Kes tahab midagi Leholast lähemalt selle kaudu teada saada, siis voldikus märgitud <http://alex.vil.ee> segakoor Lehola teid koduleheküljele ei lase. Sinna pääsete aga, kui teete väikese lühenduse ja jätate koloni ära.

Heli Grosberg

ALGUL IMESTUS, PÄRAST RAHULOLU

Alustuseks. Laupäeval, 15. aprillil kell 17 oli Tartu Tuletõrjeühingu puhkpilliorkestri 105. aastapäevakontsert tuletõrje majas ja täpselt samal kellaajal mängisid Eesti orkestrijuhtide puhkpilliorkester ja orkestrijuhtide rahvapilliorkester Õpetajate Seminaris. Ometi oleks orkestrijuhtide koht pidanud seekord olema tolle traditsiooniderikka teeneka kollektiivi sünnipäevakontserdil. Teisalt oleks ka narrastusorkestri mängijatel olnud tänuväärne oma juhtide koosmänguuskusest osa saada. Publikki pidi seekord kahestuma. Mina otsustasin tänu saadud meeldivale kutsekaardile aastapäevakontserdi kasuks ega kahetse. Paneb siiski imestama, kuidas osatakse Tartu-suures linnas niigi vähest puhkpillimuusikat ebaratsionaalselt planeerida?

Kontserdist. Priitahlike Pritsimeeste Seltsid on poolteist sajandit eesti rahvakultuuris edendanud silmapaistvat osa, viijelnud klubilist seltsitegevust. Ka seekordsel juubilariil on olnud paremaid ja halvemaid aegu, ikka on orkester elama jäänud. Ta mängutaseme eest on pikemat aega hoolt kandnud rida mainekaid muusikategelasi: alustaja dirigent Georg Hoffmann, Daniel Alba, Jakob Visnapuu, Oskar Jõelaid, August Nieländer, Pavel Markna, Meinhard Kivi, Ilmar Lääne, Ülo Virulaan. Aastast 1998 juhatab orkestrit Johannes Miit. Seekordne kava koosnes populaarsetest väikevormidest, eesti ja lääne heliloojate loomingust. Avapalana kõlas oma orkestrandi Erik Vaheri reibas mars "Marsissimo". Toekamaks tooseks oli kavas H. Silwedeli "Avamäng", väljendamaks orkestri ilmekat meeldivat tooni ja rütmiergast nõtket mängumaneeri. C. Teike piduliku marsiga "Vanad sõbrad" lõppenud kontserdi võttis saalitäis publikut soojalt vastu.

Lõpetuseks. Orkester kõlas heas tasakaalus, piisava rütmi- ja intonatsioonikindlusega. Kahjuks jäi monotoonseks esituse dünaamiline plaan. Kava läbinud ühtne forte pidurdas kohati muusikale omast interpretatsioonilist haaret.

Uno Uiga

KULTUURIKESKUSTES

MIS ON SAANUD PÕLVA KULTUURIKESKUSEST,

see ei saa maakonna ajalehe Koit kaudu päriselt selgeks. 6. aprillil arutati Põlva linnavolikogus munitsipaaltegevõtte Põlva Kultuurikeskuse asutamist, seega varasemast aktsiaseltsi vormist loobumist. Sellele küsimusele on Koit pühendanud terve lehekülje. Suurema osa sellest haaras enda alla muutust taunivate linnavolikogu liikmete omavahelise jutuajamise kokkuvõte. Põhiargument: see takistab eraettevõtlust ja loob liigse tsentraliseerimise ohu. Kultuuriministeriumi kantsler Margus Allikmaa pole omandivormi muutmise vastu, kuid arvab, et munitsipaaltegevõtte põhimäärus jätab liiga palju võimu linnajuhtidele ja ahistab liialt tegevjuhti. Linnapea Tarmo Tamm eitab seda.

Kahes järgmises Koidu numbris pole üldse juttu sellel koosolekul otsustatust. Alles 13. aprillil antakse sõna linnavolikogu kultuurikomisjoni liikmele, kes on kategooriliselt munitsipaaltegevõtte omandivormi poolt. Tema artikli järgi otsustades on vastav otsus juba tehtud: "Põlva Kultuurikeskuse maja (on) meie rahva rahaga ehitatud, olles nüüd linna munitsipaal-

vara." Ta lisab, et on kultuurikeskuse juhi Külli Lokko otsustada, kas ta eelistab juhtida aktsiaseltsi või munitsipaalasutusena tegutsevat kultuurikeskust. K. Lokko seisukohta pole Koit avaldanud.

25AASTANE HAAPSALU OMA SAI JUUBELIKS VAID SILDI

26. aprillil tähistas Haapsalu Kultuurikeskus 25 aasta möödumist maja avamisest. Vahepeal tühjenenud hoone on taas taitlejaid täis. Mõned ringid olid vahepeal hoopis seismas, mõned kolisid mujale ja tulevad tagasi. Ruumid, kus nad harjutasid, on ära müüdüd ja rent kallis. Siin aga võetakse neilt renti ainult ürituste, mitte aga harjutuste eest.

Maja vajaks hädasti remonti, kuid napib raha. "25 aastat tagasi sai minust läänlane, kuid igal hommikul habet ajades näen ma, et minu fassaad on paremini säilinud kui selle maja oma," ütles pidustustel maavanem Jaanus Sakh. Juubeli puhul pandi majale silt, et inimesed näeksid, mis hoonega tegemist. "Vahepeal inimesed, eriti külalised, ei saanud arugi, mis maja see on," ütles direktori kt. Martin Liivet. Ka avati juubeliks kultuurikeskuse kodulehekülj Internetis.

...AGA VALGAS KÄIB REMONT TÄIE HOOGA

27. aprillil Valgamaalasesest selgub, et tegemist pole sisuliselt remondi, vaid ümberehitamisega. Endisest tualettruumidest saab kunstiklass, katusepaneelide alused rasked sillused asendatakse tänapäevaste ja kergematega jne. Viimistlustööd tahetakse teha nii hästi, et oleks võimalik osaleda sisearhitektuuri konkursil.

29. aprillil Koidu teatel on Põlva, Haapsalu, aga samuti Võru, Paide ja Jõhvi kultuurikeskused kavatsus kujundada ümber Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse filiaalideks.

GEORG OTSA MÄLESTUSEKS

6. aprillil oli Estonia Talveaias baritonide paraad Georg Otsa mälestuseks, millel osales kokku 10 lauljat ja 4 klaverisaatjat. Publiku

Voldemar Kuslap

lemmikuks kujunes vanameister **Voldemar Kuslap**, keda peetakse üheks rahvamuusiku mantlipärijaks. Keskmisest põlvkonnast oli parim **Jassi Zahharov**. Professor Mati Palmi arvates tuleb noortel veel üksjagu pingutada.

Vello Malkeni tekst ja foto

25. aprillil oli Georg Otsa mälestuskontsert ka Moskvast. Esinesid väljapaistvad Venemaa vokaalsolistid.

SÜNNIPÄEVAPIDU SUBRETTIDEGA

Kuulsad subretid ja kaitsevää orkester Viljandis

Peadirigent Peeter Saani sünnipäeval toimus Viljandi Ugalas kaitsevää orkestri kontsert. Esinesid ka tuntud subretipaarid **Sirje** ja **Väino Puura** ning **Katrin Karisma** ja **Tõnu Kilgas**.

Vello Malkeni tekst ja foto

Katrin Karisma ja Tõnu Kilgas tantsuhoos.

JUUBILARI JUHATUSSEL

On üsna uskumatu, et Estonia kontserdisaal ja selle rõdu täitub peaaegu viimase kohani puhkpillimuusika kuulajaist. Nii oli see tõepoolest 30. aprillil lõuna eel, kui selles saalis astusid kuulajate ette kolme koori kaastegevusel neli puhkpilliorkestrit: Vabariiklik Orkestrijuhtide, Tallinna Pimedate Ühingu, Tallinna Noorte ja Tallinna Tuletõrjeühingu Puhkpilliorkester. Lavale tuli ligi 300 taidlusmuusikut. Oma maratonkontserdiga tähistasid nad oma **dirigendi ja muusikapedagoogi Vello Loogna 60. sünnipäeva**. Juubilari kõrval juhatsid neid ka tema kolleegid Helder Saade, Leho Muldre, Neeme Saar, Kalev Kütaru, Olev Roosa ja Elmi Lööke. Viimast oli võimalik kuulata ka solistina trompetil, kui pritsimeeste orkester juubilari juhatusel ning K. Tõrpu nim. meeskoori ja naiskoori Baltika kaastegevusel kandis ette G. Verdi ooperi "Aida" II vaatuse finaali.

Kontserdi enda finaalsiks aga kujunes R. Kulli "Kodumaa". Selle muusikapala kooriroolis löi eespoolnimetatud kooride kõrval kaasa ka Tallinna Ühisgümnaasiumi segakoor.

Hugo Alter

Juba varem, 13. aprillil oli V. Loogna dirigeerinud Tallinna Ühisgümnaasiumis ühe oma juhutatava orkestri – 1862. a loodud Tallinna Tuletõrjeühingu aastapäeva-kevadkontserti. Praegu on see 85liikmeline keskmise vanusega 31 aastat. Muude esinemiste kõrval valmistub ta Eesti-Soome ühislaulupeoks.

Kontsert algas F. Nottbecki Tuletõrjajate hümni, loodud 1912 ühingu 50. aastapäevaks ja oli Eesti Vabariigi tuletõrjajate hümniks enne sõda ning on taastunud sellena nüüd. Ka päästeteenistus on võtnud selle omaks. Pärast mitmeid erinevaid lugusid marupolka ja marssideni välja lõppes see kontsert kooride osalusel umbes samuti kui hilisem V. Loogna juubelikontsert.

Andres Vahisalu

Berliini saavutused ja mured

Berliner Festtage – lihavõttefestival omandab rahvusvahelist kuulsust, heites nii väljakutse maailma tuntumatele pikaajaliste traditsioonidega festivalidele. Esinesid maailmakuulsad pianistid Radu Lupu, Maurizio Pollini ja Martha Argerich – Barenboimi lapsepõlv sõber.

Nagu varem, tõi Berliini Filharmoonikute juht Daniel Barenboim ka seekord Berliini oma teise orkestri Chicagost.

Koostöös Berliini Rahvusteatri direktori Harry Kupferiga korraldatakse Wagneri ooperite lavastusi: eelmistel aastatel "Nürnbergi meisterlauljad", "Parsital", tänava "Tristan ja Isolde", tuleval aastal "Lendav hollandlane", a 2002 mitu ooperit. Nii on heidetud väljakutse tuntud Bayreuthi Wagneri festivalile.

Oma 150 muuseumi, 9 suure orkestri, 21 teatri (neist 3 ooperiteatrit), 3 balletikompanii ja 300 vabaõhulavaga on Berliin muutunud üheks suurimaks maailma kultuuripealinnaks.

Seoses Saksamaa viimase aja majandusraskustega ja Berliini linnavalitsuse püüdega saada lahti negatiivsest eelarvest on aga vähenenud riigi- ja linnapoolsed kulutused nendele pidustustele, kuigi tänu Barenboimi ja Kupferi jõupingutustele mitte väga suures ulatuses. Kui see tendents peaks jätkuma,

ähvardab Barenboim festivali populaarsust vähendavate vastuabinõudega. Seejuures tuleval aastal Chicago orkestri Berliini lihavõttefestivalile toomisest loobumisega.

dpa-ETA

Mured seoses Praha kevadfestivaliga

Praha kevadfestivali organiseerijad pörkasid kokku ootamatute takistustega.

Tuli ära muuta otsus avada festivali eel mälestussammas Dvořakile, mille alus on juba ammu valmis, kuna avalikkus protestis selle püstitamise vastu Rudolfinumis, väites, et sammas pole kooskõlas selle neoklassitsistliku stiiliga. Ei võetud kuulda ka väidet, et Dvořak oli 1876. a Rudolfinumi avajate hulgas.

Teine valupunkt on Tšehhi Vabariigi parlamendi otsus muuta rangemaks välismaalaste Tšehhimaale sõitmise režiim. Kui Liverpooli sümfoniaorkester ja Hamburgi ballett jt said teada, et igalt kollektiivi liikmelt nõutakse viisat, ähvardasid nad Prahasse sõitmisest loobuda. Tšehhi meedia andmeil võimaldas vaid Tšehhi välisministeeriumi otsustav sekkumine lahendada need küsimused, mis lahendamata jätmise puhul oleks tekitanud festivali planeeritud eelarvesse 1,5 miljoni dollari suuruse augu.

dpa-ETA

Palju õnne sünnipäevaks

Vaheldumisi Indias ja Ameerika Ühendriikides elav India sitarimängija Ravi Shanker tähistas oma 80. sünnipäeva hindu religioosse rituaaliga oma Delhi kodus. Talle saabus palju õnnitlusi kogu maailmast, sh India presididilt ja peaministrilt.

Shanker alustas oma karjääri 18aastasena, sai rahvusvaheliselt tuntuks, kui ta osales tantsijana oma venna poolt organiseeritud turnees läbi Euroopa ja Aasia ning eriti pärast ülesastumist 1969. a koos Yehudi Menuhiniga. Praegu esineb ta harilikult koos oma 18aastase tütre Anoushkaaga.

dpa-ETA

Muti Ameerikasse?

New Yorgi Filharmoonia orkestri juhiks 10 aastat tagasi valitud saksa dirigent Kurt Masur on kirjutanud alla kokkuleppele asuda dirigeerima Prantsuse Rahvusorkestrit, samuti Londoni Filharmoonia orkestrit. Tema leping New Yorgis lõpeb a 2002. Seal juba mõeldakse uue peadirigendi peale. Kinnitamata andmeil eelistatakse praegust La Scala peadirigenti 58aastast Ricardo Mutit. Seni pole talle tehtud ametlikku ettepanekut.

dpa-ETA

HISPAANIA-BELGIA KITARRITÄHT TALLINNAS

19.-20. aprillil oli Estonia kontserdisaal täis maksujõulist publikut – piletid maksid 100-500 krooni. Esines hispaania menukitarrist **Francis Goya** (kuni 1975. a-ni MEYER). Teda saatis Tallinna Kammerorkester.

Belgias sündinud muusik oli siinmail esmakordselt, lubas aga tulla veel. Muusikat ei mahtunud sellesse õhtusse ülearu palju, ja need lood, mida mängiti, olid enamasti tuttavad. See-eest enne kontserdi algust serveeriti kõigile kohvi ja konjakit, vaheajal pakuti veini ja kõik daamid said kingituseks tumepunase roosi. Pildistamise eesõigus oli seltskonnaajakirja fotograafil, Muusikalehe fotograaf tohtis oma võtted teha pärast teise kontserdi lõppu vestibüülis, kus muusik oma fotodele ja kavalehtedele autogramme jagas. Seal selgus, et kuulajaskonna hulgas oli ka muusikainimesi – mõned neist koguni kaugematest maakondadest.

Kuna Goya romantiline kitarrimäng on meie siinsetele muusikahuvilistele tuttav vinüülplaatide ajastust (1970-80ndad), oli kuulajate keskmine vanus ilmselt üle kolmekümne. Olen ka ise ööde viisi fotosid teinud Anna Germani ja Francis Goya plaadimuusika saatel. Nii oli see otsekui kohtumine omaenese noorusega. Rohkem küll seltskonnaüritus kui muusikasündmus, aga sündmus ometigi.

Anne-Malle Halliku

tekst ja foto

Francis Goya andmas autogrammi oma kauaaegsele pianistist austajannale Erna Saarele

VENEMAA JA EESTI KOOSTÖÖ NOORTE MUUSIKUTE TOETAMISEL

Fotomontaaž: Kultuuriminister Signe Kivi peab läbirääkimisi Venemaa suursaadiku Gluhhoviga ja teiste Vene poole esindajatega edasiseks koostööks projekti "uued nimed" raames. Ta tegi ettepaneku viia 2001.a. läbi Narvas festival "Uued nimed" ja viia see projekt sisse valitsustevahelisse koostöökokkuleppesse.

Esineb mitmetel rahvusvahelistel konkurssidel esikoha saavutanud Moskva konservatooriumis õppiv Ilja Gausin.

29. aprilli Narvskaja Gazeta andmeil andsid Narvas kontserdi Venemaal tegutseva noori muusikuid toetava heategevusfondi "Uued nimed" hoolealused, mitmete rahvusvaheliste konkursside võitjad vanuses 13-17 aastat. Riikidevahelise kokkuleppe kohaselt on sellesse projekti lüüritatud ka Eesti ja teised Balti riigid. Selle Venemaa fondi Balti osakonna direktor on Marina Tee ning seekordset külaskäiku nimetati projektiks "Vene-Eesti dialoog.. Uued nimed". Kontserdil astusid üles kaks Narva noort muusikut, kellele loodetakse ka fondipoolset toetust, seejuures Venemaal ja teistes riikides õppimise rahalist toetamist.

Narvast sõitsid Vene noored muusikud ja nende reisi organiseerijad Tallinna, kus anti kaks kontserti, ja lõpetasid vastuvõtul Venemaa saatkonnas.

Plaani kohaselt Eesti-Venemaa koostöö selle projekti raames jätkub.

Neli muusikali repertuaaris, viies tulemas

Suure Pika Hermannini torni all asub Kelmiküla hoov ja selle ääres seisab pikk kapsaroheline maja. Vanalinna-poolsest tiivast viib sisse üks, millel ilutseb kiri "**Laste Kaunite Kunstide Kool**". Kui sealt sisse põigata ja teisele korrusele vantsida, jõuab väikesesse omaette maailma. Seina pealt vaatavad vastu kirjud joonistused, ruumidest kostab erinevat muusikat.

Selles Toompuiestee majas, ühe katuse all Tallinna Filharmoonia ja ARSISse Kellade Kooliga, tegutseb vaba aja sisustamise kool, kus õpitakse laulmist, tantsimist, näitlemist, joonistamist, maalimist, keraamikat ja veel üht-teist.

Laste Kaunite Kunstide Kool alustas viis aastat tagasi 67 õpilase ja 5 õpetajaga Tallinna Filharmoonia tiiva all ja on nüüdseks kasvanud 250 õpilase ja õpetajaga iseseisvaks huvikooliks, mille juures peale viie põhiala tegutsevad veel mudilaste ring 2-3 aastastele, AB kool 5-6 aastastele, balletiring mistahes vanuses lastele ja juba neljandat aastat Laste Muusikateater, mis ühel hooajal toob lavale ühe või kaks laste muusikalist etendust. Nii on teatri mängukavas kooli käesoleval e. 6. õppeaastal neli laste muusikali, mida mitu korda kuus vaheldumisi esitatakse nii Tallinnas kui mujal Eesti linnades. Millist tükki kuskil esitatakse,

sõltub mängukohast ja vaatajate vanusest.

Väiksematele mängitakse natuke lühemaid lugusid - kas lastemuusikali "Okasroosikest" või kohe-kohe uues kuues valmivat "Pöial-Liisi" - 3 aastat tagasi oli "Pöial-Liisi" nimelt teatri esimene pääsuke, mis tuli k.a aprilli alguseks uute laste esituses taas lavale, sest eelmised osatäitjad on kostüümist välja kasvanud. Teismelistele mängitakse seikluslugu "Üks kõigi ja kõik ühe eest" A. Dumas' "Kolme musketäri" järgi, kogupere muusikal "Tsirkus roosiakas ehk Müllersonide viimane sugulane" on tõeline suur etendus juba sellepolest, et laval mängib kogu trupp 80 7-15aastast näitlejat.

Muusikateatri töö on jagatud näitlemisõpetaja Meelis Muhu, tantsuõpetaja Iren Voitese, lauluõpetajate Janika ja Kaari Sillamaa ja kunstniku Helge Uettoa vahel vastaval iga spetsialisti töövaldkonnale. Kuna teater on sünteeskunst, peavad eriti muusikateatri näitlejad suutma peale teksti äraõppimise, mängida rolli, laulda ja tantsida, mida harjutatakse ühe lavastuse tarvis mitu kuud 6 tundi nädalas õpetajate käe all. Samuti peab laval olema dekoratsioon ja esinejatel seijas ajastule vastavad kostüümid, mis valmistatakse ja õmmeldakse kunstniku kavandite järgi. Enne kõike tuleb loomulikult kirjutada stsenaarium ja

"Okasroosike"

esietendub mai lõpul Vene Draamateatris.

Siiski pole Lõvisüdame seiklused ainus ettevõtmine lõppeval õppeaastal. Igapäevaste tundide kõrval valmistatakse ette kunstiklassi näitus Draakoni Galeriis õpetajate livi Raudsepa, Lea Sonni ja Aime Kuulbuschi eestvedamisel, kooli lõppkontserti Estonia kontserdisaalis, vanalinnapäevade esinemisi, "Okasroosikese" filmimist, suvelaagrit ja Musketäride suvetuuri läbi Eesti vabaõhulavade finaalgiga Pärnus suveavamise pidustustel.

Selline kool on see Toompuiestee Kaunite Kunstide Kool ja sinna võib iga soovija iga kell tulla õppima.

Alexandra Dobrianska

EESTLASED LAULAVAD ITAALIA KEELES, VENELASED EESTI KEELES

Vestlusringi moodustasid Otsa-koolis klassikalist laulu õppivad vene emakeelega Sergei Grinkov (SG), Albina Parõševa (AP) ja Igor Tsenkman (IT), nende õpingukaaslane Monika-Evelin Liiv (M-EL) ja õpetaja Tõnu Bachmann (TB).

Võõrkeeles laulmisest

Ma utreerin, kuid otsustades Tiit Kuusiku konkursi tulemuste põhjal, kus nooremas rühmas oli võitja üks teie hulgast, ning siin koolis G. Otsa sünniaastapäevale korraldatud kontserdi põhjal jääb mulje, et klassikalise repertuaari osas laulavad vokaali õppivad eesti noored Eestis nüüd rohkem itaalia keeles, aga venelased eesti keeles. Kuidas on see välja kujunenud?

TB: Kuusiku-konkursil olid eesti romansid sunniviisiliselt ette antud. Kui sa keelt ei valda, õpid seda põhjalikumalt. Eestlased itaalia keelt ei valda ja on seda tähelepanelikumad. Oma keeles lauldes on nad lohakamad, "söövad" lõpud ära. Inglismaal, Ameerikas ja Austraalias on igal pool inglise keelt, aga risustavad nad seda keelt eri kombel. Sama mure on vene keelega. Minu õpetaja oli Nesterenko, kes kurtis, et Puškini keelt enam ei vallata, asemele on tulnud

argipäevane ja "risustatud" vene keel.

Ja Teie saite temalt kätte õige vene keele.

TB: Ma olin olnud 3 aastat sõjaväes ja mul oli enda arvates vene keel väga hästi suus. Aga kui mulle Moskvast stažeerides öeldi, et mul on igas sõnas 3 viga, tuln pilve pealt alla. Ma arvan, et ka paljudele venelastele on raske puhta vene keele äraõppimine.

Itaalia keel on lauljate keel, milles on väga palju lahtisi vokaale ja helisevaid konsonante.

Kas see, et itaalia ja eesti keel on mõlemad vokaaliderikkad keeled, teeb mitte-eestlastele eesti keeles laulmise lihtsamaks?

SG: Võib ka nii olla.

Vasakult Evelin-Monika Liiv, Albina Parõševa, Tõnu Bachmann, Sergei Grinkov, Herbert Vainu. Puudub Igor Tsenkman (vt ML 3, lk. 19). Anne-Malle Halliku foto

M-EL: Itaalia keeles on kerge laulda. Eestikeelsed soololaulud on kuidagi raskelt kirjutatud. Nendega toimetulemiseks peab olema väga hea tehnika. Madalale naishäälele on väga vähe laule kirjutatud, neid peab transponeerima.

IT: Ma pole küll eestlane, ent mulle on öeldud, et mulle istuvad eesti romansid. Nad on vaoshoitud, süngevõitu, neis kajastub aastaid rõhumise all elanud rahva igatsus vabaduse järele. Neis on mingisugune seesmine tuli, mis nagu kutsub neid edasi andma.

Kas arvasite ette, et Te võidate Kuusiku-konkursil nooremas rühmas?

IT: Püüdsin anda oma parima. Aga tundsin, et hakkasin laval närveerima ja kõik ei tulnud välja nii, nagu peab. Võidust olin üllatunud.

Kes seal üldse osalesid?

TB: 11 noort, 8 eestlast ja kolm venelast: Albina, Sergei ja Igor. Igori heale eesti keele arengule on kindlasti mõju avaldanud tema osalemine J. Beneši operetis "Haljal aasal". See lustakas lugu meie ooperiklassi õpilaste esituses etendub suure eduga juba teist hooaega Estonia Talveaias ning Igoril on seal küllaltki kande roll.

Herbert Vainu
Anne-Malle Halliku foto
(Jääb pooleli)

APRILL

Bach, ikka Bach!

Ines Mordre, keda oleme harjunud nägema-kuulma oreli võimuka valitsejana, tuli 4. aprillil Estonia Kammerlavale hoopis klavessiinimängijana. Kuigi pärit klahvpillide perekonnast, pole klaver, orel ja klavessiin mängitavad hoopiski mitte ühesuguse puudutustehnikaga, rääkimata muudest suurtest erisustest. Aga lisaks B. Luki ja H. Lepnurme põhikoolitusele täiendab I. Mordre end pidevalt, nüüd siis veel selle hrapra barokkpilli alal. Organistina tegutseb ka Norra väljapaistev klavessinist, ansambli Bergen Barokk juhtfiguur Hans Knut Sveen, keda on õpetanud muide ka G. Leonhardt! **Duett Mordre-Sveen** võimaldas meil osa saada J. S. Bachi viimasest, pooleli jäänud suurteosest Fuugakunst. Teatavasti ei näinudki autor teost trükituna, selle lõpetas ja andis välja Bachi perekond 1750. või 1751. aastal.

Samale teemale ehitatud kõikvõimalikud kontrapunkti ja kaanoni vormid koonduvad 14 Contrapunctusesse ja 4 kaanonisse, hõlmates Bachi põhjalikku, süstematiseeritud polüfooniaalast uurimust ja ühtlasi tohutut muusikalist elamust.

Kunstnikud lähtusid nn avatud partituurist, kus neljal häälel on eri võtmed, ja leidsid, et kahe topeltmanuaaliga klavessiini kasutamine võimaldab tuua mängu tehnilist paindlikkust.

Klavessiini väljendusvõimaluste piiratusest suutsid Mordre ja Sveen võluda esile üllatava dünaamilise skaala ja palju tämbrilisi nüansse ega olnud kitsid agoogiliste finesside kasutamisel. Võimalik, et lubati endale liigrohketki vabadusi. Kuid kas on ikka vaja tuua "struktuursele ratsionaalsusele" ohvriks muusikategemise siiruse, teineteisele pillatavaid impulssiivseid väljakutsed? Ega vist?

Ka **Neeme Punder** barokk-traversflöödil ja **Ivo Sillamaa** klavessiinil pidasid 14. aprillil silmas 250 aasta möödumist muusikaajaloo kõigi aegade suurima meistri surmast.

Mõlemad muusikud valdavad barokkstiili enesekindlusega, millele on raske vastu vaielda. Nende esitusprintsipiibid toetuvad Bachi-ajastu muusikalise keele väljenduslaadile ja kui need puudutavad ka riivamisi hilisema ajajärgu romantilisemaid elemente, siis on see meeldivaks kõrvalekaldeks "muusikalise retoorikast".

Kava esitati kolmel viisil – duetis ja kummagi kunstniku soolona. Traversflöödi ajuti klavessiini varju jääv spetsiifiliselt tuhm kõla – eriti madalamas registris – pääses muidugi enim esile Partiiitas a-moll sooloflöödile, kus Punderi lakkamatult vahelduvat-

mänglevat muusikakõnet sai nautida n-õ segamatult. Kolmest sonaadist koos klavessiiniga kuulus esimeses (E-duur) teatud kõlalist ja tempolist rabadust, põgusaid teineteisest möödarääkimisi. E-moll ja h-moll sonaatides oli aga piisavat kulgemisühtsust ja artikulaatsioonitäpsust ning targalt doseeritud objektiivsust, mis ei mõjutanud liialt selle üleva muusika kogumuljet.

Tokaatas, c-moll ja Itaalia kontserdis F-duur võis taas tõdeda Sillamaa oskust luua sisepinge meloodia-polüfoonia-harmonia kompleksi elava ja aktiivse käsitlusega. Tema kiired tempod on tõepoolest kiired, pidurdamatud, aga väga keskendunud, ja nendesse hetkeliste seisakute või aeglustuste "monteerimismeetod" lausa hämmastav. Sealjuures on tähelepanuväärne see loomulikkus ja lihtsus, millega Sillamaa mängib Bachi küllaltki komplitseeritud soolo- ja saatepartiisid.

Dirigente idast ja läänest

Vene kunstisaadikute dirigendi **Ravil Martõnovi** ja harfisti **Anna Verholantseva** poolt 6. aprillil pakutud kava oli kirju, kuid huvipakkuv. Honeggeri rusuvalt valulise III sümfoonia, mille programmiks inimkonna hirm Jumala viha ees ja kus lohutust pakutakse vaid järelmänguga "rahutuvi lend mõtmatute vetevoogude kohal", vahetasid välja helgelt rõõmus Händeli Harfikontsert ja Debussy meeolukad tantsud harfile ja keelpilliorkestri. Programmi lõpetas kõigile viimse noodini tuttav sümfooniline poeem "Hispaania", mille autoriks õige vähetuntud E. Chabrier 19. sajandist.

Inglipilliks kutsutud harf ei ole muidugi sümfooniaorkestri võrdväärne partner, tema kuulatavus oleneb suuresti konkreetsest partituurist ja dirigendi tähelepanelikkusest. Kuna mõnelt Händeli solistipartiitil leiab märkuse "harf või orel", on selge, et autor pidas rohkem silmas ansambliist tervikpilti kui soleeriva instrumendi "staaritsemist". Debussy harfikonkursi tarvis kirjutatud palades on aga asi lausa vastupidine: koloriitse soolopartiiga võrreldes on orkester tagaplaanil ja siin pääses esile Verholantseva täpne tehnika ja musikaalsus.

R. Martõnov on range, reibas ja ratsionaalne dirigent, tal on kõik kontrolli all ja kõitvalt kujundatud. Mis Martõnovil aga puudu jäi, tuli ilmsiks alles 16. aprilli õhtul...

Frankfuri Raadio Sümfoonia-orkester ei ärgitanud meie muusikaüldsuses erilist huvi, saalis nukrutses palju tühje toole ja mittetulijaist oli lihtsalt kahju.

Orkestri rahvuslik koosseis jäi saladuseks, visuaalselt torkas vaid silma kollase rassi rohkus, aga dirigent **Hugh Wolff** on ameeriklane ja seisab selle 80 aastat tegutsenud ja üheks Euroopa

primaks tunnustatud orkestri ees alates 1997. aastast. Wolfi karjäär algas 30 aastat tagasi – siis valiti ta M. Rostropoviši kõrvale abidirigendiks ja omistati aasta hiljem au juhataja Ameerika Rahvusorkestrit, kui soleeris toosama Rostropoviši.

Wolff võib näida veidrikuna, kelle tantsiv-hüplev, kohati ülinurgeline, samas üliplastiline liigutustekompleks tundub justkui tehtuna. Aga sellega lepi niipea, kui täiuslikuks vormitud muusika haarab kuulaja oma võimsasse embusesse, kui targalt ja perspektiivtundeliselt ülesehitatud tervikus on imetusväärne iga detail, kui parituuri olulisi hääli kuuleb vaevata ka maksimaalses tuttis jne. Pole ju määrav, kui "ekspansivsete" vahenditega pannakse orkester koos hingama ja innustuma. Peaasi, et tulemused oleksid nii suurepäraseks kui frankfurtlaste puhul.

Coplandi "Teatrimuusika" aitas avastada orkestri ja solistide võrratu koloriitsuse, kuid pakkus oma mürtu ja meelelahutuslike rütmide-viisikäändudega siiski vaid tavaelamuse. Ent Haydni C-duurse, eriti aga Beethoveni III sümfoonia Wolfi-tõlgitsust võib julgelt pidada üheks hooaja suurimaks muusikasündmuseks. Eroica I osa suurejooneline dramatism, unustamatuks vormitud Leinamarss, lennukalt värvikas Scherzo ja meisterlikult ülesehitatud Finaal sõna otseses mõttes ülendasid ja õilistasid kuulajat.

Kremeratalased vaimustasid

Tallinna Filharmonia on pannud käima järjekordse Raemuusika sarja – Ajastu muusikas ja tantsus. Teine kontsert – **Gulliver Madridis** – toimus 8. märtsil. Kava ja esinejate poolst äärmiselt põnev üritus väärinuks kahtlemata hulga suuremat auditoriumi, kui on seda kitsuke Raekoda.

Gidon Kremeri orkestri Kremerata Baltica rüpest võrsunud solistide ansambli liider, silmapaistvalt võimekas viuldaja eeskätt uue muusika vallas Andrei Valigura sai kõrghariduse Tallinna Konservatooriumis ja kuulub orkestrisse koos kaasmaalase Elo Ivaski (viul) ja Reinut Teppiga (tšembalo). Nendega musitseerisid mitmesugustes koosseisudes omal alal väga tugevad Zita Zemoviëa (alt) ja Eriks Kiršfelds (tšello) Lätist ning Danelius Rubinas (kontrabass) Leedust.

Programmi kokkupanekul peeti oluliseks kontrastsust ja vaimukust ning tõsteti esile üllatavaid heliloomingulisi persoone. Kes võinuks oodata, et muusikakriitiku I. Garšneki esiettekandele (!) tulnud tudengipõlve Keelpillikvartett osutub nii võluvaks, vormiselgeks ja dramaatiliseks?! Selles puudub püüd väljenduda iga hinna eest keerukal ja dissonantsel moel, muusika kulgeb "normaalselt", aga kaasa-

Kontserdielu Tallinnas

haaravalt. Huvitav, miks Garšnek kirjutab nootide asemel aina sõnu...

Heliloojana, DJna, helioperaatorina ja produtsendina töötava Slava Petšnikovi alias Gulliveri koostööst A. Valiguraga sündisid selle kontserdi tarvis "ebatavalised lood ebatavalistele koosseisudele". "The Invisible Dances'is" oli viuldaja partneriks tšellist, "The Secret Doing of the Sleepwalkers'is" altist. Omapäraselt kuskil rocki-jazzi-süvamuusika piiril hõljuvaid palu on raske stiililt määratleda, kuid neis valitseva tunnetusliku energia ja kummastava sugestiivsuse nautimiseks polnud seda vajagi.

Tõnu Kõrvitsal on samuti kremeratalastega "otsesidemeid"; tema Eestis tundmatu kvartett "Sinule, öö sõnumitooja" reisib nendega mööda Euroopat. Sama saatus tabab ilmselt ka "Afterglow'd", nüüdisaegse impressionismi vaimus loodud, kuidagi väga puhast, kurvameelset lugu.

Õige intrigeerivalt kõlas T. Hauta-Aho "hallutsinatsioon" ja efektseid kõlanalju täis Fantaasia viiulile ja kontrabassile; selle esituses lausa rabas Rubinase elegantne kergus oma kohmaka pilli käsitlusel.

Kõigi nende avastuslike helitööde keskel jäänuksid Rossini ja Boccherini omad rutiinseiks, kui esimese Duo tšellole ja kontrabassile poleks esitatud sellise õilsa üleolekuga ja teise "La musica notturna delle strade di Madrid" humoristlike "lisanditega". Väidetavalt oli autor kirjutanud partituurile "Kõike, mis ei vasta kontrapunkti rangusele, tuleb pidada etendatud asjade tõeks". Kremeratalased lugesid sellest keerulisest lausest välja loa näha Madridi ööd tänapäevasemast vaatevinklist ja võimalikult ulakalt.

Enne põhjalikku pühendumist eesti muusikale tähistati Estonia kontserdisaalis ja Niguliste kirikus Ülestõusmispühi – peategelaseks Andres Mustonen, kelle juhtimisel Hortus Musicus, selle Akadeemiline orkester, Tallinna Poistekoor ja Stockholmi Barokksolistid esitasid **Bachi Johannese Passiooni** ja kirikupühade muusikat.

Ise kirjutame, ise mängime, ise kuulame!

EESTI MUUSIKA PÄEVI 2000 iseloomustas märgataval määral originaalitsemine: üllatavad esituskoosseisud, kummaline temaatika, "ehmatavad" pealkirjad ja mis kõik veel taandasid traditsioonilisema heliloomingu tema juurde kuuluvate harjumuspärasustega "ääremaadele". Loomulikult on autoril õigus määrata oma töö žanri või anda sellele milline tahes pealkiri. Ja tulebki väidetav kammerkooper etendada teatris, kammerballetiks nimetatud aga tantsida. Neid "kriteeriume" ei väära ka fakt, et ooperiorkestri moodustab üks kontrabass või et süžeeliini edasi-

kandjais pole niivõrd pantomiim-tants, kuivõrd kõik see, mida teevad saateansambel, lauljad, kõneleja.

Niisiis algasid Päevad Linnateatri Taevalaval **A. Marguste** "Andrese nelja monoloogi" ja K. Koski "Viimase üksarviku" etendamisega.

Tammaare "Tõe ja õiguse" I ja V osast nopitud ja üksikute sõnade korrutamise teel paisutatud lauseid laulis bariton Atlan Karp (noormees õpib praegu Sibeliuse Akadeemias ja on tänavuse Kuusiku nim. konkursi peapreemia laureaat). T. Tralla lavastusse tõid elu peamiselt Mart Kangro vahepantomiimid. Etteantud teemadel improviseeris andekalt-osavalt Toivo Unt, paraku jäi kontrabassi dünaamiline-tämbriiline spetsiifilisus üheplaaniiliseks.

Kui paljasjalgsed, takustes riietes tegelased märkisid soo ja võseriku vahel mõõduvat vaevarikast töömeheelu, siis andis kasin, allasurutult kumisev-kärisev helitaust sellele õige ühetähendusliku muusikalise allteksti. Kahtlemata haakusid eelöelduga adekvaatselt Pearu murelikud mõlgutused.

Beagle'i muinasjutust inspireeritud **K. Kosk** kirjutas oma balleti mullu kevadel EMA lõputööna. Teose esimeste

helidega (ansambel H. Vestmanni juh., K. Urb, A. Asszonyi) kandus saali habras, ulmeline õhustik, mis läbi dramaatiliste puhangute ja vaikuseni h ä ä b u v a t e sosinate püsis balleti lõpuni.

Sooja muusikalise väljenduslikkuse puudutus oli nii tugev, et sealsamas publiku nina all toimuv iseenesest väga huvitav tantsuendendus (Fine 5 Tantsuteater, koreograaf R. Nõmmik) näis peaaegu et liigsena.

K. Koskil on alustaja kohta ootamatult isikupärane, ilus ja plastiline helikeel, millest õhkub tundelisust, meelisklust, aga ka temperamenti, hoogu.

Ilmselt ei leidunud NYJD-Ensemble'i kontserdiks sellele koosseisule mõeldud (uudis)teoseid piisavalt – lõpuks esitati hollandlase R. Nasveldi "Music for the Billions", mida autor ka isiklikult oli kuulama tulnud. See polnud muide pretsedent – Päevadel on ennegi olnud külalisi lubamaks võrrelda, eeskju võtta...

T. Kaumanni "Mutant" kandis alapealkirja "Lugu gripiviirusest" ja suunas otsima äratundmiskurbust – kellele see viirus ikka meeldib! Tõepoolest oli "viiruse helirida" pidevast muutmisest ja segipaisatusest hoolimata aeg-ajalt äratuntav. Näis, et iga instrument ajas oma (tervise)asja, harva

vaid "sugulaspillidega" dialoogi laskudes, ja nii ei sulandunudki erinevad tämbriid selles loos tervikpildiks.

E. Tamberg pani koos tuubaga tantsima viiuli, klarneti, kontrabassi, klaveri ja löökpillid. Nende esialgsed pisut arglikud keerutused said ajapikku hoo sisse ja püsisid õige kaua tamberglikult tüsedal, mõttetihedal lainel. Aga siis kõlas klaverilt "Koerapolka" ja kõik pudenes laiali lõbusaiks groteskseiks kildudeks.

K. Kotta "Jazz'i" hõredat kõlafooni, üksikuid justkui õhus ripnevaid repliike seob bassi ja löökpillide rütmikude küllaltki hõredalt. Autori jutu kohaselt tekkisid teose kaks justkui iseseisva arenguloogikaga tasapinda sellest, et oma "paarile lihtsale kooskõlale ja nende ühendustele" lisas ta löökpillipartii alles töö hilisemas faasis.

Esimene sümfooniakontsert

Nõmme Linnaorkestri kontserdil juhtus uskumatu lugu: **R. Keldo** toreda pulsiga, natuke barokset rütmi- ja kõlalaadi ilmutav ja vana quxide rahvatantsule orienteeritud "Buliquar" lõppes nii poolelijäänult, et aplausi ei järgnenud! Kahjuks jäi Vestmann olukorra lahendamiseks hätta ja õnneks polnud autorit saalis.

Nii algaski ebalev-piinlikus vaikuses järgmine lugu – **Ü. Kriguli** "Off". Nagu Keldo, õpib Krigulgi praegu EMAs R. Kangro juhendamisel. Noor helilooja väitis Sirbis, et "Off" on nii "ainulaadne ja seniseid arusaamu purustav", et konservatiivsemal publikul tuleks distantseeruda. Ometi polnud palas pealkirjastki hoolimata midagi eemalepeletavat. Ühe helitelje ümber mähkumine ja sealt lahtihargnemine oli tehtud vaimukalt!

Kõik järgnevad lood seostusid nii võis teisiti vokaaliga. Efektsemalt oli oma "Puuduvate päevade päeviku" esituse korraldanud **T. Steiner**: Vanalinna koor seisis ümber saali ja solistid (A. Asszonyi, I. Oja, V. Valdma) laulsid rõdult, asetades publiku sel moel sündmuste keskele. Aga sündmuseks oli võitlus kahtluste, üksinduse ja mälestustega, tungimine läbi tiheda, instrumentide ja lauljate rütmilise "paa-paa" produtseeritud pidevalt voogava helimassi.

J. Riskala on vaatamata neljale Eestis tudeeritud aastale säilitanud sideme Sibeliuse pärandiga, tema "Vaikusest sündinud" on saagalikult monumentaalne. Kohati äratuntav, kuid siiski hinnatav orkestratsioon sulatas solistide (A. Asszonyi, I. Oja) partiid ühisesse helivoogu, saavutamaks autori sõnutsi täiuslikkust nii ümbritsevas maailmas kui ka iseendas.

E. Meisteri "Ehatuule maa" meenutas vana head kantaatide ja eesti traditsioonilise koorilaulu õitsenguaga. U. Masing võib kahtlemata sisendada

Kontserdielu Tallinnas

sellist kirglikkust (koor ja V. Valdma pidid enda "kõlaõiguse" eest mehiselt võitlema!), aga siin-seal oli autor vist üie pingutanud – kas või trummitagamisega.

Mammutkontsert

"läbi EMA nelja korruse" kestis täpselt neli tundi, seal kuulati vanemat muusikat uues kuues ja uuemat vanemal viisil, tehti nalja, joodi veini... oli mõnus õhtu!

Niisiis tuli kuulajate ette taas kord vanameistri J. Räätsa Kammerorkestri kontsert, aga hoopis M. Keremi keelpillikvarteti esituses ja see oli suurepärane. Vähem sai nõustuda **Poogenklaveri Ansambli** töötusega Pärdi "Fratres'ist". Teose suurteks väärtusteks olevad rahu, ülim selgus ja lihtsus, hoolikas suhtumine igasse helisse läks uues versioonis sageli kaduma: spetsiifiline sagimine ümber

Ülaltvaade poogenklaveri ansamblile

klaveri peletas nii mängijate kui publiku hädavajaliku keskendumise, ja ebatäpsusedki häirisid. Tunduvalt parema mulje jätsid uued lood, kus autorid rakendasid üksteise võidu nii klaveri (ordinaarseid, kantileenseid, staccatolikke, löökpillilikke) kui ka lisaväljendusvahendeid (taldrik, vibrafon, etlemine). Kõige kaugemale sellel siiski veel otsingulisel teel jõudsid **R. Kangro** (Display XI) ja **T. Steiner** ("Kaini järeltulijad"), aga võib oletada, et koos ansambli tehnilise täiustumisega täieneb ka talle põnevat repertuaari kirjutada riskivate komponistide arv. Igatahes kroonis seniseid pingutusi roosisadu taevast, pro rõdult.

Minu kirjutise alguses toodud

määratluse teise poolde kuulus **J. Räätsa** Klaverisonaat nr. 10 (R. Kampe) – uus, aga tuttavalt vanas laadis muusika kordas rõõmsalt räätsalikke ütlemisi. **Ka Sisask** jääb ikka Sisaskiks, olgugi ta "Täieliku kuuvarjutuse" illustreerijaks seekord kitarridiskreetsus (T. Peterson). Kahjuks jäi esitus veinijoomismõllus enamiku tarvis poolvarju, mõni ei märganud üldse selle toimumist.

Jaotades ülejäänud "tõsiseks" ja "naljakaks", paigutub esimesse "gruppi" ennekõike **A. Kruusimäe** Keelpillikvartett, mis sundis III paneeliks peale tulnud väsimusest hoolimata hingetult kuulama. Ehk on kolmanda osa kohta "geniaalne" öelda pisut liiast, kuid selle ülesehitus ja läbiviimine (M. Keremi kvartett) oli suurepärane.

Ainsaks vokaalteoseks jäid **E. Mägi** nagu ikka väga siirad ja tundelised laulud E. Enno tekstidele (M. Poolman, klaveri K. Kärmas). Kõlaruumi võrratu kujundamisoskusega rabas **T. Tulev**. "Tema rõõmutsemised..." tšellole (A. Västriku) ja löökpillidele (R. Roos) pani Mammutkontserdi "i"-le hõrgu täpi, mida näiteks eelnenud **M. Siimeri** "Täpp täpi peale" poleks vist saanud teha.

"Naljaka poole" kuulusid **T. Steineri** ja **Ü. Kriguli** Bellmanni tekstidele loodud laulud kontratenori R. Joosti (kitarril T. Peterson) toredas atraktiivses ettekandes; **A. Pertmanni** akordionipalad "Variatsioonid" ja "Papaaha" paraku mitte nii atraktiivses ettekandes, ja ka puhkpillikvinteti esinemine... täiesti tõsise muusikaga. Oli raske end keelitada väärikalt kuulama rannariietes EMA Kammerisaali tulnud pillimehi. Nende esiettekantud **M. Keremi** Puhkpillikvintett on tegelikult "vana" teos – loodud 1997. ega vasta ilmselt enam noore kiiresti edeneva helilooja praegustele loomesuundumustele. Ometi oli neis lühikestes karaktersetes ja kontrastsetes osades head arenguloogikat ja köitvust.

Kolm solisti neljas kontserdis

EMPi lõpetava sümfooniakontserdi tarvis andsid värsket toodangut neli ühe põlvkonna heliloojat, kelle isikupäraste käekirjade kõrvutamine lubas välja peilida teatud loomekriteeriumide ühtsuse. Enim eristus teistest **R. Rannapi** "Time Sculptures", mis oma üheosalisusega, klaveri kui sooloinstrumenti nabi osakaalu ja vabavormilise üleehitusega ei andnud ka kontserdi mõõtu välja.

P. Vähi ideed nõudsid seevastu viieosalisust – "Silver Concert" jätkab

T. Tulev

autori oriendile orienteeritud kirjutuslaadi, mis põhjendab kenasti nii põnevate rütmistruktuuride (seega löökpillide rohke ekspluateerimise) kui ka tundeliste, raugete ilumeloodiate ja mediatiivsuse rakendamise. Kontserdi väärtustas ülemaailmse kuulsusega rootsi saksofonisti Anders Paulsson, kelle ülim tehniline ja väljenduslik võimekus ajendaski kirjutama nii nõudliku partii ja virtuoslikke kadentse. Vahelduva iseloomuga osades solopartiis oli kasutatud muuhulgas ohtralt murtud kolmkõlasid ja akorde ning glissandolaadset jõudmist põhinooti, koguni kahehäälsust.

Rühikaks ja heas mõttes mürtsurohkeks kujunes muidugi **R. Kangro** Kontsert löökpillidele, kus legendaarne Mark Pekarski tuli hiilgavalt toime tohutu pillipargi pideva tööhoidmisega. Kogu teosest õhkus optimistlikku toonust ja energia vallapäastmisrõõmu. Enim meeldis aga vaimukas, püsivas rütmiskeemis liikuv kolmas osa, mille uhke kadents päädis fanfaarisäras koodaga.

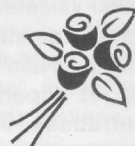
Concerto grossole vajaliku võistluslikkuse sunnil paiskas **L. Sumera** kohe avataktis tulle kõik kolm solisti. I osa intensiivne, äärmiselt tihe partituur ja liikumise sihikindlus asendus järgmises hõreduse ja läbipaistvusega, milles võis nautida tämbrite-intonatsioonide mängu ja poeetilisust selle ülekasvamiseni kaoseks. L. Sumera leidlikkus sopran-saksofoni, klaveri ja löökpillide liitmisel vana vormi uuemõistelistel kasutamisel andis tõesti vahva tulemust. Ja ei jäägi muud üle kui tõde-da: kogu see õhtu ja EMP tervikuna kininitasid, et Eestis on heliloomine kõigest hoolimata au sees ja kannab häid vilju.

Ines Rannap

Anne-Malle
Halliku fotod

Toimetuse õnnitleb **Ines Rannapit** juubelipäeva puhul

Laupäevahommikuti Nigulistest

Rahvusvahelisel naljapäeval oli Niguliste kirikus esinejad rohkem kui lauljaid. Ja **Raekoja kammerkoor** pole ju ometi kesteab kui arvukas... Õieti kahju, sest kava oli lühidusest hoolimata huvitav - põhiliselt lauldi nüüdisaegset muusikat (võib ju ka Tobiase loomingut nii nimetada). Kunagi väga moes olnud Tobiase motette pole kontserdil jupp aega kuulnud. Nii mõjusid need värskele ja meeldisid ettekande sügava süvenemise ja kontsentratsiooniga - tubli töö dirigendilt Anne Aldilt. Ettekandes esinevad juhuslikkused võib selle positiivse karakteri pärast peaaegu et unustada. Kuna aga aeglasel tempol kontserdis üldiselt domineerisid, sai neid kokkuvõttes liiga palju ja liiga sarnaseid. Lõpuks ei suutnud koor enam ka muusikat hästi välja vedada. Nii jäi liialt staatiliseks "Benedic Domino...", mis siis tänu oma küllalt lõigulisele ehitusele (mida dirigent omakorda rõhutas) lõppes otsekui mitu korda. Kava mitmekesisus annab mõnikord kontserdile päris palju juurde.

Kammernaiskoor **Carmina** Margit Võsa juhatusel oli välja tulnud väga mitmekesise kavaga, mis tõi koori võimised kenasti esile. Kuna tegu on väikese kompaktselt seltskonnaga, "istub" neile hästi kammerlikum, kergem, lüürilisem muusika, mis ei nõua suurt vokaalimassi. Ja loomulikult õnnestuvad kiired seinast - seina karakterivahetused paremini kui suurel kooril. Ja paratamatult kostavad intonatsioonivääratused enam välja ja lauljate ebakindlus paistab ka selgemini...

Kui seda on.

Vahepeal oli. Isegi muidu väga hea tunnetusega esitet "Väinamõise venesõidus" (Tormis). Johanssoni "Cum essem parvulus" jättis aga ka sisuliselt ebaselge mulje - et kas koor ikka teab, MIDA laulab ja kuidas seda tuleks edasi öelda. McCartney "Yesterday's" polnud viisihäält enesekindlusega probleeme, küll aga kohati neil, kes laulsid seadja poolt lisatud muusikat.

Just tänu heale tempole, energiale ja hoole õnnestusid suurepäraselt Tormise "Tuul kõnnumaa kohal", Vic Neesi "L'escout" ja Warreni "Jeepers Creepers" (viima-ses võinuks koorijuh natuke napimalt dirigeerida). Regeri "Maria Wiegenslied" aga kannatas (siin liigse!) energilisuse all, ei sobinud enam kokku oma hällilaululise pealkirjaga.

Hea muusikaline töö oli tehtud Verdi teosega "Laudi alla vergine Maria", paraku aga jäi selles

loos kooril kõlajõudu natuke vajaka. Sama lugu juhtus Tormise "Järvega tare taga" - väga kõrgele registrele ja jõulised forte eeldavad enamasti suuremat koori.

McCartney "And I love Her" esitati taas rõõmu ja laheda meeleoluga, mis klappis selle looga suurepäraselt. Nii et muljed rikkalikud ja mitmekesised nagu kavagi.

15. aprillil esinenud **Helitron** on tugevate traditsioonidega. 1965. a Harald Siaku poolt asutatud segakooris laulab siiani 14 asutajaliiget, mis näitab, et viis aastat tagasi toimunud dirigendivahetus pole koori stabiilsusele halvasti mõjunud.

"Keskealine koor, ütles dirigent Evi Eesperi ise. Ja Helitron on parajalt suur ka.

Lauldi suuremalt jaolt klassikalist repertuaari (Franck, Mozart, Kreeg), mis aga oli valitud osavalt karakterivahelduslik. Rõõm oli kuulda, et ühtviisi hästi õnnestus nii lai kande *cantabile*-karakter kui ka kerge ja kepsakas (selle sõna parimas tähenduses) Mozarti-stiil (3 nookturni).

Koori teine dirigent Veronika Portsmuth õpib ühtlasi laulmist ning esines ka solistina. Ta ilus kõrge hääle kannab suurepäraselt, vaid selle valitsemisega on veel tööd - et intoneerida täpsemalt ja vormida kandvaks ka madal registreer. Tema juhataja oli muuseas Martini "Jeesuse kink", mis demonstreeris koori võimekust hästi laulda ka kergemuusikat. Samuti Valgre "Muinaslugu muusikas" - koor ei taotlenud mingit hardust või kammerlikkust, laulis vabalt ja rahulikult nagu suur segakoor ning saavutas sellega väga mõjuva tulemuse.

Vaikse Laupäeva kontserdi poolitasid omavahel Virvik ja EKE Inseneride Meeskoor. Rahvast oli pühadeajast hoolimata palju ja usutavasti ei pettunud ka ükski kohaletulnu.

"Ladies first!" **Virvik** alustas.

Nii koorile kui dirigendile Olev Ojale paistis kõige paremini istuvat romantiline stiil. Selles stiilis oli ka esitatav muusika. Ka Arcadelti "Ave Maria", mille autor elas tegelikult romantismist mitu sajandit varem. Nojah...

Aga romantiline muusika õnnestus neil tööpoolest hästi. Kahju vaid, et muusitseerimise põhivahendiks oli agoogika ehk eesti keeli tempo kiirendamine või aeglustamine vastavalt emotsioonile. Kui seda võtet liialt ekspluateerida, mõjub ta lõpuks väsitavalt. See-eest andis eelnenu taustal väga hea efekti Headi "Ave Maria" aeglane, staatiline algus.

Britteni Gloria ja Agnus Dei näitasid selgelt, et koor saab suurepäraselt hakkama ka rütmiliselt raske muusikaga, millele Agnus Dei's lisandus väga hea sisuline külg. Diktatsiooniga oli vaeva nähtud - ja tulemuslikult. Busto "Salve Reginas" vedas alt aga just tekstiütlemise osavus, hoolimata isegi väga aeglasest tempost. See-eest õnnestus Tormise "Taevaste tuul" suurepäraselt, "Kiigel kartlik" samuti, ehkki oli alguses eelmise loo lüürilist nägu.

EKE Insenerid on lihtsalt nii hea kõlaga koor, et võib endale lubada nii pikki fraase, maksimaalset forte kui peaaegu olematut *pianot*. Dirigendid Ants Üleoja ja Saari Tamm oskavad selle keeruka pilliga ümber käia ning tulemus oli elamus. Auga "veeti välja" ka Mendelssohni "Beati Mortui" dirigendi valitud ohtlikult aeglasel tempos.

Sandströmi "Kyrie" moodustas muidu romantilises kavas erandi ning oli ka kõige ebakindlam. Niigi aeglase ja staatilise loo muutsid lisafermaadid kohmakamaks ning kulminatsioonid minnek oli võrdlemisi ebaühtlane. See laul tahaks vist enam "sisselaulumist".

Tubina "Sõmeralt sõrmikule" ja "Kaks saarlast" on nii head lood ja nii palju tehtud ka, et tulemuse kohta võib aega öelda "tuntud headuses". Ja kui keegi peaks ikka veel arvama, et meeskoor kujutab endast kohmakavõitu ja enamasti hästi kõvasti laulvat üksust, peaks ta kuulama EKE Inseneride esituses Kapi laulu "Mängupõlve mäe taga". Fantastiliselt südamlük karakter osati luua!

Aprilli viimase kontserdi andsid **Estonia Seltsi Segakoor** (ESS) ja **Haapsalu linnaorkester** Jüri Kanguri juhatusel. ESSi näol on tegu ühe suure (50-60 lauljat) ja noore (keskmiselt vanuselt muidugi) segakooriga. Ilusad hääled ja annavad kokku kena koorikõla ka, aga intonatsiooniga on veel tööd. Meeshääled jäid naistele puht-detsibelliiselt alla, eriti bass, keda oli üldse väga raske kuulda. Siiski õnnestus kava üldiselt hästi, laiade haardele - Lassusest Kangroni - vaatamata sai iga lugu oma näo ja stiili.

Orkestri esinemine oli ebakindlam, koostöö dirigendiga ka. Kanguri enda, Orffi ja Tubina teosed esitati siiski piisava üleolekuga. Pärdi Cantus ja Tšaikovski Eleegia aga vajavad enamasti ükssteisemõistmist. Ja üks rusikareegel: dirigent ei tohiks jalaga kõvemini takti lüüa kui orkester mängib...

Kohtumiseni Nigulistest!

Kaie Tanner

11. Jazzkaar on möödas

Džassmuusika suurpeo 39 kontserti on läbi, fotod ja vastukajadki ilmunud, sama vastakad kui inimeste maitseid. Allakirjutanu jõudis põgusalt vaid veerandile (10) kontsertidest. Sümpaatne mulje jäi Hүүd ja Häälest, Beatlejazzist, Tallinna Noorte Bigbändist, Mare Väljataga kvintetist ning Weekend Guitar Triost. Hallo, Louis tundus olevat lahe, aga samaaegne EMP mammutkontsert ei lasknud seda vaatamängu liiga pikalt jälgida. Jaana Padriku vaprast esinemist nägin-kuulsin küll otsast lõpuni. Samal ajal istus Peeter Volkonski veel lavataguses baaris ja harjutas tõrrepõhjahäält, kuskil sealsamas kõndis ringi Tõnu Kilgas,

miskipärast kleit seljas... Volkonski ei osanud veel aimata 1000 USA dollari võitmist. Jazzkaar oli tunduvalt rohkem *show* ja meelelahutus kui Eesti Muusika Päevade kontserdid, kuigi viimased omakorda tunduvad liikuvad veidi šoulikkuse ja meelelahutuse suunas. Noored heliloojad, noor esitajaskond, noored vaatajad. Tore ju!

Anne-Malle Halliku tekst ja foto

Foto: Ameeriklane San Francisco, meisterlik džassdrummer Brian Melvin koos oma eestlasest elukaaslase Marju ja pisitütre Rosinaga.

LASTELE EALE VASTAV KAVA

Rahvusvaheline konkurss "Noor Muusik" toimub Tallinna Õpetajate Maja eestvedamisel iga 2 aasta tagant. Tänavune kahevooruseline konkurss 6.-9. aprillini oli järjekorralt kolmas, haaras 3 pilli – klaverit, viiulit ja tšellot. Žüriid olid traditsiooniliselt rahvusvahelised, osalevate maade arv oli tõusnud 11-ni, võistlejaid ligi 70, neist 18 eestlast, kellest pääses lõppvooru 6.

Võisteldi kahes vanuserühmas: A-rühmas osalejate vanus ei võinud ületada 10 aastat, B-rühmas 13. Medalisaagist hammustas suurima tüki seekord Läti – 5, järgnesid Venemaa 4, Eesti ja Leedu 3 auhinnalise kohaga. Austria, Iirimaa ja Slovakkia said igaüks 1 medali.

Eestlastest said I koha Mihkel Poll (klaver B, TMKK, õp. Maigi Pakri), III koha Kaspar Norak (viul A, TMKK, õp. Kaido Välja) ning Indrek Leivategija (tšello B, Elleri-kool, õp. Reet Mets).

KOMMENTAARID

Ülle Sisa, klaverikonkursi žürii liige:

Noorem vanusegrupis tuleb tunnustada eelkõige loomulikku, eakohale vastavat mängu. Mõjule pääsesid tõlgitsused, kus polnud täidetud ainult õpetajate ja vanemate soovid, vaid kus oli alles jäänud lapse elav ja loov suhtumine muusikasse.

Tulemuse määrab selles eas õpetaja oskus lahendada teda saatev igavene küsimus: kuidas hoida tasakaalus õpetaja töö ja õpilase oma areng ning millal ja millist repertuaari vajalike oskuste arendamiseks valida?

Häid tulemusi näitasid siin esikoha pälvinud A. Tumarkina Lätist ning V. Kljutšnikov ja P. Pantšuk Venemaalt. Nemad viisid lisaks laureaadi tüüpe koju ka diplomi "Kava eale vastava loomuliku esituse eest". See omapärase nimetusega diplom annab märku, et forsseeritud kava, õpilase viimseni väljadresseeritus ja sellest tingitud liialdused ei tõsta last soovitud esikohale. Nii juhtus andeka J. Kohnovaga Kaliningradist.

A. Tumarkina oli ka pianistidest stabiilsem esineja mõlemas voorus. Hiilgav klaverikontserdi "Kolm maailmaimet" esitus vaimustas selle loojat Lepo Sumerat sedavõrd, et neiu sai temalt eripreemia. Lapsed armastavad seda küllaltki keerulist L. Sumera teost ja kõikide finalistide esituses kõlas ta fantaasiarikkalt.

Il voo mittepääsenutest jäid meelde mitu perspektiivikat mängijat, ka eestlane M. Urbel (õp. K. Leivategija) ilusa, loomuliku klaveripuudutusega.

Vanemas grupis mängiti vägagi nõudlikke teoseid. Kavas esitatud Haydni ja Mozarti klaverikontserdid paljastasid halastamatult vajakajäämised pianistlikes oskustes. Nende hulgas, kelle II voorus esitused sattusid vastuollu toredate õnnestumistega I voorus, olid ka eestlased Maarja Kindel (õp. M. Katsuba) ja Ragnar Rannat (õp. M. Raide).

Vanema grupi liider Mihkel Poll (13) on kindlasti üks noorima põlvkonna pianistidest, kes hoogsa sammuga oma nõudliku pedagoogi

M. Pakri oskuslikul juhendamisel täiendab peagi Eesti parimate ja tunnustatuimate pianistide loetelu.

Kokkuvõttena võiks plusspoolele kanda selle, et peaaegu igalt esinejalt võis kuulda vähemalt ühe teose tippesituse, mis lubab eeldada nende arenemist isikupärasteks pianistideks.

Olulisem häda oli tasakaalu puudumine tehniliste ja kõlaliste pooluste vahel. Erinevused oskuste, arusaamiste ja teostuse vahel olid takistuseks esitamaks kava ühtlaselt hea tasemega mõlemas voorus.

Siit ka žürii soovitus järgmiseks konkursiks: valida esinejale jõukohane kava, millega ta saab ennast stabiilselt maksuma panna.

Lembi Mets:

Rahvusvahelise mõõduvõtmise kontekstis polnud Eesti noortel muusikatel häbeneda midagi. Ise tšellistide žüriis olles ei jõudnud ma kõigile kontsertidele, ent kõiki mängijaid vähemalt korra sain kuulata küll. Eesti lapsed pole emotsionaalselt väga lahtised ega julged, nad ei oska ka laval bluffida, ent nii mõnegi puhul avanes mingi eriline peenus ka nende seas, kellel kava tervikuna ei pruukinud maksimaalselt õnnestuda.

Püüd pääseda mõjule kiiruse ja jõuga hakkab oma aega ära elama. Minu jaoks oli kogu

Dalia Kuznecovaite, 11 aastane leedu tüdruk Vilniuse Čiurlionise-nimelise Kunstide Kooli V klassist võitis vanemas vanuseklassis (B-rühmas) viiuli alal esikoha.

Anne-Malle Halliku foto

kontserdi suurim elamus B-rühma viuldaja Katerina Bikova (Leedu, II koht) mängitud Mozarti "Adelaide" I osa – kerge, puhas, lendlev. Mitme eesti lapse Elleri-esituses (mis oli ehk mõlemas vanuserühmas viuldajatele tõeliseks proovikiviks, noorem "Hällilaul", vanemas "Meloodia") avaldus just võime tabada selle muusika graafilist peenust. Küllap leidub selliselegi naturile maailmas kasutust – on ju seda näidanud ka meie professionaalsete muusikute edu.

Märtsi- ja aprillikuus toimus üle-eestilise noorte konkurss, mis seekord koosnes regionaalsest, kasseti- ja vabariiklikust voorust. Võisteldi keelpillide (viul, viola, tšello), kitarri, akordioni ja kandle alal. Võistlejad olid jagatud (v.a akordion ja kannel) kolme vanuseklassi: I grupp – 9-11aastased, II grupp – 12-14aastased, III grupp – 15-17aastased. Žüriide eesots

as (v.a keelpillid) olid seekord soomlased. 16. aprillil toimus Niguliste kirikus kõigi alade ja gruppide võitjate kongress.

Avaldame kõigi alade konkursside tulemused koos kommentaaridega.

KEELPILLID

I grupp

I koht – Marje Altrov (Nõmme MK, õp. Leila Eespere) ja Marike Kruup (Nõmme MK, õp. Maire Ots)

II koht – Egert Leinsaar (Pärnu MK, õp. Tatjana Günter)

III koht – Laur Joamets (tšello, Elleri-nim. MK, õp. Reet Mets) ja Sabina Torosjan (Tartu II MK, õp. Kai Rebane)

II grupp

II koht – Kristel Arund (Põlv MK, õp. Tiina-Mai Arund), Indrek Leivategija (tšello, Elleri-nim. MK, õp. Reet Mets) ja Kaija Lukas (Rapla MK, õp. Tekla Tappo)

III koht – Hedwig Allika (Pärnu MK, õp. Maire Varma) ja Kaia Nebieridze (Nõmme MK, õp. Maire Ots)

III grupp

III koht – Tatjana Samsonova (Narva MK, õp. Svetlana Voronova)

Üle-eestilise konkursi eripäraks oli tänavu uuendusena sisse toodud kassetivoor, mis piiras olulisel määral vabariiklikku lõppvooru pääsenud laste arvu. Arvestades, et Eestis on ligikaudu 90 muusikakooli, kust viiuli ja tšello erialal ühtekokku pääses lõppvooru 30 last, tuleb sõela pidada tõesti tihedaks. Nii oli lõppvooru tase ka tavalisest ühtlasem ja 2. aprillil päev otsa toimuvat kontserti kergem kuulata. Kummatigi ripub selle katsetuse kohal ikkagi suur küsimärk – kui suure kasu on kassetivoorust muusikakoolide tasemele tervikuna? Kuna huviharidus (mida muusikakoolides omandatav on paratamatult vähemalt osaliselt) peab olema võimalikult laiapõhjaline, peaks olema laiem ka väljund, vähemalt süsteemisestel üritustel. Tippude väljaselgitamine ei too laste puhul palju kasu, lapsed muutuvad sedavõrd ruttu. Potentsiaalsed tipud leiaks üles ka pikemast reast, nii et hulk teisigi lapsi saaks oma võimeid panna (peabki kenas saalis pealinnas, suure publiku ees) proovile. Eestlane areneb emotsionaalses plaanis aeglaselt ja iga avalik esinemine on ääretult arendav, nagu ka teiste kuulamise kogemus.

Konkursi tulemuste põhjal tehakse parimat tööd viuldajatega Nõmme Muusikakoolis, tšellistidega Tartu Elleri-nim. Muusikakoolis. Samas ei saa kuidagi nõustuda tšellistide (lõppvoorus ainult 5) osalemisega viiulitega ühises arvestuses. Tšellomäng on praegu liiga kitsa põhjaga – õppijaid vähe. Seepärast on vaja toetada väheseid allesjäänuid. Näiteks ei pääsenud Tallinna Saaremaa ainus tšelloõpilane, keda tema kodukant ometi tulevikus nii väga vajab. Järelikult peaks ta saama esineda nii palju kui võimalik.

Lembi Mets

Lindivooru poolt ja vastu

Kitarr

I grupp

I koht – Vadim Vladimirov (Kohtla-Järve Kunstide Kool, õp. Sergei Martšenko)

II koht – Vincent Sammel (eraõpetaja Kalle Vilpuu, Tallinn)

III koht – Kirill Ogorodnikov (Ahtme Kunstide Kool, õp. Inga Tagirova) ja Aleksander Jakobson (loomingu stuudio Aplaus, õp. Igor Besštšotnov)

II grupp

II koht – Natalja Parfjonova (Narva Kreenholmi MK, õp. Boriss Seissonen) ja Kaarel-Mikk Parm (Nõmme MK, õp. Ranno Nurmsaar)

III koht – Jelena Udalova (Kohtla-Järve Kunstide Kool, õp. Sergei Martšenko)

III grupp

I koht – Marina Zolotarjova (Tallinna MK, õp. Siiri Kelder)

II koht – Juhan Vihterpal (Nõmme MK, õp. Ranno Nurmsaar)

III koht – Veronika Jermolina (loominguline stuudio Aplaus, õp. Igor Besštšotnov)

I grupis esines lõppvoorus 6, II grupis 8, III grupis 6.

Kõik esinejad esitasid ühe kohustusliku pala (I grupis D. Forte valss või K. Buckneri "The Ash Grove", II grupis M. Giuliani Grazioso op. 61 nr. 5 või F. Sori etüüd ja III grupis vabal valikul osa M. Giuliani sonatiinist op. 71) ja vabal valikul lisaks ühe või kaks pala. Repertuaarivalikus domineerisid klassikalise-romantilise ajajärgu väikevormid. Väga üksikud mängisid ka osa mõnest J. S. Bachi lautosüdist või seadet mõnest tema väikevormist. Sellele juhtis tähelepanu ka žürii esimees Soomest Andrzej Wiłkus, kes oleks meelsasti kuulnud kohustusliku pala ajastuga kontrasti moodustavat muusikat. Ühe õpilase esituses kõlas küll L. Brouweri etüüd, aga see oli ka ainus pala, kus võis kuulda pisut nüüdisaegsemat helikeelt. Tihti väidetakse, et õpperepertuaaris on uuemate teoste kasutamine raskendatud nende keerulise rütmi ja "ebaharilike" kooskõlade pärast, kuid tegelikult on kirjutatud palju head sellist pedagoogilist repertuaari (sealhulgas just Brouwer ja ka näiteks Muro), mis arendab õpilase kõrva ning rütmilunnet ja harjutab teda kuulma seda, millelega ta muusikaga tegeldes puutub tõenäoliselt niikuinii varem või hiljem kokku.

Žüriile jätsid eriti hea mulje kõige nooremad kitarristid, kelle hulgas leidus päris mitu oma vanusele vastavalt pilli valdavat õpilast. Kitarril hakatakse sageli õppima veidi vanemalt kui näiteks klaverit või viiulit. Elukõige ei ole probleem muidugi selles, kui vanalt keegi pilli õppima hakkab, vaid tähtis on kohe algusest peale harjutada õige mängutehnikaga. Erialase (kõrg)hariduse saanud kitarripedagoogide arv ei ole Eestis kuigi suur, kuid õpetajaid on siiski palju ja kitarr on instrument, mida õpilased hakkavad enamasti mängima vabast tahtest. Esimestel õpinguaastatel tuleks aga pühenduda peamiselt õigete mänguvõtete omandamisele, mis ei pruugi sugugi igav olla, kui kasutada õigeid pedagoogilisi võtteid. Tuleks loobuda üle jõu

käivatest paladest muusika ja mänguvabaduse kasuks. Alati (ja ka seekord) on konkurssidel palju õpilasi, kes satuvad esinedes raskustesse just seetõttu, et õpetaja poolt valitud palad ei vasta veel õpilaste võimetele.

Seekord tegi žürii oma otsuse arvestades õpilaste tehniliste oskuste kõrval ka seda, mida nad ise oma esinemisse lisisid. Andrzej Wiłkuse sõnul ei korraldata Soomes küll üldse kitarrikonkurssi õpilastele (ainult professionaalidele); põhjenduseks see, et ei taheta lapsest liiga vara professionaali teha. Ometi nõustus temagi, et mingis suhtes on selline üritus väga kasulik ja stimuleeriv. Tuleb vaid osata asja korraldada nii, et kasutegur oleks suur nii õpilasele kui õpetajale.

Kristo Käo

Akordion

I vanuserühm (9-11 a)

I – Nikita Lahti (Narva Kreenholmi MK, õp. Svetlana Lutšezarnaja)

II – Triin Tisler (Kuressaare MK, õp. Leida Viira) ja Julia Orlova (Narva MK, õp. Irina Mišerjakova)

III – Taavi Maidle (Türi MK, õp. Kaidi Piigert) ja Maarika Kõrve (Keila MK, õp. Erika Uus)

II vanuserühm (12-13 a)

I – Marina Bozik (Narva Kreenholmi MK, õp. Svetlana Lutšezarnaja)

II – Jekaterina Semenovskaja (Maardu MK, õp. Sille Kägü)

III – Katre Nukka (Türi MK, õp. Silvi Nielson) ja Sigrid Valo (Võru MK, õp. Siiri Kahar)

III vanuserühm (14-15 a)

II – Jutta Hinnobert (Nõmme MK, õp. Olivia Kalluste) ja Nadežda Burunova (õp. Svetlana Lutšezarnaja)

III – Simon Selezov (Rakvere MK, õp. Väino Pall) ja Aivi Valk (Tapa MK, õp. Svetlana Mjalštšina)

IV vanuserühm

I – Kristel Laas (Pärnu MK, õp. Reet Nurmung) ja Ingmar Otsing (Tartu I MK, õp. Vello Lauring)

III – Karin Kase (Kiviõli Kunstide Kool, õp. Tiina Dammann)

Lõppvoorus osales 42 õpilast. Kui mõned ebaõnnestumised välja arvata, oli lõppvooru tase ühtlane ja kõrge. Seda mõjutas kindlasti tavalisest tihedam, võiks isegi öelda topeltsõel eelvoorude ja lindivooru näol.

Kuid siit ka konkursi korralduse miinuspooled. Eelvoorude kohajärjestus ei läinud arvesse lõppvooru pääsemisel. Näiteks regioonis kolmest paremast pääses lõppvooru kummalisel kombel vaid 3. koha saanud. Seega tekib vastuolu, mis küll taoliste võistumängimiste juures on peaaegu vältimatu, eelkõige žürii eneses. Sellega seostub lindivooru küsimus. Silmnähtav vastuolu eelvooru paremusjärjestuse ja lindivooru tulemuste vahel tuleneb ilmselt lindistusvahendite ebaühtlasest kvaliteedist, mis raskendab žüriil tegemast objektiivset otsust.

Mõni sõna korraldusest. Kahjuks koolipäeval toimunud konkurss ei võimaldanud mitte igal Nõmme Muusikakooli võistumängimisele saabunud saada klassiruumi

kontsentreerumiseks. On lubamatu, et esineja läheb lavale, olles eelnevalt sõrmi lahti mänginud koridorinurgas. Mõistan ka Nõmme kooli olukorda, kus küllaltki sageli toimuvad üleriigilised üritused. Tundide pidev ärajätmine pole lihtsalt võimalik. Häiris ka kavade puudus.

Minule ja nii mitmelegi saalis viibinud inimesele jättis eriti kummalise mulje žürii esimehe Helka Kymäläineni ootamatult kiire laevaletoimetamine, ilma et ta oleks viibinud isegi diplomite kättandmise juures. Žürii esimees saadeti küll minema publiku üksmeelse aplausi saatel, aga isegi ilma lilledeta. Heameelega oleksin kuulnud õpilasele diplomi üleandmise juures ka õpetaja nime. Ilma kava omamata oli peaaegu võimatu õpetajat ja õpilast kokku viia.

Tekkinud küsimärkidele vaatamata võib lugeda konkursi igati tulemusrikkaks.

Tiit Kalluste,

Eesti Akordioniliidu president

Kannel

III klass

I – Mari Sass ja

II – Anna-Liisa Eller (mõlemad Tallinna MK, õp. Malle Vihul)

III – Maarja All (Tartu II MK, õp. Helju Otsa)

IV klass

I – Ketlin Kuuskne (Keila MK, õp. Pille Karras)

II – Laura Lindpere (Tallinna MK, õp. Els Roode)

III – Marianne Saar (Laagna Gümna., õp. Virve Tali) ja Gerli Vijar (Saue MK, õp. Pille Karras)

V klass

I – Moonika Olju (Rapla MK, õp. Heli Kendra)

II – Raili Rääbis (Pärnu MK, õp. Tiit Erm)

III – Heidi Öövel (Karksi-Nuia MK, õp. Pille Bergmann)

VI klass

I – Laura Linnaks (Tallinna MK, õp. Malle Vihul)

II – Heili Heinaste (Pärnu MK, õp. Tiit Erm)

VII klass

II – Triin Kõlgas (Tall. Vanalinna MK, õp. Tuule Kann)

III – Marit Lani (Tallinna MK, õp. Els Roode)

Kandlekonkursil osales 14 muusikakooli, lõppvoorus 23 õpilast. Žürii Soome-poolse esinase Ulla Honkoneni hinnangul oli konkursi üldine tase hea. Täheledati mõnede õpilaste eksimusi tempo valikul (liiga kiire, mis tingis esituse rabaduse). Märgiti kahetsusega eesti heliloojate loomingu vähesust. Samas tõsteti esile mõned väga õnnestunud seaded kandlele (näit. N. Paganini – F. Liszti "Campanella" Rapla MK õpetaja H. Kendra seades). Soovitati enam tähelepanu pöörata nn ettevalmistatud haardele, et eriti nooremate klasside õpilaste väikesed sõrmed suudaksid teraskeeled piisavalt helisema panna.

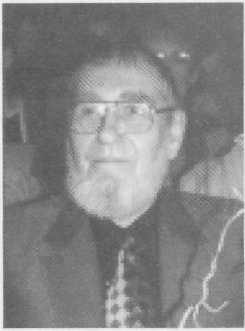
Jääme huviga ootama järgmist, kahe aasta pärast toimuvat konkurssi, kus teiste hulgas saavad õiguse osaleda ka Kiviõli Kunstide Kooli praegused I klassi õpilased, kellede õpetajaks on värske Otsa-kooli kandle eriala lõpetanu Kaarin Aamer – üks vähestest, kes peale kooli lõpetamist otsustas tagasi pöörduda kodukanti.

Els Roode

Konkursid, festivalid

KOLM KANGET JA TEISED

29. aprillil s.a toimus Tallinna Mustpeade majas Eesti Naislaulu Seltsi poolt korraldatud üle-eestiline naiskooride võistulaulmine, mis oli pühendatud seltsi 5. aastapäevale ja Veljo

Veljo Tormis

Tormise 70. sünnipäevale. Iga koor võis endale ise valida grupi D-st (oma võimeid kõige tagasi-hoidlikumateks hindava) A-ni. Kohustuslik repertuaar koosnes eranditult V.

Tormise loomingu, oma kohal-olekuga austas üritust ka maestro ise. Kokku osales 46 koori ligi 1400 lauljaga. Žüriide koosseisud olid: D- ja C-kat. – Lauri Sirp (esimees), Külli Puhkim, Peeter Perens. A- ja B-kat. – Margo Kõlar (esimees), Marje Tralla ja Alo Põldmäe.

Lõpptulemused:

D-kategooria:

III – Pärnu huvikeskuse Kuma tütarlastekoor Ave;

II – Rapla Ühisgümnaasiumi Piigade Bande;

I – Tallinna Inglise Kolledži tütarlastekoor.

Eripreemiad: südika esinemise eest – Ave; kohustusliku laulu parim esitaja – Piigade Bande.

C-kategooria:

III – Karksi-Nuia naiskoor Maimu;

II – Tartu Ülikooli Akadeemilise Naiskoori Tartu Vilistlaskoor;

I – Narva Koorikooli vanem tütarlastekoor Tšaika.

Eripreemiad:

parim maakonna koor – Karksi-Nuia naiskoor Maimu; kohustusliku laulu parim esitaja – TÜ vilistlaskoor; tubli eesi külakoos ja üllatuskoos – Väandra valla 8 küla koor; tubli eesti noor ema-dirigent – Külli Oviir.

B-kategooria:

III – Tallinna Tehnikaülikooli vilistlaste naiskoor;

II – G. Otsa nim. Tallinna Muusikakooli naiskoor;

I – Eesti Naislaulu Seltsi üle-eestiline tütarlastekoor Leelo.

Eripreemiad:

kohustusliku laulu parim esitaja – TTÜ vilistlaskoor; silmapaistvalt kauni kõla eest – Eesti Rahvusraamatukogu Naiskoor; üllatuskoor – Otsa-kooli koor; kõige sarmikam meesdirigent – Toomas Voll.

A-kategooria:

Anti välja kolm esimest kohta:

Tütarlastekoor Ellerhein, Tartu Ülikooli Akadeemiline Naiskoor, Eesti Tele-visiooni tütarlastekoor.

Eripreemiad:

kohustusliku laulu parim esitaja –

Ellerhein, kõige emotsionaalsema esituse eest – TÜ koor; noore dirigengi preemia – Anne Alt, dirigendipreemia – Arne Saluveer.

Eesti Naislaulu Selts tänab kõiki ürituse abistajaid, osavõtjaid ja publikut.

Marge-Ly Rookäär,
Anne Alt

PILL HÜÜDIS... JA HÄSTI

Seekord 4.-15. aprillini juba 11. korda toimunud EMA Trompetipäevad on Aavo Otsa algatusel kujunenud rahvusvahelise osalusega koolitus- ja kontserdi-programmiks, Eesti suurimaks vaskpillisolistide, -ansamblite ja

Vasakult Jaan Ots, Neeme Ots, Lauri Kivil, Roman Petuhhov

puhkpilliorkestrite festivaliks, millest võetakse üha enam osa. Tänavu oli täienenud esinejate ring näiteks Tartu filiaali õpilaste näol, külalisi oli Leedust, Peterburist. Osales EMAs õppiv külalistudeng Saksamaalt. Tänavu tegi kaasa nii õpetajana, pillimehena kui noorte võitumängu žürii esimehena Eestimaalt pärit virtuos Neeme Birk, juba aastaid Peterburi orkestrites tegutsev ja maailmas gastroleeriv interpreet. Tema sõnul oleme rõhuasetusega õigele hingamisele õigel teel.

Lõpuks ometi on lahenenud üks igivana probleem – EMA uue hoone valmimine on vabastanud korraldajad kontserdipaikade otsimise muredest. Aga linnarahva huvi ja teadmine uute kammersaalide olemasolust vajab küll tugevasti turgutamist. Ka selleks, et üldiselt teadvustuks A. Kostabi ütlus: "Muutume nädalaks trompetimängijate vabariigiks." Seejuures nii, et esinevad koos meistrid ja nendeks pürgiv järelkasv ühtse sõbraliku perena.

Kontsertidest

Solistide (neid oli palju) etteastetel oli kaasmusitseerijana suur osa kontsertmeistril Meeli Otsal. Ennast seal paremast küljest näidanud mängijad – nooremad (10-13aastased) Jaan Ots, Neeme Ots, vanemad (17aastased ja vanemad) Lauri Kivil ja Roman Petuhhov (viimane proovis kätt ka dirigeerimisel) olid parimad ka viies grupis korraldatud võistumängimisel. 14-15aastaste grupis läks esikoht Leedumaale Edgaras

Kapoviëusele, kuni 10aastastel esikoha saavutamise näitas Paul Jaakson, et meil on olemas tugev järelkasv. Soolopillidena kuulsime ka trombooni, cornot, tuubat.

Tartu filiaali brass mängis tõsiste kontsertnumbrite kõrval ka suisa lõbusaid-humoristlikke eesti rahvaviiside arranpeeringsid ("Naeru-", "Jooksu-polka"). Erinevate koosseisusega (kvintett jt) esitati eri stiilis ja ajastutest pärit muusikat (Purcell, Byrd, Händel, Heger, Adamoviëus jt), E. Balli piduliku neljaosalise instrumentaalsüüdiga Celebration lõpetades.

Brass Academy Juniore (dir. A. Ots)

haarav "Kalinka"-esitus oli toimiva põlvkondade integratsiooni ere näide.

Otsa-kooli puhkpilli-orkester astus üles L. Bernsteini "West Side Story" popuurriiga. Ema III kursuse tudengi M. Kivi juhendamisel. Nii eelmisest sügisest kogemusi omandav noor dirigent on põhiliselt rahul, kurdab aga, et orkester pole täielikult komplekteeritud.

Varasemate toredate saavutustega Nõmme Muusikakooli puhkpilli-orkester kannatab aga löökriistade vähesuse all, mis avaldus eriti A. Marroso rikka

dünaa-mikaga "Brasilis". Teised lood, sh P. Raigi Soomes kirjutatud uued palad tulid vaid nädalas korra P. Lendi juhendamisel harjutaval (õpilased on väga hõivatud) orkestril kenasti välja.

Nõmme Brass on läbinud suured koosseisu muutused, mis muidugi ei mõju positiivselt. A. Kostabi ja Ü. Sõro juhatusel esitatud Händeli, Scheidti ja Beethoveni kapriissed lood olid siiski kõla poolest meeldivad.

Alles noore Tallinna Noorte Bigbändi esinemistele maksab rutata. Otsa-kooli alluvuses (siit õpilased, kuid on ka mujalt) tegutsetakse läinud aasta sügisest. Mängitakse mitmete välismaa heliloojate (osa arranžeringus), aga ka U. Naissoo lugusid. Dirigent Teet Raik ütles, et edasiminekuks on olnud hüpatega, selle aasta algusest on saadud sisse õige hoog, kontserte on tihedalt.

Tallinna Noorte Bigbänd oli orkestriks ka Petri Juutilainen jazz-kursustel. Alustuseks tegi ta orkestriga (ka pillirühmadega eraldi) fraseerimise ja artikulatsiooni harjutusi, rõhutades tooni, häälestuse ja hingamise baasilist osa. Võeti läbi tüüpseid lugudest, mis moodustavad džassi keele.

Suuri staare imiteerima kutsuv Juutilainen jätkas järgmisel päeval muljetavaldavalt õpetust uute paladega. Loodame, et see jazzikoolitus mainekalt ja huumorisooniga trombonistilt ning bigbändi juhilt ei jää viimaseks kohtumiseks trompetipäevadel.

Andres Vahisalu

Konkursid, festivalid

ESMAKORDESELT EESTIS

29. aprillil s.a oli Maardu Kunstide Koolis esmakordselt Eestis muusika-koolidevaheline löökpilleriala õpilaste võistumängimine.

Koole, mille õppekavas on löökriistad, ei ole palju. Osalema pidi 9 kooli, nendest tuli kohale 5.

Võistlus toimus kolmes grupis:

Esimeses, nõrgemate grupis tuli võitjaks Petri Piiparinen (õp. Anto Önnis) Tallinna Muusikakoolist.

Teises grupis esikohta välja ei antud, teise koha vääriliseks arvati Maksim Berdnikov (õp. Enn Tammik) Maardu Kunstide Koolist.

Kolmandas, kõige tugevamas grupis oli kõige rohkem esinejaid. Anti kaks esikohta: Martin Sildos (õp. Anto Önnis) Tallinna Muusikakoolist ja Sergei Vendik (õp. Enn Tammik) Maardu Kunstide Koolist. 19.-22. maini esineb viimati mainitud õpilane Soomes koos politseiorkestriga puhkpillimängijate festivalil.

On rõõmustav ära märkida žürii liikmete R. Roosi (esimees), R. Tiido ja H. Kalause asjatundlikkust ja erilist head üksteisemõistmist.

Kohtumiseni kahe aasta pärast!

E. Siff

Fotol: Sergei Vendik

III NOORTE PUHKPILLI-ORKESTRITE KONKURSS

...oli 18.-20. aprillini Tallinna Pedagoogikaülikooli aulas, vanusepiiriks 35 aastat. Konkurss toimus kahes voorus (I voor töö orkestriga, II voor kahe orkestriteose kontserttekanne avalikul kontserdil). Võistlema asus 13 muusikut, teise voo pääses 6 paremat. Konkursi žürii tööd juhtis esimehena Endel Nõgene. Osalejatele oli töö- ja esinemise kollektiiviks Politseiameti puhkpilliorkester.

Žürii otsusega I kohta välja ei antud. II koha said Peep Lõhmus Pedagoogikaülikoolist ja Mati Põdra - puhkpillimängijate seltsi Sakson Kaitseliidu Pärnumaa maleva orkestri dirigent, EMA kasvandik. III koht läks samuti jagamisele – Endrik Üksvärav Muusikaakadeemiast, Reelike Raja Pedagoogikaülikoolist. Diplomi väarisid Mart Kivi Muusikaakadeemiast ja Juhan Tõhk Pedagoogikaülikoolist.

Eripreemia I voo kohustusliku teose (selleks oli T. J. Fordi Kontsertsüit, II osa Intermezzo) esituse eest sai E. Üksvärav. Talle kui parimale üliõpilasele kuulus ka

EMA eripreemia. On hinnatav 19aastase Üksvärava tõusmine laureaadiks ealt vanemate konkursantide ees.

Andres Vahisalu

10 AASTA JÄREL

29. aprillil oli Sakus Vabariiklik Noorte Vokaal-instrumentaalansamblike konkurss. Peakorraldajateks Saku Gümnaasium ja Muusikaõpetajate Liit.

Sellist üritust pole toimunud üle 10 aasta. Läbiviimise kohaks valiti Saku, sest siinses gümnaasiumis tegutseb sel aastal 2 bändi – VII klassi tüdrukud, IX klassi poisid. Neist ei käi keegi muusikakoolis, kuid huvi isetegemise vastu on suur. Ei osanud arvata, et ansambleid saabub kohale 17 - kõik eri paigust üle Eestimaa.

Kõige vahvamad olid 5.-9. kl vanusegrupist osavõtjad. Esikohta välja ei antud, 2. tuli Konguta rahvamaja Rüblikud ja 3. Kohila koolituskeskuse The Vunkz ning Raeküla Gümnaasiumi Faatzes Pivo.

Huvitavad poisid olid ka "3 kutti Kuressaare Gümnaasiumist", kes tegutsenud vaid 2 kuud, juhendajaka Veiko Lehto, Pikasilla Põhikooli "Kärber ja Co" (juhendaja Siiri Kravtsov) on nagu loodud tõestama, et pisikeses maakooli noored võivad olla sama tublid kui linnalapsed. Osavõtjaid oli veel Põlvast, Võhmast, Türit ja Tallinnast.

9.-12. klassi vanusegrupis võitis esikoha Kohtla-Järve Aktsent, 2. oli Tallinna Loomingumaja ja 3. Tartu Orion. Parim kitarrist oli Daniil Salagajev Kohtla-Järvelt, parim laulja Marion Untera Põlva Ühisgümnaasiumist.

Aja Varblane,

Saku Gümnaasiumi muusikaõpetaja

PARIMAD KOOLIKOORID KUUSALUS JA TALLINNAS

Kolmas vabariiklik koolide segakooride võistulaulmine toimus Tartus M. Härma nim. gümnaasiumis. Selle ürituse algatas Saaremaa Ühisgümnaasiumi koor.

9 koori esinemist (A- ja B-kategoorias) hindas viieliikmeline žürii (Hendrik Vestmann, Lauri Breede, Ants Soots, Hirvo Surva, Lauri Sirp).

B-kategoorias viis võidu Tallinna Gustav Adolphi nim. gümnaasiumi segakoor. Dirigent Merle Ilus pälvis Eesti Segakooride Liidu (ELS) eripreemia.

"Mind üllatas äsja remonditud saali fantastiline akustika," kiitis sama gümnaasiumi kasvandik, endine tartlanna Merle Ilus. B-kategoorias sai teise koha Tallinna kooli – Saksa Gümnaasiumi segakoor, kolmanda Saaremaa Ühisgümnaasiumi koor.

A-kategoorias laulnud kooride tase oli hämmastavalt ühtlane. Kohustuslik laul oli A-kategoorias M. Härma "Küll oli ilus mu öieke". Võistulaulmiselt viis esikoha Põhja-Eestisse Kuusalu Keskkooli segakoor. Kammerliku koori dirigent Taavi Esko pälvis ESL eripreemia. Teiseks jäi Tallinna Westholmi gümnaasiumi segakoor.

Mullune võitja ja tänavuse konkursi korraldaja – M. Härma gümnaasiumi segakoor - laulis end koduste seinte vahel kolmandaks.

Kolm päeva Tartus kestnud festival algas kontserdiga TÜ aulas ja kulmineerus pühapäeval Vanemuise kontserdimajas.

Konkursi pidulikult lõpetamisel esitasid M. Härma gümnaasiumi segakoor ja Tartu noortekoor koos Pärnu linnaorkestriga Joseph Haydni missa "Paukenmesse". Solistidena laulsid Merle Hillep, Karmen Puis, Jan Oja, Villu Valdmaa. Dirigeeris Hendrik Vestmann.

Missa jõudis lavale Härma-kooli muusikaõpetaja Kadri Leppoja algatusel. "Esmalt oli plaanis see esitada Saksamaa Bielefeldi gümnaasiumi sümfoonia-orkestriga. Kahjuks ei saanud sõpruskooli muusikud Tartusse tulla. Kava kohaselt pidi ka saksa orkestri ees seisma Vestmann," nentis Leppoja.

Malle Elvet

LÖPPES

"LAULUKARUSSELL 2000"

Üle kahe aasta toimuv Eesti Televisiooni "Laulukarusell" on jõudnud lõpule. Kõigis neljas vanusekategorias olid seekord võitjad ainult tütarlapsed.

5-7aastaste vanuserühmas tuli esikohale Põlva Muusikakooli eelklassis viiulit õppiv 6aastane Mari-Liis Urb.

8-10aastaste vanuserühmas oli parim Taisi Pettai Tartust. Ka tema õpib viiulit, kuid mängib ka võrkpalli.

11-13aastaste vanusegrupis oli parim samuti, nagu Mari-Liis Urbki, oma ema käe all harjutav Tuuli Taul Pärnumaalt. Pärit on ta Pärnu-Jaagupist, praegu õpib Pärnu Vanalinna Gümnaasiumis. Tuuli on juba "veerand-täht" – ta on võitnud konkursi Kuressaares ja laulnud Tallinna Linnahallis.

14-16aastaste vanusegrupis sai esikoha aastatelt ülemisel piiril olev Tui Hirv – Janika Sillamaa õpilane Tallinnast. Ta laulab Ellerheinas.

Seegi konkurss näitas, et anded on üle Eestimaa jaotatud päris ühtlaselt, siiski 3:1 Lõuna-Eesti kasuks. Loodame, et tallinlased ja muud põhja-eestlased taastavad kahe aasta pärast vähemalt võrdsuse.

TAAINIST TARTUNI

6.-8. aprillini toimusid Jõhvi muusikakooli initsiatiivil **ansambli-muusikapäevad**, peale Ida-Virumaa esinejaid veel Tartust, Väandrast, Põltsamaalt, Rakverest, Tallinnast ja Paldiskist ning külalised-kitarristid Thistedi linnast Taanist.

Iga kollektiiv (Väandrast oli neid koguni 3) andis kuni 2 kontserti ka teistes Ida-Virumaa koolides. Rahule jäi ka Tallinna Muusikakooli direktor Norman Toots.

Jõhvilased leiavad, et neil on Taani külalistega erinevad tugevad küljed: taanlastel rütmika, jõhvilastel klassika. Tahetakse edaspidigi koos esineda.

LAULEV VIUL

Hugo Schütsile mõeldes

Ajal olevat hambad ja need tegevat oma töö. On ajahambast puretuid, keda aastate möödudes keegi ei meenuta. On neid, kes on jätnud meeldiva jälje oma olemusega, oma tegevusega, keda ikka hea sõnaga meenutatakse. Üks neist, kelle sajandat sünniaastat k.a 23. mail tähistatakse, on Hugo Schüts.

Kui minult küsitaks, mis meenub mulle kõige esmalt seoses Hugo Schütsiga, pole pikka mõtlemist – ikka tema alati muhe, naerusuine nägu heledate lokkide all. Ja teadagi "Adagio"! Seda P. Tšaikovski "Luikede järve" stseeni olen palju-palju kordi kuulnud Hugo Schütsi omalaadse tundetooniga esitatuna. Selle maagiline mõju lummas ega ole ununenud siiani.

Hugo Schütsiga on olnud toredaid kokkupuuteid paljude aastate vältel. Aastaid, õigemini aastakümneid oli ta kontsertmeisteri ja solisti rollis publiku suur lemmik Pärnu suvemuusika kontsertidel. Aastatepikkune tutvus Artur Uritammega ja nende omaaegsed koosmuusitseerimise mälestused tõid Schütsi vähemalt korra suve jooksul meie koju. Oli üllatav tema lõbus ja semulik suhe lastega. Onu Schütsi oodati alati põnevusega.

Hugo Schüts on viibinud Artur Uritamme viiulipala "Ühest kaunist

kevadpäevast" inspiratsiooni juures. See juhtus 1937. aasta kevadel, kui muusikute seltskond – Hugo Schüts, Gregori Heuer, Hubert Aumere ja Artur Uritamm – veetsid ühe kauni kevadpäeva Kosel muusitseerides. Pala lõplikul valmimisel lülitas Hugo Schüts selle kohe oma repertuaari ning esitas muuhulgas ka Pariisi ja Varssavi raadiosaadetes.

Imetlust äratav, et küllaltki suure töökoormuse juures jätkus tal aega ja tahet muusitseerida kitsas tutvusringkonnas. Meenub üks 1938. aasta suvepäev Rannamõisas. Lauljatar Olly Tallmeister kutsus oma suvekodusse külla väikese muusikalembese seltskonna. Mäletan, et Schüts mängis seal oma loomingut, A. Lemba "Armastuse poemi" ja muidki populaarseid viiulipalu. Kolla Goldschmidt oli kaasa võtnud Tšaikovski IV, V ja VI sümfoonia heliplaadid, millistest kahjuks küll vaid IV kuulata jõudsim. Majaproua Olly laulis Schuberti laule. Klarnetipaladega sisustas seda päikeselist muusikapäeva Roland Kriit.

Veel on meeles juuresoleval fotol nähtav sümpaatne vokaal-instrumentaalkvintett:

Meta Kodanipork, Malle Mägi, Hugo Schüts, Jaan Tammsaar ja Artur Uritamm, mis muusitseeris põhiliselt oma lõbuks, käies koos muusikaentusiastist inseneri Tammsaare korteris. Fotol olevast, praegu New-Yorgis elavast 95aastasest mitmekülgsest kunstnikust Malle Mägist ja tema erakordsest elust võib pikemalt lugeda 1999. aasta novembrikuu Muusikalehest.

Urve Aulis, kes on kirjutanud sisuka raamatu Hugo Schütsist, küsib raamatu lõpuleheküljel: "Mis teeb inimese kuulsaks? Andekus. Aga armastusväärsaks? Isiksuse võlu. Mis teeb teda igikestvaks? Töö. Hugo Schütsi puhul olid need väärtused õnnelikus liidus ja sellisena on ta oma aja palgejoontesse jätnud kustumatu jälje. Rahva seas elab edasi legend laulvast viulist."

Ellen Uritamm

Artur Uritamm, Malle Mägi, Jaan Tammsaar, Meeta Kodanipork, Hugo Schütz

Intervjueeritavad kuulsused

Parisist Eestisse hapukapsaid tooma

7. aprilli Hiiu Leht avaldas jutujamase Hiiuamaad külastanud (ta isa on ka sealt pärit) mitmekülgse kunstniimise – näitlejanna, tantsijanna, lauljanna – **Ülle Ullaga**. Oma elu kõrgpunktiks peab ta töötamist Estonia teatris koos selliste inimestega, nagu Georg Ots, Meta Kodanipork, Tiit Kuusik jt.

Kuulajate palvel tuli tal pikemalt rääkida ka tööst Viru varietees ja enne seda Leningradi Music Hallis, kus ta Eino Baskini lavastuses mängis iseennast – Eestist suurlinna tulnud näitlejannat. Algul ei osanud keelt, pärast tüütas ära. "Andsime 6000 (!) etendust ja igal õhtul pidin minema lavale ja tegema nägu, et mul ei ole sellest kõrini."

Huvitav oli Music Halli koosseisus viibimine Pariisis. Raha kulus nii ära, et viimasel nädalal sai süüa vaid kord päevas ja sellele kaasnes kõhnumine. Mida nädala lõpupoole, seda kergemaks jalg läks.

Ja loo lõpp: "Kui juba peale tuli väga suur igatsus eesti toitude järele, siis käis keegi Eestis ja tõi hapukapsast sealihaga."

Noorematele hakkavad meeldima vanad laulud

Hiiuamaad külastanud **Vello Orumetsalt** küsiti (Hiiu Leht, 14. aprill 2000): "Laulate viimasel ajal vanu laule soojaks?" Vastus: "...Olen tähele pannud, et ka noored lauljad on hakanud endale võtma meie, vanade lauljate repertuaari. See... teeb südame soojaks. Aga eks me tahame ka meelde tuletada, et kunagi olid moes sellised meloodilised laulud."

Tõusev staar, kellele meeldib toimetada

laudas

Nädaline avaldas 8. aprilli laupäevalislas jutujamase populaarsust võitva Raplamaalt Valtu kandist pärit levimuusikaansambli *Claire's Birth-*

day juhi **Vaiko Eplikuga**, keda ta nimetab maailmaparandajaks. Eplik alustas laulmist juba lasteaiapäevil, loeb oma suurteks eeskujudeks Rapla muusikakoolist Mihhail Ostropoletsit ja Rapla noorteansambli Segased juhendajat Thea Paluoja, peab lugu Vello Orumetsast. Talle aga ei istu tema praegune Otsa-kooli õppejõu Mare Väljataga õpetamisstiil, samuti praegused eesti trupid N-Euro ja Push Up. Kirjutanud on ta enda teada juba 1000 lugu ("Kirjutan iga kell ja igas kohas"). Oma muusikaga tahab jõuda Läände, Soomes on juba esinetud.

V. Eplikule esitati ka n-õ muusikaväliseid küsimusi. Narkootikumide kohta ütles ta: "Põlen nagoonii heleda leegina. Miks peaksin ennast hävitama." Ning lisab: "Olen seni saavutanud kõik, mida olen tahtnud."

Suurest perest pärit V. Eplik austab väga oma vanemaid, kes peavad kaheksat lehma. "Kui tarvis, avitan neid laudas. Minu jaoks on suurim nauding hommikul vara paljajalu märjal rohul käia, silmad lehma joogiveenõus puhtaks pesta ja nautida elamist."

Ilma muusikakoolita konssi. Ja sealt

Estoniasse solistik

8. aprilli Oma Saares on pikem jutujamine Saaremaalt pärit **Ain Angeriga** vahetult enne tema esinemist kodusaarlastele Eesti Kontserdi organiseeritud kontserdil.

Kihelkonnas 1971. a sündinud ning seejärel seal ja Kuressaares õppinud ning kooris laulnud Ain Anger läks õe jälgedes Tallinna Pedagoogikaülikooli õppima füüsikat, tundis endal aga häält olevat ning koorijuhilt Heli Ahsilt veidi solfi-tunde ja häälekooli võtnult sai konservatooriumi sisseastumiseksamil maksimaalsed 10 punkti. Niisiis ilma muusikakoolis õppimata sattus esimesse klaveritundi alles 21aastaselt. Praegugi toksib ühe-kahe sõrmega: "Lugude õppimiseks

Tuntud eesti muusikud

mängin viisi ära ja bassi sinna juurde ka, kui on vaja, niipalju saan hakkama."

On õppinud Virgilius Noreika, praegu Matti Pelo juures. Rahvusoperis Estonia töötab 1993. aastast, 1996. aastast solistina. Sõbruneb ja esineb tihti koos Rauno Elpiga, väga heaks klaverisaatjaks peab Helin Kaptenit.

Rolli täielik sisseelamine tuleb kostümeerimise ja grimmeerimise käigus. Itaaliakeelsed laulud jäävad kergesti meelde, saksa keelega on probleeme. Pidudel käimine ja teiste muusika kuulamine eriti ei meeldi, puhkuse lemmikvorm on vaikus. Ja oma lastega mängimine ka.

Pärast Ain Angeri ja Rauno Elpi edukalt möödunud kontserti, mis ühtlasi lõpetas Eesti Kontserdi viienda hooaja Saaremaal, avaldas kohalik leht jutuajamise selle Saaremaa-poolse organiseerija Tiiu Villsaarega. Tema pidas hooaega õnnestunuks, keskmiselt oli kontsertidel üle 100 inimese. Eriti oluliseks peab T. Villsaar, et "meie kontserdid on muutunud populaarsemaks muusikaõpetajate-õpilaste hulgas". Omalt poolt on ta püüdnud hoolt kanda instrumentaal- ja vokaalosa tasakaalus hoidmise eest ning et kontsertidel oleks kohalikel asjatundjatel ka midagi õppida.

Oma Saar oli aprilliks omaks võtnud tava avaldada igal nädalavahetusel pikem intervjuu kellegi muusikuga – Ain Angerile järgnesid H. Mätliku juures kitari õppiv Krista Käo, lauljanna-näitlejanna Kärt Tomingas ja Estonia orkestri violamängija Kersten Tomson.

Torupillist Tuulepillini

1. aprilli Valgamaalases on Helju Keskpalu jutuajamine 50aastaske saava **Ants Tauli** ehk Torupilli-Antsuga, Viljandi Kultuurikolledži rahvamuusikaosakonna torupilli- ja lõõtsapillioõpetajaga. Pool elatud elust on ta mänginud oma isa Johannes Tauli loodud ansambli Torupill, nüüd on tal oma pereansambel Tuulepill, kus mängivad veel abikaasa, 2 tütart ja 2 poega.

Muusikategemise tõttu on A. Taul saanud palju rännata, ainult Lõuna-Ameerika, Antarktis ja Austraalia on nägemata. Mängida meeldib mitte suurel laval, vaid vahetus kontaktis publikuga. Sellega seoses meenutab ta hea sõnaga hiljutisi esinemisi Hiiumaal Torupilli-Jussi 155. sünniaastapäeval. Viljandi Kultuurikolledžis õppival tütre Anul on komponisti verd, tal on juba 40 laulu oma sõnade ja viisidega. Tõrvas oli tema autorikontsert, kus laulis koos noorema õe Triinuga kahehäälselt, end pillil saates. 1. aprillil laulis aga Valgamaa vokaalsoleistide ja –ansambli te peol.

Hariduselt on Ants Taul insener-hüdrotehnik ja ütleb sellestki endale kasu olevat. Sealt julgus torupilli projekteerida, lennumasina kokku panna, paisjärv ehitada. On projekteerinud laudast torupillikeskuse-külaslistemaja, mille ehitus käib. Seal on plaan külalisi vastu võtta, pilli mängida, süüa ja saunas käia.

Fotol: Ants Taul koos noorima pojaga torupillikeskuse-võõrastemaja ehitusel.

Oreliga aprillinalja ei tehta

Tallinna ja mitmete maakirikute orelite hooldajaga, 25aastase meie lehes kirjutanud **Toomas Mäeväljaga** ilmus Pärnu Postimehes küll jutuajamine 1. aprillil, kuid kõige järgi otsustades pole tegemist aprillinaljaga. Huvi selle pilli vastu sai ta oma emalt Lealt, kes oli varem Toomkiriku, nüüd Harju-Jaani kiriku organist. Ka oli kodus väike orel.

1992. a Tallinna ehituskooli puidurestauraatorina lõpetanud Toomas Mäeväli on seejärel töötanud orelirestauraatorina. Ta väidab, et pole olemas täiesti ühesuguseid oreleid. Isegi kaksikud, nagu Suure-Jaani ja Urvaste omad, "ei kõla ühtemoodi, sest kirikute akutsika on erinev".

Oma üheks kõige huvitavamaks tööks peab T. Mäeväli Tallinna Kaarli

kiriku viie vaikinud registri uuesti töölepanemist. Arvati, et seda saab teha vaid kapitaalremondi käigus, kuid T. Mäeväli jõudis oreliit saagides juurde raskesti ligipääsetavale kohale, remontise pika prao tuulepõhjas ja registrid töötasid jälle. Oma suureks unistuseks peab T. Mäeväli Jaani kiriku oreli taastamist selle endiseks kujul: "Niisuguse kõlaga oreliit meil praegu pole. Tallinna orelipilt võidaks tunduvalt." Sirbi andmeil ongi niisugune otsus vastu võetud.

Juttu on ka mitmetest oreli juures esinevatest tüüpvigadest ja nende põhjustest. Näiteks sellest, et lõikustänapühäl kirikutesse toodavad viiljavahud meelitavad juurde rotte ja need võivad lõõtsanahad läbi närida. Nii juhtus see näiteks Raplamaal Hageris. Karuse orel osutus lahtivõetult aga niivõrd unikaalseks, et seal korraldati rahvusvahelised meistrkursused.

Juhtub, et mittekorras orelile parandajat ei kutsuta, kuna seda peetakse liiga kalliks. Ka T. Mäeväli on eraettevõtja, kuid ütleb end mitte olevat raha peale väljas: "Minule on tähtis tulemus... Pole suuremat rõõmu, kui orel hakkab hüüdma ja kogudus tunneb heameelt."

Ardo Kriisa on pahane

Virumaa Teataja avaldas 12. aprillil jutuajamise orelimeistri **Ardo Kriisaga**, kes kurdab tööpuudule üle. Kogudused on vaesed, oreleid lastakse parandada kas välismaalastel ("lõpuks on see meie oma raha, mis välja läheb") või odavalt kohalikel vusserdajatel. Näiteks toob ta lumäe, Simuna ja Kadrina kiriku. "Ma kujutan ette, et kui meie oreli remondime, on kolmkümmend aastat mureta." Tema sõnul on Eestis veel peale tema firma vaid üks mees, kes oskab oreleid parandada.

Üks Kriisa vastvalminud väikeorel on kasutusel Rakvere Kormainu kirikus. Praegu ehitab ta ümber Rootsist toodud 4,5 meetri kõrgust pilli ühe Tallinna kiriku tarvis. Kuid sellise praktikaga pole ta rahul: "Lihtne on kuskilt Rootsist tuua teine asemele, kuigi need siin oleksid taastatavad. Targem oleks ikka olemasolev korda teha."

Millal jõuab esiettekandeni Urmas Sisaski sümfoonia?

Seda arutatakse 20. aprilli Järva Teatajas. Helitöö tellis ERSO 1997. a Eesti Vabariigi 20. aastapäevaks. Autor sai honorari kätte, kuid teos jäi ette kandmata, Sisaski arvates seepärast, et see on harmooniline ja optimistlik. Siis pidid selle k.a 2. aprillil esitama Järvamaa sümfoniettorkester ja Pärnu linnaorkester Sisaski lapsepõlvesõbra Aivo Välja dirigeerimisel, kuid seda ei juhtunud.

Kolmandat korda oli esiettekandele planeeritud jüripäevaks. Sisask kuulis enda sõnul sellest alles nädal varem ja oli üllatunud. Kuigi kavalehel olid trükitud ja raha reklaamide kulutatud, jäi seegi kord ettekandele ära, kuna osa orkestri liikmeid ei saanud tulla ja Tallinnast elukutseliste palkamine oleks läinud liiga kalliks. Loodetakse see sügisel Järvamaa kultuurijuhtide toetusel siiski ära mängida.

Ott Kask mitmel rindel

Kunagine puhkpilliorkestri Tallinn dirigent **Ott Kask** on nüüd konverentse ja seminare korraldava organisatsiooni Praktik Partner direktor. Muusikat pole ta aga ka maha jätnud. Ta on ka Kuusalu muusikakooli puhkpillioõpetaja, sealsete ansambli, ka 15. aprillil oma 130. sünnipäeva tähistanud pasunakoori juht ning neis mängija, samuti Eesti Noorte Puhkpilliorkestri (ENPO) üks dirigentidest.

Sellest kõigest on juttu Sõnumitooja 26. aprilli numbris, mis edastab ka O. Kase seisukoha muusikaõpetamise kohta Eestis. Ta arvab, et muusikakoolides tehakse seda liiga akadeemiliselt, varakult hakatakse mängima Bachi ja Mozartit. Alustada tuleks aga džässist, mis lastele endile pakub kõige rohkem huvi. O. Kase sõnul pole see aga ainuüksi Eesti, vaid kogu Euroopa häda, mis Põhja-Ameerikas puudub.

Ott Kask valiti hiljuti Veljo Tormise Kultuuriseltsi juhatuse esimeheks. Pärast suvel korraldatava V. Tormise juubeli tähistamist on kavas renoveerida ka turistide tarvis V. Tormise sünnikodu ja hakata andma V. Tormise aastapremiat muusikutele, kes viljelevad nüüdisaegsel tasemel Eesti rahvamuusikat.

Jaanus Nõgistole kuldkõrvarõngas

26. aprillil lõpetas muusik ja telerežissöör **Jaanus Nõgisto**, kes ühtlasi ka mitmekordne Eesti meister purjetamises, pärast Kap Hoorni läbimist Tšiili linnas Valparaisos 2,5kuuse töö vanemmadrusena ümbermaailmareisil viibiva Lennuki pardal. Ta on Hiiumaalt pärit mees ning Hiiumaa Leht teatas sellest 28. aprillil. Lisati, et nüüd koju tagasi jõudnud mehe paremas kõrvasl on kuldkõrvarõngas. Tava kohaselt saavad selle Kap Hoorni väina Ameerika mandri lõunarannikul läbinud inimesed.

Kirile Loo - kas Eesti Mari Boine ?

Oli aasta 1987, kui Georg Otsa nimelises Muusikakoolis Mare Väljataga lauluklassis jazzikoolitust saanud neiu osales Tudengijazzi festivalil. Mõistagi laulis ta seal traditsioonilisi jazziteemasid. Kuid juba tol ajal sündisid Kirile Loo (passi järgi Heidi Kruuse) esimesed rahvamuusikaainelised lood. "Joodiku nädal", millega ta võitis koolisisese konkursi, on ta repertuaaris praegugi.

Pole raske seletada, miks Kirile Lool tekkis huvi rahvamuusika vastu. Vanaema, kes elas Alutaguse metsades ja teadis sadu laule, õpetas Kirilet juba lapseas hindama rahvamuusika võlu ja väärtusi. Vanaema paksust laulu-

raamatust, mis kahjuks ära varastati, oleks mõnda avastada praegugi.

Oli aasta 1990, kui Kirile Loo laulis Eesti Raadio linti valiku rahvalaulutöötluste ja toimetajad mängisid neid lugusid päris meelsasti, sest just sel ajal oli eestlastel vaja leida rahvalaulust tuge oma mõtetele. Alustanud üksi nüüdisaegse rahvalauliku teed, leidis ta mõistva kuulajaskonna mitmel eesti festivalil.

Paar aastat hiljem tuli Kirile õpetama Eesti Raadio laululapsi. Tema juhendamisel salvestati paar plaaditait muusikat ja anti päris palju kontserte.

(Jääb pooleli)

Anne Erm

Ann-Malle Halliku foto

MUUSIKU ELUTOAS

Nata-Ly Sakkos

Tolle Saava

22. detsember on intervjuuks vist aasta sobimatuim päev, ent Nata-Ly Sakkos ei leidnud varem ühtki vaba tundi-paari. Tema üllatuseks nõuavad tudengid akadeemia uues hoones hoopis aktiivsemalt pedagoogide abi – küllap annavad nüüdsed head harjutamistingimused põhjust tihedamalt tundi minna, eriti talvise sessi eel.

Niisiis istume elutoas kohvilauda – väikese hilinemisega jõuavad kuuseostult tagasi ka pere meesliikmed – ja pöörame pilgud kõigepealt minevikku. Muidugi tuleb kohe kõne alla Nata-Ly "kirju" päritolu. Vanem lugeja mäletab kindlasti selle andeka noore pianisti eksootilist neiu põlvneime: Muischnek tähendavat läti keeles mõisnikku (algsest siis muidugi obligatoorse "s"-ga lõpus). Seega on üks Nata-Ly vanaisadest lätlane, aga vanaemade kaudu voolab temas ka pisut saksa ja vene verd.

N.-L. Sakkos: "Kui nüüd veel kaugemale kaeda, siis on minus ka prantsuse, kreeka ja tatarl ning tänu ühele vanaisale eestigi verd. Tolle vanaisa isa rändas jalgsi Haapsalust Kaukaasiasse maad saama, soetas seal perekonna ja väikese varanduse. Vaarema hoidis raha millegipärast ahju ja seinu vahel, ühe ägeda kütmise aegu kõrbesid kupüürde servad

näotult pruuniks ... Aga nende pangas ümbervahetamise tingimuseks seadis kohalik kooliõpetaja mu vanaisale hariduse andmise. Ja selle too ka sai!"

Segaverelised olevat reeglina andekamad, tulid välja vana tarkusega ja lootsin kuulda, et Nata-Ly suguvõsas on rohkesti muusikainimesi. Aga ei ühti!

N.-L.S: "Koguni vastupidi – ema ei tahtnud mind lubada muusikat õppima. Meie suguvõsas oli au sees hoopis maamõõtja amet, geodeesiaalase hariduse omandasid emapoolne vanaisa, isa ja minu õepoeg. Aga kuna mulle meeldis kangesti viulimäng, ei jäänud emal muud üle, kui anda nõusolek... klaveri õppimiseks, sest seda pilli pidas ta tulevikule mõeldes viulist võimalusterohkemaks. Ometi, kui lõpetasin 1965. a kevadel üldhariduskooli 8. ja lastemuusikakooli 7. klassi, pidasin suve otsa aru, kuhu edasi minna. Olin teinud sisseastumiseksamid nii Tartu I Keskkooli kui ka Muusikakooli, ja kuigi mu matemaatilised teadmised väärised pingereas esimest, aga klaverimäng vaid kolmandat kohta, otsustasin sügisel muusika ja M. Valk-Falgi kasuks."

(Jääb pooleli)

Ines Rannap

EINO TUBIN – OMA ISA PÄRANDI HOIDJA

EINO TUBIN oli Tallinnas eelmise aasta novembrikuus. Intervjuu temaga, mis oma täies mahus oli mõeldud Klassikaraadio saateks, sisaldab aga mitmeid mõtteid ja teemasid, mis võiksid huvi pakkuda ka Muusikalehe lugejatele. Ühtlasi oleksid siis need mõtted ka ajalooliselt säilitatud kirjasonas.

Härra Eino Tubin! Eelmine kord vestlesime Detroitis 2,5 aastat tagasi Neeme Järvi 60. sünnipäeval. Nüüd olete oma sünnimaal. Kuidas Teie käsitate Eestit? On see maa Teile eritähenduslik?

Eesti on loomulikult suure tähtsusega ja iga kord, kui ma siia tulen, on mul sama imestus – millegipärast räägivad kõik ümberringi eesti keelt ning kõik afišid, plakatid ja reklaamid on eesti keeles. See on alati ühele väliseestlasele suur üllatus.

Millal te Eestis olite eelmine kord?

Vist kolm aastat tagasi. Ma andsin siis üle materjale Rahvusraamatukogule. Need olid minu isa muusikaraamatukogu ja mõned mikrofilmid tema käsikirjadega.

(Jääb pooleli)

Virve Normet

Virve Normet oma juubelil koos kauaagse töökaaslase Vello Mikuga.

Anne-Malle Halliku foto

Meile oma lugusid väga hoolikalt vormistav autor Virve Normet tähistas hiljuti oma juubelit. Tagantjärele õnnitlused ka Muusikalehelt.

Isiklikult tunnen Virve Normetit juba aastakümneid. Töötasime koos Eesti Raadios. Eri peatoimetustes küll, kuid kokku võis saada näiteks kohvikus. Ühel kitsamal koosistumisel, kus teemad pidevalt vahetusid, rääkis kadunud Salme Reek lõbusaid lugusid näitlejate elust. Virve Normet aga ütles, et püsima jääb andekalt kirjutatud hea muusika, olgu ta mis žanris tahes.

Aabitsatõde küll, kuid minuni jõudis ja meelde jäi see just Virve Normeti suust. Olen talle surmani tänulik. Ilma temata oleksin ma sellele äratundmisele jõudnud ilmselt hiljem, kui üldse.

Herbert Vainu

UUT EESTI RAHVUSRAAMATUKOGUS

Raamatud

Eesti teatri biograafiline leksikon / koostanud Kalju Haan, Heino Aassalu, Vilma Paalma ; [peatoimetaja Kalju Haan]. - Eesti Entsüklopeediakirjastus, Eesti Teatrilüü, 2000. - 824, [21] lk. : portr.

Riva, Maria. Marlene Dietrich : [romaan]. - Sinisukk, 2000. - 803 lk., 52 l. ill.

Uiga, Uno. Elage ja häälitsege täie rinnaga. - Vanemuise Seltsi Kirjastus, 2000. - 536 lk.

British and international music year-book : the directory of the classical music industry. - London.

The encyclopedia of popular music / compiled & edited by Colin Larkin. - 3rd ed. - London ; New York, 1998. - 8 kd. (6653 lk.)

The Garland encyclopedia of world music. Volume 5, South Asia, the Indian subcontinent. - New York, 2000. - XXV, 1077 lk. + 1 CD.

Laux, Karl. The Dresden

Staatskapelle. - Leipzig, 1964. - 125 lk.

Mansfield, Richard. Studio basics : what you should know before entering the recording studio. - New York, 1998.

Noodid

Amor, Mari. 2 Stücke für Oboe und Klavier. - Edition 49, 1999. - 5 lk. + 1 partii.

Hindpere, Hans. Lauluredel. 5, Loomade karneval. - Muusika, 1999. - 36, [1] lk. : ill.

Lustilaulik. I osa : eestlase armastatud seltskonnalaule läbi aegade. - Tallinn, 2000. - [465] lk.

Mätlik, Heiki. Kitarrimängu ABC. - SP Muusikaprojekt, 1999. - 47, [1] lk.

Ots, Aavo. Trompetikool Heliredelid. - Muusika, 2000. - 24, [1] lk.

Ots, Aavo. Trompetikool 3, 4. Algõpetus trompetile, kornetile, aldile, metsasarvele, tenorile ja baritonile. - Muusika, 2000. - 2x 67, [2] lk.

Pulk, Herbert. Las jääda see laul. Valik laululoomingut. - [Pärnu], 2000. - 23, [1] lk.

Stern, Eda. 12 klaveripala lastele. - Muusika, 2000. - 18, [1] lk.

Tivik, Ivi. Väike viulimängija. - Muusika, 1999. - 50, [1] lk. : ill.

Tüür, Erkki-Sven. Motus II für 4 Schlagzeuger = for 4 percussionists. - Frankfurt/M, 1999. - 28 lk.

Berio, Luciano. Sequenza I per flauto solo. - 4 lk.

Crumb, George. Black angels (Images 1) : electric string quartet. - New York etc., 1971. - 9 lk.

Forssell, Jonas. Fem valser för stråkorkester [ur musiken, till "Sagan" av Hjalmar Bergman]. - Stockholm, 1999. - 27 lk.

Hultqvist, Anders. Among travelling angels Composition No. 3 : for chamber ensemble. - Stockholm, 1999. - 30 lk.

Jönsson, Reine. Om att cykla för kammarorkester. - Stockholm, 1999. - 85 lk.

Nilsson, Ivo. Totentanz für Kammerensemble. - Stockholm, 1999. - 69 lk.

Olofsson, Kent. Minotaur labyrinth Treccia for percussion solo. - Stockholm, 1999. - 26 lk.

Parmerud, Åke. Inside looking out for sinfonieta and tape. - Stockholm, 1999. - 64 lk.

Veracini, Francesco Maria. Zwölf Sonaten. Band I-III für Blockflöte (Querflöte/Violine) und basso continuo. - Frankfurt, 1959. - 27 + 28 + 22 lk. + 2 partiid.

Helisalvestised

Kompaktplaadid

Bajadeere [esitab ansambel] Jägermeisterid. - Records 2000.

Johanson, Jaak. Põhja vahemäng Jaak Johanson, Mart Johanson. - 1993.

Levald, Tiit (laul, jt). Hingehelid. - 1999.

Mattiisen, Alo. Roheline muna, esitajad: Silvi Vrait jt. - 2000.

Worldwide [esitavad]: Camille & The Band.

EESTI KONTSERDI KONTSERDID JUUNIS

30. mai-3.VI "RAMi suur rongisõit mööda Eestimaad"

1.VI kell 19 Estonia kontserdisaal - HUGO SCHÜTZ 100. ERSO. Dirigent JÜRI ALPERTEN. Solistid Maano Männi, Kristiina Kriit, Kristel Eeroja, Harry Traksmann,

Lev Klõtškov ja Jari Valo. Kaunimad kontsertpalad viulimuusika klassikast. K 7.VI kell 19 Niguliste kirik - MARELLE SIITAS (orel, Eesti). Bruhns, J. S. Bach, Pärt, Guilman.

N 10.VI kell 19 Nissi kirik - ELLERHEIN. Dirigent Tiia-Ester Loitme.

T 13.VI kell 20 Estonia kontserdisaal - KEREM-KVARTETT. Haydn, Rääts, Mendelssohn-Bartholdy.

K 14.VI kell 19 Niguliste kirik - PILLE METSSON (orel, Eesti). Scheidemann, J. S. Bach, A. Kapp, Liszt.

N 15.VI kell 20 Vanemuise kontserdimaja, R 16.VI kell 20 Estonia kontserdisaal - CHANTICLEER (USA).

N 15.VI kell 20 Estonia kontserdisaal, P 18.VI kell 13 Kodavere kirik, P 18.VI kell 19 Alatskivi loss - TUBIN 95. RAM. Dirigent Ants Soots. Reekviem.

L 17.VI kell 20 Pärnu Eliisabeti kirik - PÕHJALA SAARTE HÄÄLED. Villu Veski (saksofon), Tiit Kalluste (akordion) jt.

Heliloojate Kappide mälestusele pühendatud

II SUURE-JAANI MUUSIKAPÄEVAD

17.-21.VI 2000

Kunstiline juht ANDRES UIBO.

L 17.VI kell 13 Kappide majamuseum - AVAMINE. Vestleb ja mängib VARDO RUMESSEN (klaver). Kaastegev URMAS VULP (viul).

L 17.VI kell 20 Suure-Jaani kirik - BRIGITTE EBERT (orel, Taani). Møller, Langgaard, Gade, Brahms, Mendelssohn.

P 18.VI kell 16 Suure-Jaani kirik - ARTUR KAPI VOKAAL- JA INSTRUMENTAALMUUSIKAT ORELI SAATEL. Pille Lill (sopran), Mart Miik (bass), Maano Männi (viul), Aare Tammesalu, Andres Uibo (orel).

E 19.VI kell 20 Suure-Jaani kirik - WEEKEND GUITAR TRIO.

T 20.VI kell 22 Suure-Jaani kirik - ÖÖKONTSERT "JÄÄRAST KALADEN". Mängib ja vestleb Urmas Sisask. Klaveritsükkel "Zodiak".

K 21.VI kell 19 Suure-Jaani kirik - EMA SÜMFOONIAORKESTER. Dirigent Olari Elts.

K 21.VI kell 19 Niguliste kirik - BRIGITTE EBERT (orel, Taani). Buxtehude, Brahms, Møller, J. S. Bach.

K 28.VI kell 19 Niguliste kirik - AARE-PAUL LATTIK. J. S. Bach, Pärt, Franck.

Virvatulede kaudu suuremale tõele

(Meenutusi)

Sellest numbrist hakkab Muusikaleht avaldama Eesti ühe vanima lauluõpetaja mälestusi kokkupuudetest paljude lauljate ja hääleseadjatega. - Toimetus

Juba poisikesena paelusid mind ilusad lauluhääled. Heliplaadid, mida mul oli kauges kolkas võimalik kuulda, olid sisse laulnud Rinne, Viisimaa, Sällik ja Karrisoo. Nende huvitavad kõrvukõitvad hääletämbriid tekitasid minus soovi ka midagi selletaolist saavutada.

Nagu hiljem aeg näitas, ei ole hääle koolitamine, kuigi see on igati õigetest alustel, võimeline kellelegi täiesti uut häälet andma. Ilu ja jõudu võib olemasolevale häälele siiski palju

juurde saada. Ent juhul, kui hääleseade meetod ei ole täiesti õigesti normaalnormidele toetuv, võib hääle oma esialgsetest looduslikest ressurssidest ka paljugi kaotada - muutuda tämbriit vaesemaks, teinekord plekikõlaliseks, teravaks või ebameeldivalt forsseerituks. Aastate jooksul olen aga ka jõudnud tõdemusele, et - teistpidi - kõik, mis hääles võib olla kõlalt kaunis, pole anatoomilis-füsioloogiliselt ja akustiliselt veel õige kooli tundemärk. Sest ilu ja ilu vahel on ka vahe. Rutineeritud neelu mitte päris õige hoiakuga on võimalik saavutada ka omamoodi ilusat häälet, mis aga ei küüni mitmekülgele väljenduslikkusele, sest on kunstlik ning vähe paindub. Nagu öeldakse - surnud hääle. Ainult põhjaliku ning õige kooliga

hääles saab peegelduda laulja hing oma psüühilis-füüsilist olemust jäägitult.

Meenub jutuajamine mehega - nime olen unustanud, kes oli 1898. või 99. a kuulnud Peterburis laulmas Enrico Carusot. Ta ütles: "Olen palju kuulsaid hääli, nagu Ruffo, Šaljapin, Muro - kuulnud vahetult kõrvaga, aga sellist häälet, kui on Carusol, pole rohkem kohanud." Küsisin, kuidas olid tema keskmised toonid. "Need olid summeeritud, nagu ratsanikud sõidavad kivisel uulitsal - niisugune omapärane plagisev magneetiline suur kõla, mis oli igale poole kuulda." - "Aga kõrged toonid?" - "Need olid sellised, et näis, nagu oleks õhus helisenud kullavihm. Kordumatu ja suurim elamus mulle terveks eluks," lõpetas ta.

(Jääb pooleli)

Harry Kuus

Juubelisoovid "viivisega"

Märtsis pühitses juubelit eesti kammerlaulu *Grand Lady Tiiu Levald*, kes on Muusikaakadeemias juba 30 aastat noori lauljaid õpetanud ning selle kõrvalt ise lauljana esinenud. Juubeliõhtul esitles ta oma esimest CDd.

Tiiu Levaldi õpilased olid kokku tulnud üle kogu Eesti (kõige "tihedamalt" leidub neid Vanemuises ja Estonias) – EMA kammersaal oli rahvast tulvil. Esinesid juubilaril õpilased, ansamblikaaslased ja austajad, õnne soovisid ka sõbrad, kolleegid ja sugulased. Õpetajatest olid kohal Lembit Andresen ja Ludmilla Issakova. Kontsert oli uhke – ei, pigem südamlilik. Lilligi kingiti Tiule terved mäed, kaks klaverit sai neid täis. Tundub, et juubilar, kelle töö ja looming seni on enamasti maha vaikitud, sai sel õhtul tõepoolest ärateenitud tunnustuse. Ja kui külalised särava Tiiu Levaldi ümber kogunesid ning mälestuseks grupipilti soovisid, tuli fotograafil tõsta laua peale veel toolgi, et ülevalt seda inimhulka kuidagi kaamera vaatevälja mahutada...

Muusikaleht ühineb kõigi õnnitlejatega ja loitsib talle nii laulu- kui õpetamisrõõmu veel pikkadeks aastateks. Nooruslikkust tundub Tiiu Levaldil tegelikult jätkuvalt!

Anne-Malle Halliku
(peaaegu T. L. astronoomilise kaksiku)
tekst ja foto

Juubelisoovid "topeltviivisega"

Juba detsembris 1999 jõudis küpsesse ikka **Herbert Vainu**, kes varsti kümnendat aastat jõudu säästmata võitleb Muusikalehe olemasolu eest, otsides talle sponsoreid, autoreid ja materjale. Ta on meie lehe tegevtoimetaja, kuid teeb selle kõrval ka kõik muud tööd ajakirja ilmumise nimel ära. (Muusikaleht ise jõudis 1998. a algupoolel saada 75aastaseks, olles Loomingu ja Eesti Naise eakaaslane, aga mitte saatusekaaslane, sest esimesed kaks on ilmunud pidevalt, kuid ML on olnud 51aastane paus).

Suures metsatalus üksiku lapsena kasvanud Herbert Vainu on õppinud Kelbas, Raplas, Tallinnas, Tartus ja Moskvast, õpitud aladeks loogika (diplomitöö), psühholoogia, eesti keel ja kirjandus ning välisuhted. Ta on töötanud ajakirjaniku, väliskommentaatori ja õppejõuna, teadlasena ajaloomagister. On olnud ka väikest viisi lastekirjanik ("Mart Merkaru"). Poliitiliselt on

H.V. olnud kogu oma teadliku elu jooksul vasakpoolsel maailmavaate pooldaja ega ole oma vaateid ja erakondlikku kuuluvust muutnud ka viimaseil aastail. Ise nimetab end punaseks kulakuks, dubčekistiks, gorbatsšovistikks.

Muusikalehte toimetades on ta püüdnud olla sõltumatu erakondlikest eelistustest, ehkki see alati kerge pole olnud. Oma kooliaegse hüüdnime "Beeta" (mis talle tollal üldse ei meeldinud) on ta pideva õppimise ja enesearendamisega kuhjaga ära teeninud – nii arvab tema Tehnikaülikooli-aegne kolleeg Heiki Vallaste.

Õppimine jätkub nüüdki – lugemine, konspitseerimine, üldistamine. Et inimene oma kaheksanda elukümnendi hakul loodab ta ära teha elutöö – kirjutada oma (elu)raamatu, - peaks lootust andma noorematele!

Igatahes on Herbert Vainu viimase üheksa aasta jooksul teinud tohutu tööd ja seda nii, et keegi pole tehtut märganud ja teda selle eest tänanudki. Ilma temata praegust Muusikalehte lihtsalt poleks olemas. Muidugi on selle

ilmutamises ka suur osa tema pojalt Mardil ja Muusikalehe arvukal ning toredal autoritekollektiivil. Aga siduv ja tervikut loov roll on siiani olnud Herbert Vainul, kes selle lühikese ajaga on saanud nagu muusikaloolaseks (nii pöörduski kord tema poole praegu New Yorgis elav Frieda Bernstein!). Seda naljakam, et ainus "kaks" tema koolitunnistusel oli laulmises.

Esineb temagi töös apse, aga neid tuleb ette ka ajalehtedes, kus lehe väljaandmisega tegeleb kümneid inimesi, kes pealegi ei pea muretsema, kust järgmise numbri trükkimiseks ja honorarideks raha leida. Meie lehte teeb H.V. viimastel aastatel praktiliselt üksi. Et aimu saada, millise pingega ta peab tegutsema, võiks mõne väljaande jätta üheks kuuks ilma igasugusest dotatsioonist.

Kuna juubilaril ema on 97aastasena veel elu, tervise ja selge mõistuse juures, siis loodame, et Herbert Vainulgi on ees veel viljakaid aasta(kümne)id.

Jõudu, edu, tervist, päikest ja häid saunaelamusi!

Muusikalehe autorite nimel
Anne-Malle Hallik

Forte Riga 2000

Sellenimeline 2. foorum toimub 2. - 4. juunini Riias, koosnedes muusikalaadast, -festivalist ja konverentsist, osalejaid 30 riigist.

Lähem informatsioon koduleheküljelt www.forte.lv/index.asp?ID=4&Grp=TradeFair
Telefonid (371) 7520724, 65563628, 6454395
e-mailid: info@forte.lv, raili@pedro.ee, emik@zxx.ee

Muusikaleht

Peatoimetaja Mart Vainu. Väljaandja MTÜ Muusikaleht. Telefon 6 485 474, faks 6 485 468, e-mail muusikaleht@hot.ee. Kirjad: Narva mnt 40, Tallinn 10150. Honorari saab kätte igal neljapäeval kella 9-14 Narva mnt 40 (Pedagoogikaülikooli vastas), IV korrus vasakule trepist üles. Või lasta kanda pangaarvele. Postiga honorare välja ei saadeta.

kodulehekülj: my.tele2.ee/muusikaleht

KIREVAD KILLUD

Kihnu loo järg

(vt ML 4, lk 9)

1. aprillil ilmus Pärnu Postimehes – näib, et aprillinaljana – kirjutis, milles kutsutakse üles turistide ligimeelitamiseks ehitama Kihnu saarele mitu hülgekujulist hoonet ja võtma naiste Kihnu seeliku kõrval kasutusele ka moderne hülgeleikeline kostüüm. 2. aprilli numbris aga arvab Ingrid Rütel, et Kihnus on vaja nii rahvamaja kui spordisaali, aga odavamalt kui planeeritud.

6. aprilli Võrumaa Teatajas ironiseeriti selle üle, et Kihnu rahvamaja põlemine tekitas üle Eesti suurt kära, aga kui põles Liinamäe rahvamaja, teatasid mõned lehed napisõnaliselt, et põles endine eriinternaatkooli hoone.

Ööbikud

Läänemaal Uuemõisa algkoolis toimusid juba kuuendat aastat lauluvõistlused ööbiku nimele. Võitja Eliise Kaljuveer sai nimetuse Kooliööbik 2000. On veel ka teisi ööbikuid – Naeru-, Lusti-, Laulu-, Rõõmu-, Õm ja Julge ööbik. Eelmise aasta parimate ööbikute hulgast laulis end Ööbikute ööbikuks Annika Soomre.

Taqurpidi pidu

4. aprillil tähistati Harjumaal Oru rahvamajas korraga 4 kohalikku kultuurisündmuse tähtpäeva – 5. -st 105-ndani. Pidud aga kuulutati taqurpidi peoks, sest kõik esinejad tegid midagi eriskummalist: muusikaõpetajate naiskvartett viskas laval hundiratast ja ehitas püramiidi, Helsingisse Soome-Eesti laulupeole sõitev segarahvatantsurühm luges ja laulis lasteaiaperena lastelaule, jageles tasuta jagatud šokolaadipaki pärast jne.

Ei juhtunud midagi

Haapsalu riskipeol ööklubis Athena, kus esines 7 kohalikku bändi, ei juhtunud selle pidaja Heiki Soola sõnul (Lääne Elu, 11.04.00) ühtki intsidenti. Temalt ka põhjendus: pealtvaatajad jõid valdavalt õlut ning seda peab väga palju tarbima, enne kui hakkab midagi juhtuma.